

Handwritten signature

היו'ר אגרנט:

מי מלווה אותך פה?

רה'מ ג. מאיר:

ח/אלוף ישראל ליאור, ומר אלי מזרחי, ראש הלשכה.

היו'ר אגרנט:

את מצהירה בהן-צדק לומר את האמת?

רה'מ ג. מאיר:

בהן-צדק.

היו'ר אגרנט:

כיוון שהיית שותפת להחלטת הממשלה שהדיון יהיה סודי, אינני

זריך לציין שהעדות היא סודית והדיון הוא סודי.

בבקשה. ביקשנו אותך להעיד ביחס לשני נושאים: הנושא הראשון

הוא המידע שהיה בידך ביום 13.9.73, כשהופלו האוירונים הסוריים, על מהלכי האויב וכוונותיו לפתוח במלחמה. כמו כן ההערכות וההחלטות שנתקבלו בענין זה. והנושא השני הוא כוונותו של צה'ל והצעדים שנקטו בענין זה, מיום 13.9.73 עד יום 6 באוקטובר ועד בכלל, להכדיל מהיערכות לפי התכניות המלחמתיות הכלליות שהיו בצה'ל.

קודם כל לנושא הראשון. קיבלנו כל מיני כרוטוקולים מת/א

ליאור, וקראנו אותם. תוכלי להתייחס להם במידה שתמצאי לנכון.

רה'מ ג. מאיר:

אני קצת במבוכה, מפני שאינני רוצה לחזור על הרבה דברים

שת/א ליאור מסר. אז אולי אדבר יותר בראשי-פרקים מאשר

האיוועים מה-13 בספטמבר.

היו'ר אגרנט:

כשנתחיל בשאלות תוכלי להוסיף דברים שחרצי.

רה'מ ג. מאיר:

קודם שאלות?

היו'ר אגרנט:

לא.

רה'מ ג. מאיר:

קרב האויר בסוריה והפלת 13 המטוסים היה ביום חמשי, ה-13

בספטמבר. ביום ראשון, ב-16 בספטמבר, היתה ישיבת הממשלה,

וכרגיל אחרי אירוע כזה מוזמן הרמטכ'ל ע'י שר הבטחון, לפי הצורך ראש אמן, אבל פה

זה היה שר הבטחון והרמטכ'ל.

היו'ר אגרנט:

גם ראש אמן?

רה'מ ג. מאיר:

לא, לא הפעם. ודיווחו על האירוע. והיתה הערכת הרמטכ'ל מה

עלול לקרות, מה אפשר לצפות ומה לא מחקבל על הדעת. פה יש

מסמכים (אינני יודעת אם זה נמסר לחברי הוועדה).

כן.

ת/א י. ליאור:

לה'מ ג. מאיר: לפני פרוטוקול של ישיבת הממשלה מה-16 בספטמבר, מה אמר

הרמטכל באשר לתגובות האפשריות, ומה אמר שר הבטחון

באותה ישיבה. אם חברי הוועדה רוצה שאקרא את זה - אקרא את זה.

היו'ר אגרנט: במידה שאת רוצה להדגיש אילו נקודות בישיבה זו, אחת

יכולה לציין מה הן הנקודות.

לה'מ ג. מאיר: למשל, בדברי הרמטכל נאמר: באשר לתגובות האפשריות של

הסורים, ביום התקרית הערכנו שלא תהיה תגובה מהירה

ויזומה לגמרי. אני חשבתי שלא צפויה מיד הפגזה על איזה ישוב או פעולה תוקפנית

ברמת הגולן. באמת, לא הייתה בינתיים תגובה כזאת (זה כבר שלושה ימים אחרי הפלת

המטוסים). מה שיכול לקרות ואנחנו ערוכים נגד זה - - -

ידין: איזה עמוד זה של הסטינוגרמה?

לה'מ ג. מאיר: עמוד 8 של הפרוטוקול של ישיבת הממשלה מה-16 בספטמבר.

ידין: יש.

לה'מ ג. מאיר: מה שיכול לקרות, ואנחנו ערוכים לקראת זה, הוא שהסורים

ינצלו איזה דבר כדי לעורר משהו ברמת הגולן. אח'כ אחרי

שורות אחדות: גם מטוסים תמימים שלנו הטסים ברמת הגולן יכולים לפעמים פתאום לחטוף טיל, או בפעולה יזומה רגילה או שיתחילו בטיל וזה יתדרדר לאיזו פעולה ברמת הגולן.

נקטנו כל אמצעי הזהירות כדי לא לתת עילה לדבר זה. אני חושב כי זאת האפשרות

היחידה או הסבירה ביותר שבה הם ינסו להגיב. לא נראה לי שתהיה פתאום איזו

הפגזה מאסיבית על ישוב. אבל יכול להיות שיחפשו את ההקשר לכך.

ואח'כ, בעמוד 9, מדברי שר הבטחון: הערה אחת שלי. אני

מניח שהסורים ינסו בכל זאת לעשות משהו בעקבות הקרב האוירי. אולי בכל זאת יערכו

הפגזה או פעולה דומה. כי הדבר הקל ביותר מבחינתם הוא הפגזת ישובים. אני חושב

שאנחנו צריכים לצאת מהנחה שהם לא יעברו לסדר היום.

מה-16 ועד ה-25 בספטמבר קיבלתי דיווח שוטף על היערכות

הכוחות בחזית הסורית ובחזית המצרית. הערכת אמן קבעה כי מערך החירום הנוכחי (שה בספטמבר 1973) ברצועת ההגנה הראשונה כבר תואם את סדר הכוחות שבמערך חירום. הדבר נובע מהחששות שהתעוררו אצל הסורים בסוף אוגוסט. החששות שלהם גברו לאחר הקרב האוירי של ה-13 בספטמבר. טביר שיכניסו למערך את החטיבות המשוריינות והממוכנות של דביזיות החי'ר. (זה לקט מודיעין שאני חושבת שישנו בידי חברי הוועדה, לקט מודיעין צבאי-טכני 191/73 מיום 19.9.73, מספר מספר 3).

לנדוי: איך לנו אותו.

רה'מ ג. מאיר: איך לכם אותו?

לנדוי: לא.

רה'מ ג. מאיר: אנחנו יכולים להשאיר.

ת/א ליאור: נצרף את זה.

רה'מ ג. מאיר: ביום 24 בספטמבר, כאשר אמש נתאשרה ההערכה כי הצבא הסורי

ערוך במערך חירום מלא בחזית, היתה ההנחה של צה"ל כי

היערכות זאת באה כתגובה לחששות מפני אפשרות תקיפה מצדנו בחזית הסורית. חששות אלה גברו במיוחד לאחר שגם המצרים נתפשו להם (זה לקט מודיעין מיידי-צבאי, 404, מיום 24 בספטמבר, נספח מס' 4. זה יש לכם?)

היו'ר אגרנט: זה יש לנו. הראשון איך לנו, אבל זה יש לנו. תיק 111.

ת/א ליאור: זה נכון לשעה 22.30.

היו'ר אגרנט: זה נגמר בכך שכתוב בסעיף 6: דבר שהוא להערכתנו בסבירות

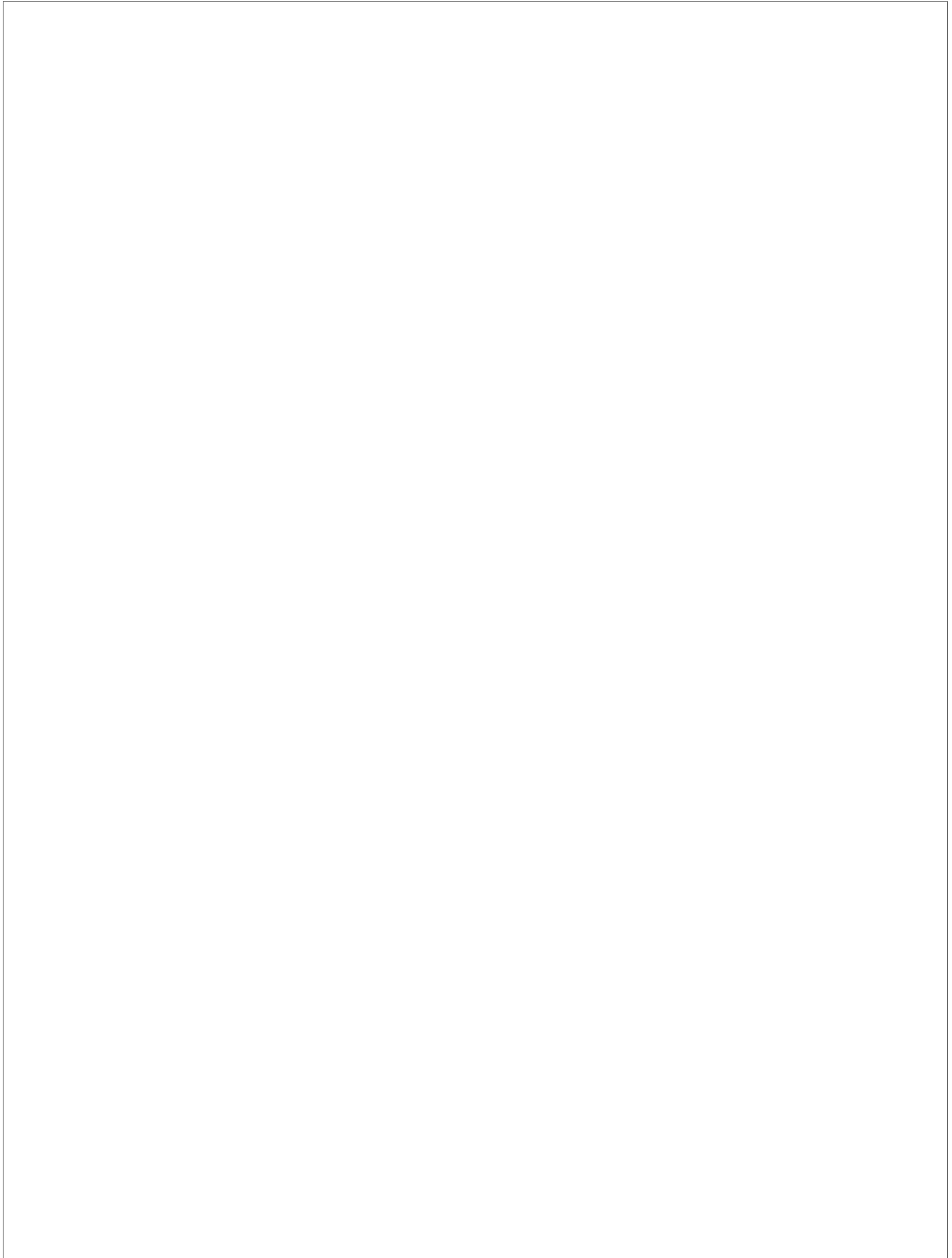
נמוכה, הרי שהמערך הנוכחי מקבל עליהם לעשות זאת...

אחרי שגם המצרים נתפשו להם".

רה'מ ג. מאיר: כן. גם העלאת הכוונות בצבא המצרי מוסכרת כתוצאה מחשש

מפני פעולה ישראלית.

ברור?

כז.

לברוי:

	<u>רה'מ ג. מאיר:</u>

אני נסעתי אז, ערב כאש

השנה, לרכיבים, ות/א ליאור עמד אחי בקשר ערב ראש השנה ובזמן ראש השנה ודיןוח לי על כל ידיעות נוספות שמתקבלות בענין זה, ומסר לי שבהתאם להערכות אמן (ופה ציטוט) נמשכים החששות המצריים מפני פעילות התקפית אוירית ישראלית. שההערכות האלה עדיין חוזרות על עצמן. בעקבות החששות הוגברה בימים האחרונים העירנות והכוננות. נראה שהכוננות היא ספגתית (לקט מודיעין מידי-צבאי 410, מיום 29 בספטמבר, דף מס' 6) (אם יש לכם).

זה יש לנו.

היור' אגרנט:

נכון לשעה 14.30.

ת/א ליאור:

ביום ראשון, 30 בספטמבר, אני יוצאת לשטרסבורג. עוד בשדה-
התעופה, לפני יציאתי, אני מקבלת דיווח על תגבור נוסף של

רה'מ ג. מאיר:

החזית הסורית ועל תחילתו של תרגול מפקדות וכוחות מצרי גדול. גם על תגבור החזית
הסורית, וגם תחילתו של תרגול בחזית המצרית.

תרגיל מפקדות?

לנדוי:

נכון.

רה'מ ג. מאיר:

מפקדות וכוחות?

ידין

תרגול מפקדות וכוחות מצרי גדול. פה יש לכם לקט מודיעין
צבאי 413 מ-30 בספטמבר. משם יש הפסקה הזאת (זה אמ'ן):

רה'מ ג. מאיר:

למרות התגבור הנוסף, נשאר בעיני הערכתנו שאמצע שהמערך המוגבר נתפש עקב חששות
סוריים מפני חקיפה ישראלית אותה הם צופים מזה שבועיים.

זה מספר 413?

היור' אגרנט:

כן.

רה'מ ג. מאיר:

ת/א ליאור:

נכון לשעה 20.45.

שם ממשיכים: לא נראה לנו כי מדובר ביזמה סורית התקפית רה'מ ג. מאיר.

עצמאית, למרות ידיעות מהבוקר שהצביעו על אפשרות כזאת.
יזמה כזאת נראית לנו אפשרית רק אם תינקט במקביל ע'י המצרים. הגם שקיימת כוונות
עליונה בצבא המצרי, אין הדבר קשור ככל הידוע לנו ביזמה התקפית אלא בחששות מפני
יזמה ישראלית ובתרגיל מפקדות מקיף בצבא המצרי. ^{זה} מתוך הלקט הזה

הלקט כמובן עוד לא יצא כשיצאת. הלקט הוא רק מהערב. אבל נבנבל:

הידיעות היו בידיך כשיצאת.

נכון. ביום ראשון אני יצאתי. מיום ראשון עד יום שלישי, רה'מ ג. מאיר:

עד שובי, קיבל סגן ראש הממשלה אלון כל הדיווחים שאני
מקבלת ושמובאים ע'י ח/א ליאור. הוא המשיך (למיד כשאני אינני בארץ) למסור אותם לסגן
ראש הממשלה.

אני חזרתי ביום שלישי בלילה.

דברים חשובים את מקבלת גם בהיותך בחו'ל? לנדוי:

כן. אבל בשני הימים האלה לא קיבלתי, מתוך לשפלוך מהשר רה'מ ג. מאיר:

גלילי המבקש ישיבה ביום רביעי, עם שובי. והוא אמר שזה
בענייני הגולן. הוא הסורה את זה, בגלל הטלפון, שכאילו זה דבר יישובי.

ישיבת ממשלה דא ביקש? הי'ר אגרנט:

לא. שצריכה להיות התייעצות. אחרי שהוא תיאם את זה עם
שר הבטחון שיחד עם שובי טוב שתהיה פגישה בענייני הגולן? רה'מ ג. מאיר:

באיזה יום זה? הי'ר אגרנט:

ביום שני קיבלתי את הטלפון הזה. רה'מ ג. מאיר:

אבל לאיזה יום הוא ביקש את הפגישה? יום רביעי - באיזה הי'ר אגרנט:

יום זה יוצא?

הוא ביקש ב-1 לחודש.

ת/א ליאור:

זאת אומרת, ההתייעצות התקיימה למעשה ב-3 באוקטובר.

ידין

כן. קיבלתי טלפון לשטרסבורג. חזרתי ביום שלישי בערב,

רה'מ ג. מאיר:

ב-2 באוקטובר, בשדה התעופה באיזו פינה, יחד עם שר

הבטחון, שר הבטחון ביקש שחיה פגישה. קבענו זאת למחרת בבוקר, יום רביעי. הוא אמר:

אני רוצה למסור על התפתחות בחזיתות.

הנושא היה רמת הגולן, או התפתחות בחזיתות, אמרת עכשיו?

לנדוי:

בחזיתות. בשדה התעופה כבר דובר אתי מפורשות.

רה'מ ג. מאיר:

בשדה התעופה כשהזרת?

לסקוב:

כן. ביום שלישי בלילה, אחרי חצות נדמה לי.

רה'מ ג. מאיר:

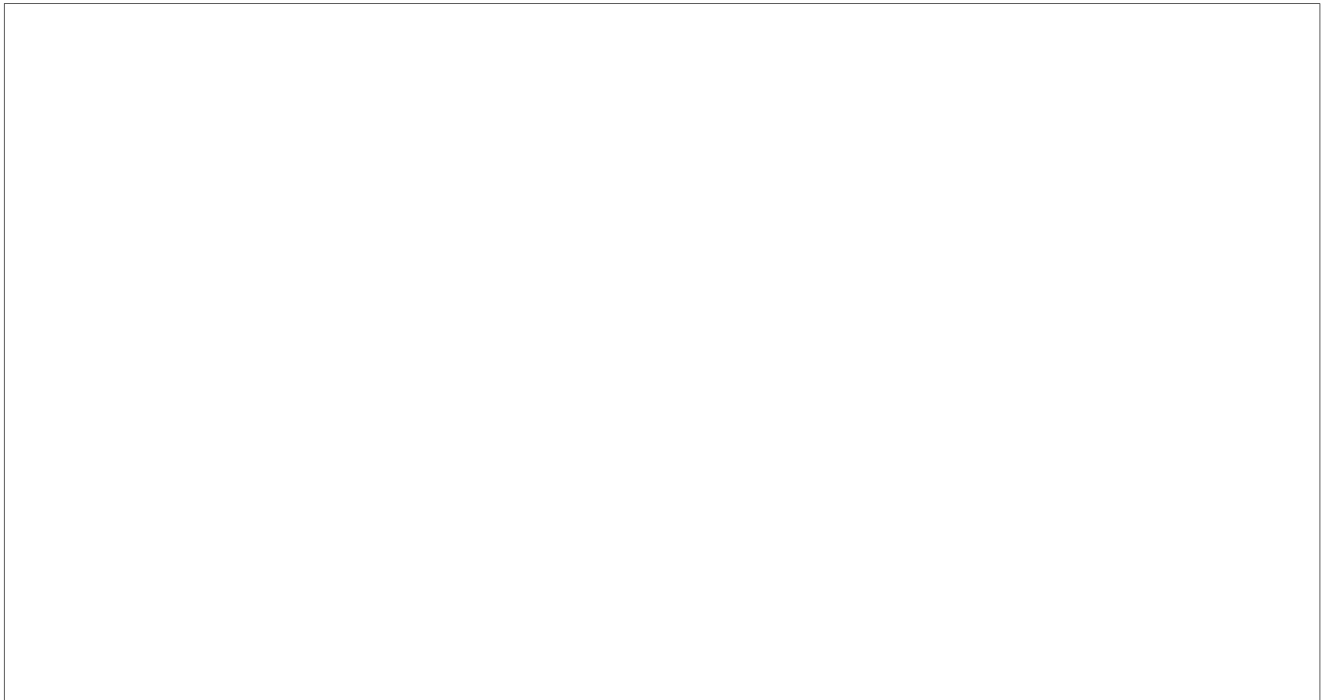
אם אפשר לעשות רגע אתנחתא, כי נגיע לישיבה זו. יש לנו

ידין:

הסטינוגרמה של הישיבה ביום רביעי. רצייתי לשאול שתי שאלות.

כל השאלות מסוג זה הן היום הרבה יותר של חכמה-לאחר מעשה. אבל אנחנו רוצים להבין מה

החשיבות.

ידין:

זאת שאלה אחת. עכשיו שאלה שניה, שתחזור כחוט השני.

אני עוד לא הצלחתי לקבל תשובה מספקת מבחינה הגיונית

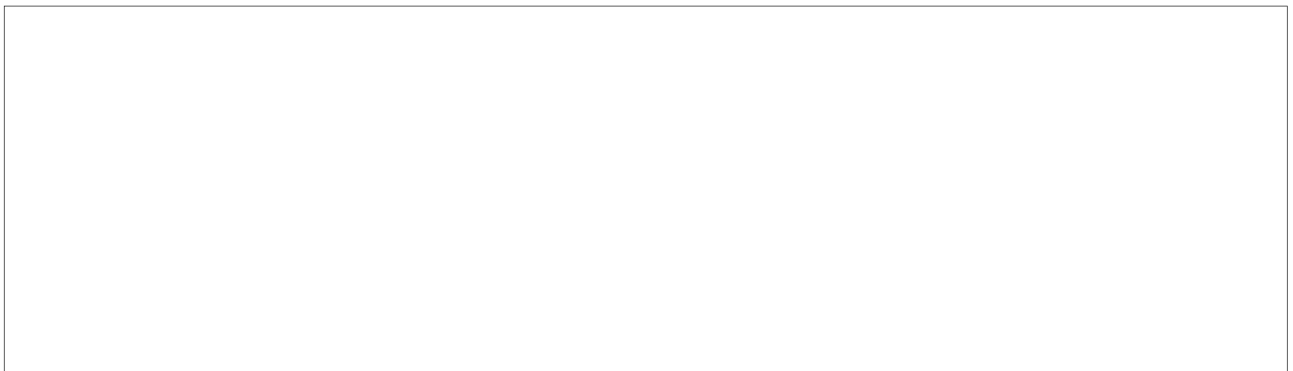
מהגופים שאמרו את כל ההערכות האלה. אנחנו מפילים מטוסים של הסורים, ג-13 בספטמבר. מדוע אנחנו צריכים להעריך במשך כל הזמן שהם חוששים לתגובה שלנו? אני מכין אם הם היו מפילים מטוסים לנו, הם צריכים לחשוש מתגובה שלנו. אבל אנחנו מפילים מטוסים להם. ~~השאלה הזאת~~, התירוץ או ההסבר של אמן שהם חוששים מתגובה שלנו - איך זה השתלב במחשבה שלך אזי השאלה ברורה?

רה"מ ג. מאיר:

ברורה לגמרי.

יכול להיות רק הסבר אחד שהסורים - נדמה לי שזה גם

הופיע בדברי אנשי אכן - שהסורים חשבו שזאת איצו החחלה מצדנו, שזה לא היה דבר חמים. הרי למעשה ענין הפלת 13 המטוסים - לא הייתה לנו כוונה כזאת.

נבנצל: בשאלה ששאל פרופסור ידין נאמר לנו גם הסבר אחר:

שחשכנו שהסורים מוכרחים להגיב על הפלת המטוסים,

והחשש שלנו הוא שאנחנו נגיב על התגובה שלהם.

רה'מ ג. מאיר: גם זה. אבל גם זה שאנחנו הפלנו להם בעצם... ועשינו

את זה לא על הגבול.

לנדוי: הכוונה היתה לצלם?

רה'מ ג. מאיר: כן.

פה מוכרחים נדמה לי קצת לקשר את זה ולהעמיד את זה

בקונטקסט עם מה שקרה במאי 1973. אמצא את הפרוטוקול של

ישיבת הממשלה במאי 1973, כשיש קצת... לא ויכוח, קצת חילופי דעות ביני ובין אנשי

אמן בישיבת הממשלה.

ידין: באיזה תאריך זה?

רה'מ ג. מאיר: זאת ישיבת ממשלה של 24.4.73.

ידין: יש לנו.

רה'מ ג. מאיר: שם תראו: היו ידיעות מאותו מקור שעלו לקרות איזה

דבר במאי, בקרוב, וב-24 באפריל ביקשתי את ראש אמן

לבוא לישיבה עם הרמטכל ולהעריך את המצב.

ידין: זה בישיבת ממשלה?

רה'מ ג. מאיר: כן. ואחרי שההערכה היתה דומה בקורים כלליים לההערכה

של ספטמבר 1973 - אני בכל זאת סיכמתי את דברי בגמר

הישיבה. אמרתי (עמוד 20): נדמה לי שלא היחה הכוונה בישיבה זו ליצור בהלה של

ערב מלחמה. אבל חשבתי שבכל זאת אי-אפשר לעבור על כך לדברים צודדים, שהיות וראש

אמן אמר שזאת סבירות נמוכה - ודי גמרנו את העניין. כלומר, לא/אצא. חלילה לי לפגוע

בראש אמן של היום או בראש אמן בעבר. אבל אני זוכרת שלא מיד היחה ההערכה שבמאי

הולכת מצרים למלחמה. אני חושבת שאחד הדברים הגדולים שיש - - -

"במאי" הכוונה לינוני 1967?

ידין:

כן. "...אחד הדברים הגדולים שיש לנו" (גם באוקטובר
אני חוזרת לאסוציאציות ב-1967).

רה'מ ג. מאיר:

זה ראינו.

ידין:

אני חושבת שאחד הדברים הגדולים שיש לנו, שאפשר לתת
זאת תחת הכותרת "מזל" הוא שיש לנו אמן ושירותים

רה'מ ג. מאיר:

אחרים, שירותי מודיעין שפסק אם מדינות רבות יכולות להתחרות בם. אבל גם כל מי
שיש לו הרבה מאד ידיעות אינו יכול להשתחרר מההרגשה ולומר: אבל זה בכל זאת אינו
הגיוני.

עכשיו לאחר המעשה, אפשר בוודאי להגיד שמה שעשה נאצר

ביוני 1967 בהחלט לא היה הגיוני. באותה ישיבה מדבר ראש אמן הרבה מדוע צעד כזה

לא יהיה צעד הגיוני, ולמה באמת עשה זאת. האם עשה זאת סתם? אני חשבתי שיש בזה

הגיון. עכשיו יושב סאדאת במצרים. אינני יודע אם יסכימו חברים, אבל לפי דעתי

בכל הדברים הוא פחות מנאצר. אומר השר ורהפטיג שאיש מ השליטים איננו מחליט לבדו.

והנה, כל מה שאנחנו יודעים במצרים הוא שסאדאת דווקא מחליט/במצרים, ועכשיו הכל

מרוכז בידי. נאמר לנו כל הזמן שהוא לא

מתייעץ עם אף אחד.

אח'כ רשמה ט.ק.

הראשונים בעולם שידעו שהם יוצאים.

נדמה לי לאמ"ן היה הראשון שקלט את
הידיעה.

תת-אלוף ליאור

לא היתה לנו שום ידיעה מוקדמת.

לנדוי

קודם לא.

רוה"מ ג. מאיר

היתה הכרעה שלו, יום בהיר אחד אמר זהו.

דוגמא טובה מאד לזה שהוא מחליט בעצמו.

לנדוי

צני משתמשת בדוגמא הזאת.

רוה"מ ג. מאיר

בעצם יכול להיות שהוא באמת התכוון לצאת
למלחמה והיתה סיבה שבגללה דחה זאת.

היר"ר אגרנט

איננו יודעים מדוע זה לא קרה במאי

ל". בל אנהנו יודעים עוד דברים אחדים,

רוה"מ ג. מאיר

שמאז הפסקת האש ב-1970, כאשר בתכנית

כפי שהוגשה לנו אז על ידי רוג'רס אתה "לפחות 90 יום" שהפסקת אש תימשך, אחרי

זה כולנו זו רים שהיו לא תאריכים וונים כוף הינה, זו נת הכרעה, אחר כך

כשזה הואך לעוד חדשים אחדים, הוא אמר שבמרט זה יהיה, עוד חדש אחד היינו

רגילים במשך הזמן עסאדאח - עכשיו כמעט אפשר לבקט סליחה ממנו - שהוא לז

איש רציני. זורק תאריכים ולא מתבייש ואחר כך לז מקייט, ובוודאי לא מעט הלצות

ושיחות קלות היו בין הרבה אנשים איך הוא יכול בכלל להחזיקים, איך העם יכול

לסבול אותו. זה מאי, שאז בכל זאת

. ואמ'ן הוכיח את עצמו אז.

הוא הוכיח את עצמו, הוא קרא לא זאב,

בסנצאל

לא זאב, בל השאלה שוב בסכטמבר לא

היתה האם תהיה מלחמה, אלא האם צריך לחשוב על התחשבות באפשרות שתהיה מלחמה.

הסא אומר: הוא לא חושב שתהיה מלחמה, כי הסבירות נמוכה. צריך לקחת באחראות זאת כנוסחא אמנ"ית שלא תהיה מלחמה, שמכנו. אבל הוא לא אמר שאין אפשרות של מלחמה.

רוה"מ ג. מאיר.
אני לא יודעת כל כך להבדיל. אם הוא אומר, ונדמה לי שבלקטים אלה הם לא אומרים שהם לא מסוגלים לצאת למלחמה. להיפך, גם הרמט"ל וגם אש אמ"ן אומר לא פעם אמנם זה מערך הגנתי, אבל על פי האסכולה הסובייטית אותו מערך יכול מיד לצאת להקפה. ואצלי תמיד היו אסוציאציות באותם הימים כל זאת עם 1967. ב-1967 זה גם כן התחיל על ידי הערכות אמ"ן ואנשי בטחון שמה שיש בסיני זה מערך הגנתי. והיות ואני כבר מזמן לי הייתי רמטכ"ל, אני לא ידעתי מערך הגנתי לא מערך הגנתי. אבל זה הפריע לי. ויום בהיר אחד באו האנשים ואמרו הם שינו את המערך וזה התקפי. היום כאשר עוד כעם חזרו "הגנתי" לא הגנתי, אבל הפעם אני מוכרחה להגיד ש-ש-ש הם אמרו כל הזמן, שאמנם זה מערך הגנתי, אבל על-י-י הדמוקרטינה הסובייטית אין הבדל למעשה, מיד זה יכול להיות מערך התקפי. הם לא אמרו שאין להם יכולת. הכל כרוך ומסוגלים לעשות זאת, אבל לא סביר שהם ישו זאת.

ביום רביעי בבוקר - מיד ביום שלישי בשדה

התעופה קבעתי את ההתייעצות הזאת - 11 בבוקר, שר הבטחון, הרמטכ"ל - ראש אמ"ן לא היה כי הוא היה חולה, בל בא סגנו אהאא תת-אלוף שלו - ומפקד חיל האוויר אלוף פלד - יש לכם הפרוטוקול של הישיבה הזאת מה-3 בוקטובר.

היו גם סגן ראש הממשלה ושר הבטחון.

היו"ר אגרנט

שמה שנתיבש ממני בקביעת הישיבה ובזמן

רוה"מ ג. מאיר

הישיבה, שאני אשמע מה נעשה בחזיתות,

מה ההערכה, וקראתם שלא היו חילוקי דעות בקשר להערכה. לא היה איש במקום שהטיל ספק ושכיום ראשון, בישיבת הממשלה - זה היה יום ביעי - נזמין את הרמטכ"ל וראש אמ"ן

למסור מה שנעשה בחזיתות.

בכל זאת אותה ישיבה התרכזתי כבר אחד,
אולי בכל זאת יש פריטים שנחוצים לנו. ידעתי שיש רשימה גדולה של הזמנה ארוכה
של דברים אנחנו מבקשים מהאמריקנים. לחצתי אז שבכל זאת מהרשימה הארוכה הזאת
יעשו רשימה קצרה יותר של עדיפויות ונתחיל מיד לפעול וללחוץ על אמריקנים שישלחו
לנו מה שהכרחי. ומאז באמת לא עזבנו את הלחץ אמריקני, לא ביום מישי, לא ביום
ששי.

אנחנו מגיעים עד יום ששי, ה-5 באוקטובר

ב-8 בבוקר, באו אלי טר הבטחון, הרמטכ"ל טראש אמ"ן. יש לכם סטנוגרמה מהישיבה
הזאת. ואז, הדבר החשוב שהיה, היתה ידיעה מפי ראש אמ"ן שיש שינוי אחד, יכול להיות
מדאיג, וזה שהמשפחות הרוסיות יוצאות ואין לו הסבר לכך. זה מובן יכול להיות שזו
מלחמה והרוסט יוצאים, אבל גם יכול להיות שיש ריב ביניהם, בין הרוסים ובין
המצרים.

הוא גם מסר שראש המוסד קיבל ידיעה בענין

נבנצאל

התראתי?

נכון. אני לא ידעתי שהוא יצא בדרך כלל

רוה"מ ג. מאיר

הוא מתקשר ותי. אבל הוא יכל קריאה

דחופה ומיד יצא, וידענו שהוא יצא להיפגש עם מקור

את ידעת מה היה הנושא שצויין בהזמנה

הי"ר אגרנט.

שהוא קיבל?

לי נאמר אחר כך שהקוד הי"ה "מלחמה".

רוה"מ ג. מאיר

ומפני זה הוא קם ויצא ואפילו לא התקשר אתי.

המלה היא ביניהם.

ידין

מתי זה?

הי"ר אגרנט

כן. זה היה ביום ששי בבוקר, אז בליטה

רוה"מ ג. מאיר

שהיתה עם שר הבטחון והרכטכ ל, נאמר

שהוא יצא בלילה או לפנות בוקר, ראש המוסד.

היושר אגרנט
רוה"מ ג. מאיר

נאמר לך שזה היה בנוגא מלחמה? זה נאמר לך?
לא. בדמה לי שאז לא. אבל בינתי
שאם הוא קורא לו והוא מיד קם ויוצא,

שיש לו איזון ידיעה למסור לו.

לנדוי

הרישום שיש לנו של ראש הלשכה של הרמטכ"ל
ידמו "צביק"ה נסע הבוקר, חברו הזמינו
בדחיפות התראה. הלילה ה- 22.00 ייפגשו. צביק'ה ימסור הדברים שחשובים עוד הלילה".
רוה"מ ג. מאיר.

לא היה סבך שהוא קורא לו באיזה דבר דחוף,
אחרת הוא היה מתקשר אתי.

ידין.

את זה כמה פעמים ואני כמעט צופה את התשובה
שלך אבל הייתי רוצה לשמוע מפיו ראש המוסד לכי המבנה ג'פוף ישר אליך. הוא קיבל את
הידיעה הזאת, עד כמה שאנחנו יודעים עכשיו, בחצות. אמנם העירו אותו כעמיים, הוא
היה חצי ישן עד שסון-סוף היה ברור לו מראש הלשכה מה זה, אבל עדיין זה היה
ב-2 בלילה, ב-3 בלילה. הוא מטלפן לראש אמ"ן, הם מתיעצים ועושים כל מיני סידורים
והוא יוצא. האם זה בסדר לפי דעתך שלא נמסר לך על ידו לפני שהוא יצא? כי כה הבעיה
לא נסיעה טכנית, אלא בעצם הנסיעה כמו שנזמר, בעצם ובקשה יש מעין התראה מסוימת.
האם זה בסדר שהוא לא בא אליך והודיע את זה, לכי ועתך?

רוה"מ ג. מאיר

להגיד את האמת, באותו רגע כאמרתא כעסתי קצת.

היו"ר אגרנט:

כאשר נודע לך ביום ששי בבוקר בהתיעצות.

רוה"מ ג. מאיר

כן. מפני שזה לא קרה אף פעם. אבל הכעס
נמוג חיש מהר. פשוט זה כבר נעשה ובר לא חשוב.

כי הוא לא מתנהג כך. זה לא קורה. הסברתי לעצמי שזה מפני שהתעצל לסלכך, אבל לא
שילפן אלי, גם לא לתת"אלוף ליאור, שזה גם כן לא קורה.

נבנצאל:

כמדומני שתת-אלוף ליאור אמר אחר כך לעיני, שאפילו בבוקר לא הביא לידיעתך

את העובדה.

תת-אלוף ליאור:

כאשר שמעתי את הידיעה הזאת אאאא תוך

הישיבה, יצאתי - ידעתי שה מקרה באמת

חורג מעבודתנו המשותפת. אנחנו ביום, בלילה עובדים יחד. יצאתי וביקשתי את עיני ושאלתיו מה קרה פתאום, מדוע ראש הממשלה לא קיבלה את הידיעה? אנחנו צריכים לשמוע זאת בישיבה? באותו רגע הוא חזר מהשדה כשהוא ליווה... .

היו"ר אגרנט:

הוא טילפן לך ואמרו שאתה בתוך ישיבת

הממשלה, והוא עזב זאת. זה מה שהוא אמר.

רוה"מ ג. מאיר:

זה מקרה. אה לא קרה שנים. אנחנו עובדים

יחד שנים. לא קרה מקרה כזה. אני יכולה

להסביר זאת בדבר אחד, הוא ידע מה שנעשה בחזיתות, הוא ידע שזה מקור שממנו הוא יכול לשמוע דבר חשוב, הוא קיבל את מלח הקוד, וקם ונסע. טוב שהוא עשה זאת.

ידין:

השאלה שלי לא היתה כדי לדעת בדיוק

מה קרה, אנחנו יודעים היום בדיוק מה קרה,

אלא אני רציתי לדעת באמת מה היתה התגובה שלך אז כששמעת אז כשזה נודע לך.

רוה"מ ג. מאיר:

חשבתי בהחלט שזה לא בסדר.

לנדוי:

אבל את חשבת שה לא שינה. אבל יכול

להיות שזה כן שינה. אילו הוא התקשר אתך

במישרין אולי היית שומעת את מילת הקוד כשיחה כזאת.

רוה"מ ג. מאיר:

כן. אבל זה לא היה משנה דבר אחד,

שהייתי אומרת לו: מובן, חסע. ואני

לא יכולה להגיד שהייתי אומרת שעל סמך זה צריך לעשות איזה דבר.

לסקוב:

בדיון שהביאו לידיעתך את ההתגברות
המערך וכל הנתונים ואלה, כולל הנסיעה

של ראש המוסד, האם לפני זה, מהדיווח שבא, היתה לך איזו שהיא הרגשה ולו
חולפת שפה משהו...

רוה"מ ג. מאיר:

אני לא הייתי שקטה.

לסקוב:

עוד לפני ה-3 באוקטובר?

רוה"מ ג. מאיר:

בעיקר מאז. לא הייתי שקטה. וודאי ביום

ששי בבוקר לא הייתי שקטה, כאשר הודיעו גם

על ענין הרוסים, עזיבת המשפחות הרוסיות אבל מיום תביעי לא הייתי שקטה. לא
חשבתי שאני יכולה להתווכח עם אשי אמ"ן, עם דמטכול.

ידין:

אני חוזר לבעיה של צביקה. אני

לפחות יודע שגם חברי הועדה, אחד התפקידים

שאנחנו רואים זה לא רק לגבי העבר אלא גם לקראת העתיד, לשפר דברים. אי-אפשר

לדעת כפובן איך היית מגיבה אילו ידעת יותר. אבל הלא היתה אחרי זה החיעצות

הזאת. אני בקצרה רוצה לומר לך, מה היתה ההודעה הטלפונית מהמוסד ב [] לילה

מהאיש שלהם בלונדון, שעמד במגע עם [] בקשר לענין זה. []

קבעו פגישה לשעה 10.30. אני מקריא לך עכשיו מהטלפון שקיבל המוסד []

ראש המוסד יוכל להשחחף בפגישה בגלל חשיבות הנושא. []

. נקבעה פגישה למחרת []

בשעה 10.30."

הוא מציין שזה הקוד למלחמה.

היו"ר אגרנט:

כן. הינה כידוע קוד ההתראה".

ידין:

זה מציין האיש מלונדון. זה לא שיתה

רק אדמיניסטרטיבית אלא בעצם השיחה, הסוף וכל מלה, יש למעשה - כך נדמה - מעין התראה.

שוב, הכל לאחר מעשה, השאלה ודא. אם

היה בא בשש בבוקר, שבע בבוקר ואומר: הנה, זו השיחה, ; זה אותו דבר כמו שראש אמ"ן

אומר: צביק'ה נקרא לאיש שלו היום להתראה או לא?

צרפי לזה גם את ענין הידיעה על ודוסים.

היו"ר אגרנט:

שני הדברים האלה באו בעת ובעונה אחת.

אני לא אדע להסביר מדוע הוא לא התקשר.

רוה"מ ג. מאיר:

מפני שגם תת-אלוף ליאור וגם ראש המוסד,

כל אנשי הבטחון, יודעים שאין שעה במשך 24 השעות שהטלפון שלי מנותק, לא נל"נ

ולא הטלפון הרגיל. ופאאאאא ותת-אלוף ליאור, בזמן של אי-שקט, כל שעות הלילה

יכול לפנות. אין כל בעיות. אין טלפון מנותק אצלי, לא ביום ולא בלילה, לא

בשבת ולא בחג, ולא רק מותר להם, אלא הדרישה שלי שאם יש איזה דבר, שיטלפנו.

אמת היא שאני עד היום, כל מה שבא אחרי פה, לא שאלתי את ראש המוסד מדוע לא

התקשר אחי לפני כן. זו אמת. מהשקרה אחרי זה שטף הרבה דברים.

אני רוצה להיות מאד צודקת ודייקנית,

להגיד עכשיו מה הייתה יכולה להיות תגובתי ביום ששי בבוקר לו ידעתי על תכן

השיחה ולו היה אומר לי, ונוסף להידוש הזה של משפחות רוטיות - זה אולי היה

מצטרף לאיזה דבר. אבל אני לא רוצה להגיד זאת עכשיו בבטחון.

השאלה אצלנו תתעורר בצורה כזאת: מתוך

נבפצאל:

הקונטקסט אנחנו בערך יודעים, הוא יגיד:

אני אמרתי לעיני, אני דברתי עם ראש אמ"ן, הדברים יבואו לראש הממשלה בוודאי

דרך ראש אמ"ן ..

רוה"מ ג. מאיר:

לא. זו לא דרך של קומוניקציה.
זה לא תחליף. זה מה שאנחנו רוצים
לשמוע. זה לא תחליף במקרה כזה, זה

בבצאל:

לא תחליף אקוויולנטי.

רוה"מ ג. מאיר:

אינני יודעת מה חשב עיני. אבל אני
רוצה להגיד מה הן דרכי הקומוניקציה.
דרכי הקומוניקציה, בדרך כלל, בכל עיני, אם זה שירות בטחון כללי או מהצבא,
או מראש המוסד, בדרך כלל זה דרך תת-אלוף ליאור. אבל ראש המוסד...

היו"ר אגרנט:

יכול לפנות אליך לישיבה, לא?

כן. אם יש שאלה או שהוא לא מוצא את
תת-אלוף ליאור.

רוה"מ ג. מאיר:

הוא אמר לנו שאין לו כל בעיה של
גישה אליך במישרין.

היו"ר אגרנט:

אין כל בעיה. עיני, בוודאי, אם הוא
אומר זאת, הוא חשב שזה בוודאי יגיע אלי

רוה"מ ג. מאיר:

דרך ראש אמ"ן. אבל זו לא דרך הקשר.

יש לי שאלה בנושא של המוסד, זה אמנם

לסקוב:

נושא של תפוצת חומר, אבל אותי הוא

מעניין מבחינת איזה משקל נהגת לתת למקור הזה בידיעות שהיו מקבלים
אנחנו יודעים שהבמרק מה-1 באוקטובר לא הגיע אליך.

ראש הממשלה לא היתה בארץ.

ידין:

האם ראית אותו לאחר מעשה? האם זה

לסקוב:

סוג מברק שהיה מדליק אור אדום מעבר

ל"ביינג אן-איזי", או שהיית אולי אפילו נוטה לשאול למה לא לגייס מילואים.

אני אומרת, אני חושבת שכולנו הרבה

רוה"מ ג. מאיר:

יותר חכמים נכשיר משהיינו ב-1 באוקטובר, ב-2 באוקטובר וב-3 באוקטובר, אני מתקשה להגיד, כמו שאמרתי קודם שלו צביקה היה מטלפן אלי, אולי הייתי מצרפת את זה בבוקר עם מה שאמר ראש אמ"ן ואומרת הביטו, פה דברים יותר חמורים, או שלו ראיתי את המברק הזה גם כן הייתי מצרפת את זה. אני מפחדת להגיד את זאת, מפני שאני לא חושבת שהיה נכון להטיל דברים כאלה, שאינם בסדר, להטיל על זה את המשקל שלו ידעתי, הייתי אז כבר יותר חכמה. אני מפחדת לעשות זאת.

לסקוב:

השאלה, אם דבר כזה, לו היה בא, היה לזה איזה משקל אצלך.

רוה"מ ג. מאיר:

אין ספק. אבל אני רוצה להגיד מלה, להודות על עוול שעשיתי למקור הזה במשך

כל השנים. לא פעם אמרתי לראש המוסד: אתה מאמין לו?

לנדוי:

זה ביחס

כן.

רוה"מ ג. מאיר:

רואה את האמת ביחס או

היו"ר אגרנט:

ביחס רב-אלוף לסקוב שאל על

אני מדברת על המקור העיקרי.

רוה"מ ג. מאיר:

לא פעם הייתי אומרת: אתה בטוח, אתה

מאמין לו? היות ואינני איש מקצוע, כל הזמן הייתי חושבת. אולי זו דיס-אינפורמציה בהרבה מקרים. אבל יחד עם זה קבלנו את המקורות האלה ברצינות.

הידיעה של לא הגיעה אליך

לנדוי:

בכלל.

לא.

רוה"מ ג. מאיר:

מ-30 בספטמבר או 1 באוקטובר, ואתר

לנדוי:

כף היו ידיעות נוספות.

רוה"מ ג. מאיר:

גם כן לא ברור לי מדוע זה לא הגיע.

ידין:

אני רוצה בדיוק בנקודה הזאת להמשיך.

הבעיה שאני רוצה לשאול זה לא מה

ביית חושבת אילו, אלא צינור הקומוניקציה, פה יש בעיה שמפריעה לי. אנחנו שאלנו את ראש המוסד, מדוע את ענין זה של - שתיכף אולי ננתח אותן קצת - למה את זה, זה כבר לא היה ענין של נסיעה דחופה לחוץ ארץ בבוקר ולא רצה לצלצל, תיכף תראי ששפה השתלשלות מענינת מאד וארוכה, למה לא מסרת את זה לתת-אלוף ליאור? הוא אמר, ראש המוסד, שבעניני פח"ע, פיגועים, בענינים שקשורים בפעילות של המוסד שבו ראש הממשלה היתה אחראית ולא מוסד אחר, לא היו לו בעיות והוא לא היסס אף פעם לגשת ישר לראש הממשלה. לעופת זה בענינים שקשורים בהערכה צבאית הוא חשב שתפקידו זה לא לדוות לראש הממשלה, אלא להעביר את זה לאמ"ן, זה המוסד שמאמת ובודק וכו', ולכן לא העביר. הוא אומר יותר מזה, אנחנו יודעים, שבמסמך הזה של שרב-אלוף לסקוב שאל עליו, הוא הביא לאמ"ן, ואחרי שבאמ"ן עשו הערכה ואמרו. זה לא רציני; הוא חשב שאין חובתו להביא זאת הלאה. זה ידווח בדרך הלקטים וכו', שדרך אגב, במשפט מוסגר, הענין הזה אפילו לא דווח בלקטים.

כך שפה הבעיה שלי היא, לא מה היית

חושבת אילו, אלא פה איך את הבנת את תפקידו של ראש המוסד מבחינת הדיווח אליך. האם את הבנת שכל ידיעה, ענין, שמגיעה דרכו, אם היא בעלת חשיבות - הוא צריך להודיע לך, או שיש דברים כמו פיגועים ופח"ע וחבלנים, זה כן, אבל ענינים אחרים הצינור הוא דרך ראש אמ"ן

רוה"מ ג. מאיר:

אני זוכרת שפעם היתה לי שיחה עם ראש

המוסד, כאשר הוא אמר, אני לא רוצה

להכביד עליך. ואמרת לי. אל תדחם עלי, אני רוצה לקבל כל מה שאתה מקבל.

דברים חשובים. הוא קבל טונות של ידיעות. אבל אם אתה מניח שזה דבר חשוב,

תעביר את זה, אל חרחם. אמרתי לו אז: אני רוצה לפאות מקורות, ידיעות במקור, ולא אחרי שזה כבר "מבושל". אני חושבת שהייתי צריכה לקבל את הידיעה של כי זה מקור טוב.

לנדוי: זה עבר את ההערכה של אמ"ן ואמ"ן הוריד זאת מן הפרק.

ידין: את זוכרת את ענין אולי את לא זוכרת עכשיו? הבעיה היא זאת שב-30 ספטמבר

באמצעות, ביום שאת אמנם נסעת, הוא מודיע שמחר, ב-1 באוקטובר, תחילת מלחמה כוללת מצרית-טורית, עם פירוש מדויק ביותר. הם לא מאמינים לו והם שולחים לו שאלות. ואז ; זה הגיע ב-2 באוקטובר. הם שואלים: אנחנו יודעים שזה חרגיל. . לדברי המקור המבצע יתחיל באמת כתרגיל וכו'."

רוה"מ ג. מאיר: אינני יודעת אם ראש המקור אמר

לנדוי: צריך לומר פה דבר לזכות אמ"ן ואולי

גם ראש המוסד, אמר שהמלחמה

תפרוץ ב-1 באוקטובר והידיעה נתקבלה ב-1 באוקטובר בבוקר ושום דבר לא קרה. זה די משגע.

ידין: זה נכון. אבל בתחקיר ששואלים אותו

אחר כך, הוא בכל זאת עומד על דעתו.

רוה"מ ג. מאיר: אני יודעת שהוא נפגע: אשתאאל אמרתי

לכס־אחם לא מתיחסים ברצינות. הוא

נפגע לא כל כך כי אנחנו נפגענו במלחמה - אולי גם זה קצת - אבל בעיקר: את

לא מתיחסים אלי ברצינות.

לנדוי.אני חושב שגם רוה"מ ג. מאיר:

כן.

האחראי:היו"ר אגרנט:

כמה פעמים הוא נתן הוראות כאלה וזה

לא יצא לכוועל, לא רק ב-1 באוקטובר. ולכן
הם אומרים שהוא סוכן מצויין ביחס לידיעות

אבל לא ביחס להוראות. אני לא יודע/ אם את שמעת על הערכה זאת. אבל אני
רציתי לשאול שאלה כללית בנושא הזה. אינני יודע אם עכשיו הזמן לזה. השאלה
הכללית שלי נוגעת בגלל לסדר של קבלת הידיעות, מה את מקבלת, מי מסוג זאת
כשבילך. קצת שמענו מתח-אלוף ליאור, אבל אנחנו רוצים לשמוע ממך, מה הוא הסדר
בזה? לראש הממשלה יש הרבה מאד חפקידים. זה ברור לנו. אבל התפקיד הזה הוא
תפקיד חיוני. אני יודע שגם ראשי משלה אחרים מתקשים במילוי התפקיד הזה,
בעמידה בעצם קליטת הידיעות הבטחוניות האלה והערכת הידיעות הבטחוניות האלה.
טרומן כתב על זה הרבה מאד בזכרונות שלו, שלא ידע מה לעשות עם זה, עד שכתוצאה
מכך הקימו את המועצה לבטחון לאומי. רציתי לדעת מה הוא הסדר הרגיל אצלך בענין
זה. אם את רוצה לענות על כך אחר כך - בבקשה.

רוה"מ ג. מאיר:

אני יכולה ענות עכשיו. המקור למידע בכל

העניינים אלה שאני אחראית, המוסד, השב"כ,

ועניינים צבאיים, זה תח-אלוף ליאור. הוא חופשי ואני שמחה שזה כך, להכנס לחדרי
בכל עת, כמשך יום כאשר אני בלשכה - וזה שעות די ארוכות - רק אם לא יושב
מישהו. ואם זה דבר דחוף מאד, אני מפסיקה את השיחה עם מי שלא יהיה, ואנחנו
נכנסים לחדר אחר. אם זה איש קרוב - מבקשים ממנו לצאת. אם זה איש זר - אנחנו
יוצאים לחדר אחר.

היו"ר אגרנט.

כלומר אפילו אם מישהו אתך באיזו פגישה, אם

זה חשוב מאד...

רוה"מ ג. מאיר:

אם הוא נכנס ואומר: יש לי ענין דחוף

שאני צריך למסור לך מיד - אין בעיה, אם

אני יושבת בישיבה או בכל מקום, אם הוא מקבל ידיעה דחופה - מיד. זה קורה

פעמים אחדות במשך היום. נכנס, קרה איזה דבר בחזית, יש יריות, או יש ידי ה

על פח"ע שצריך לדעת או צריך להחיעץ מה אני מכריעה, יש הצעה כזאת ויש הצעה

אחרת. נוסף לזה הוא מקבל בוודאי טונות של חומר, ומביא לי לק לא קטן. וזאת אצא

קריאה של הרבה שעות בלילות. ביום אני בדרך כלל לא מגיעה להרבה קריאת חומר.

ביום אני עסוקה עם אנשים. אני לא יכולה להגיד שדברים חשובים, למשל, בין הלקטים

האלה יש לפעמים, לא פעם, שהוא מוסר לי גם קט על מסרך צבאי. ארמיה זאת עומדת

פה וארמיה זאת עומדת פה. אני לא יכולה להתפאר שאני קוראת זאת בתשומת לב

ויודעת בדיוק איפה נמצאת איזו ארמיה. אבל בר מודיעיני או הערכות - אני

קוראת המון חומר. וזה על חשבון הארבע שעות היום, על חשבון הלילה.

היו"ר אגרנט:

מה הוא מעביר לך? את הלקטים או הידיעות

הגלמיות.

גם הידיעות הגלמיות. הרבה.

רוה"מ ג. מאיר:

הוא מסנן אותן או לא?

פיו"ר אגרנט:

אני מתארת לי שהוא קורא יותר ממני.

רוה"מ ג. מאיר:

כל הידיעות האלה ממקורות חשובים; אני רואה

אותן במקור. יש ניירות ורודים וצהובים וכחולים, ויש לקטים. ולפעמים יש

אפילו קצת כפילות. אני רואה את החומר במקור. אחר כך בא לקט מאמ"ן והם "מבשלים"

זאת ומעריכים זאת. כמובן, אם אני כבר קראתי זאת במקור, אני מסתפקת רק בהערכת

אמ"ן על החומר הזה ולא קוראת את החומר עוד פהם.

פירוש הדבר שאת מעוניינת ליצור לעצמך

נבנצאל:

דעה על הדברים, בלתי-תלויה בהערכה של אמ"ן.

רוה"מ ג. מאיר

אני רוצה לדעת פה, אם ראיתם כבר לקטים
 מאמ"ן, הם לא גומרים את הרצאת הדברים
 במשפט אחד. הם כותבים. זה יכול להיות ככה, זה יכול להיות ככה, זה יכול להיות
 ככה, אנחנו חושבים שסבירות נמוכה לזה. ייאמר לכותם שהם נותנים כל האפשרויות.
 לפעמים אפילו אני אומרת להם: ... יש כנסים חגיגיים קצת, שנתיים, של כל השירותים
 והם סגורים. בכנסת כזה אמרתי פעם שאני מלאה התפעלות על היושר שלכם. אתם
 לא אומרים: אנחנו חושבים רק כך. אתם נותנים גוון גדול וארוך של אפשרויות
 וכאילו. תבחרו לכם מה מוצא חן בבעיניכם.

לנדוי

האם זה היה בזמנו של ראש אמ"ן הנוכחי
 שהתבטאת כך או בזמנו של אלוף יריב?
 אני לא חושבת שמבחינה זו יש שוני.

רוה"מ ג. מאיר

לנדוי:

יש לי לפחות רושם, ממה ששמענו, שבענין
 זה חל שוני. שאמ"ן בהערכותיו נעשה יותר
 פסקני, בזמנו של אלוף זעירא, בעוד שאלוף יריב באמת היה יותר בסגנון כפי
 שתיאר אתו.

רוה"מ ג. מאיר

אני חושבת בכתובים, נדמה לי שאין הבדל.
 אני מוכרתה לעגיד, שכפרשה הזאת של מלחמת
 יום הכיפורים, הוא היה מאד פסקני; זעירא; אבל גם שלו. אבל גם לא נשמע ערעור
 של משהו מאנשי בטחון. באותו יום דביעי בבוקר ישבה חבורה מאד מכובדת.
 עד לידי כך שבענין לחץ על פריטים שאולי מיד נעשה ניפוי של הרשימה הגדולה
 שהגשנו לאמריקנים לקבלת ציוד, לחצתי כך: תעשו עוד רשימה עכשיו, אל
 נסתמך על זה שיש הפריטים החשובים מאד בתוך הרשימה הגדולה. תעשו רשימה מיוחדת
 של הדברים ההכרחיים הנחוצים לנו - אם. יש לי שיחה / מפקד חיל האויר, אלוף פלד.
 אם יש איזה דבר אצל האמריקנים שלו היה אצלנו זה היה חשוב.

יש ~~אשמת~~ שיחה ארוכה על זה.

היו"ר אגרנט:

זאת אומרת, כל מה שהגעתי מתוך השיחה הזאת,

רוה"מ ג. מאיר:

מתוך האי-שקט שזה עורר בי, דברים מעשיים.

הלוואי שלא נצטרך, אבל במקרה שיהיה נחוץ לנו, שהדברים יהיו בידינו, נלחץ על זאת.

ומיד הלכו באמת מברקים גם לשגריר - הוא היה בארץ - לציר, ושר החוץ היה באמריקה

בעצרת, ולמוטה גור הנספת הצבאי, שמיד יתחילו לפעול בענין רכש, בענין ציוד.

אחרי כן - ב.צ.מ.

לפני כן רשמה טק
במ

- 61 -

ועדת החקירה - 6.2.74
ישיבה פ' - בוקר

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

ג. מאיר:

ביום שששי ב-5 באוקטובר, דיברנו כבר על הפגישה
בבוקר, שר הבטחון, הרמטכ"ל, ראש אמ"ן ואחרים, קיבלתי
את הדיווח על יציאת המשפחות, ואז החלטתי שצריך לזמן את חברי הממשלה
שנמצאים בתל-אביב. בדרך כלל ביום ששי רוב חברי הממשלה נמצאים בתל-אביב, אבל
זה היה ערב יום כיפור ולא מצאנו את כולם. חברי המשקים, הקיבוצים, גבתי,
פלד ואלון היו כבר בקיבוציהם, ואחרים היו בירושלים. יש לי, נדמה לכם,
הפרוטוקול והנוכחים. וגם שם מסר ראש אמ"ן את המידע עד יציאת הרוסים מסוריה
ועד בכלל, כלומר, חברי הממשלה שהשתתפו בישיבה היו מעודכנים עד לאותו רגע.
וההערכות היו דומים להערכות שלהם קודם. כלומר, גם האלמנט הרוסי לא שינה
בהרבה.

אבל באותה ישיבה ביקשנו בכל זאת שהערכת אמ"ן בדבר

המצב בחזיתות תימסר לאמריקאים ושתינתן גם הנחיה לשר החוץ שלנו, שהיה אז
בארה"ב, ולציר בושינגטון, בדבר פגישה בעניין זה עם מזכיר המדינה של ארה"ב,
קיסנינג'ר, ושהוא יהיה מודע על המצב בחזיתות. ובאותה ישיבה קיבלנו סיכום
קודם כל בדבר סמכויות, שאם יקרה איזה ונצטרך לפעול או לגייס ולא תהיה
אפשרות לכנס את הממשלה, נמסרה סמכות לשר הבטחון לפעול בהתאם לצורך.

היו"ר אגרנט:

מדוע אי אפשר היה להזעיק את החברים של הממשלה לא
ברור, לפחות להודיע להם שיש ישיבת ממשלה, ושאלם הם
יוכלו - הם יגיעו. מדוע לא להודיע להם זאת לפחות, טלפונים או באיזו צורה
אחרת? זו הייתה ישיבה חשובה מאד ב-5 באוקטובר.

ג. מאיר:

זה נכון. אבל לא נשתנה שום דבר בהערכת אמ"ן, ובכל
זאת חשבתי שכמה שאפשר לכנס חברים מיד על מנת שידעו
את הדברים, ועובדה היא שאף אחד מחברי הממשלה לא בציע שאולי בכל זאת נכריז
על גיוס. אני אחרי זה - מאז המלחמה, למי מיד - מיסרת את עצמי מדוע לא הצעתי
את זאת, אינני יודע. אולי רק בכדי לנחם אותי, אני חושבת שהוא באמת חושב
כן, בשיחה עם ברלב הוא אמר לי (ידין: אחרי המלחמה?) כן. הוא אמר לי: אני

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

לא מביין אותך, יושבים גנרלים, אני, ברלב, רק לפני שנתיים הייתי רמטכל, יושב הרמטכל, יושב שר הבטחון, שגם כן מביין קצת בענייני צבא, יש גנרל שהוא ראש אמ"ן, כל האנשים האלה אינם מציעים גיוס, אז דוקא את, הציביליסטית, צריכה להציע זאת. ואנחנו שמענו בישיבה הזאת על כוננות צה"ל, על כוננות ג', כוננות גבוהה, כל מה שנעשה בכדי שהצבא הסדיר יהיה מוכן ועובדה היא שאיש לא הציע זאת.

לנדוי: השאלה של היו"ר שלנו הייתה מדוע לא נעשה יותר לכנס גם

את חברי הממשלה האחרים, כי בדיעבד מישהו יכול להגיד

"אילו הייתי שם - אני הייתי מציע".

ג. מאיר: כן, זה נכון, ואני מכירה חבר אחד שאומר את זה, ואני

מקנאה בו. אבל אני יודעת שבשבת בבוקר - אם תקחו את

הפרוטוקול של שבת בבוקר - וזה כבר אחרי שקיבלנו את הידיעה, ואחרי שהחלטתי בבוקר.

היו"ר אגרנט: הידיעה על משפחות הרוסים?

ידין: לא, לא.

היו"ר אגרנט: הידיעה

ג. מאיר: כן, והחלטתי בעניין גיוס, אז בכל זאת - אם תשימו לב

- אני רוצה לקרוא בשמו של החבר הזה שאומר עכשיו ש"אילו

הוא היה אז הוא בודאי היה מציע גיוס", הוא בשבת בבוקר תוקר את אנשי הבטחון

אם אנחנו בטוחים, זה לא נאמר, אבל היה בזה קצת רמז "אולי אנחנו רצים לקראת

מלחמה שכלל לא תהיה". טוב, אני אחזור לזה אולי אח"כ, לישיבת הממשלה.

היו"ר אגרנט: אנחנו נגיע לישיבת הממשלה אח"כ, לא כדאי לתפש את זה

עכשיו.

ידין: אני רציתי לשאול אותך, בעקבות הישיבה הזאת שהזכרת

עכשיו, הישיבה ביום ששי, בנוכחות חלק מן השרים, יש

שאלה שמטרידה אותי. שאלה ששאלתי אתמול גם את שר הבטחון אתמול ולא קיבלתי תשובה

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

ברורה עליה. באותו בוקר, בהתייעצות אצל שר הבטחון נמסר על ידיעה שהגיעה לאמ"ן ממקורות שלהם על פיננסי תפוז של המשפחות הרוסיות. ויש ויכוח רציני מאד, בהתייעצות פנימית אצל שר הבטחון, עוד לפני כל הישיבות האלה. שר הבטחון רוצה להודיע לאמריקאים, שידעו על הדבר הזה. וראש אמ"ן, במשך עשר דקות, כאילו עומד על הרגלים האחוריות ופזזד שישרפו לו את המקורות. יש ויכוח ושר הבטחון לוחץ עליו איך שהוא וכאילו מוצאים נוסחת פשרה. העניין הזה שיש פיננסי של משפחות, תפוז, זה היה הדבר המכריע - הם אמרים - שהדליק את האור האדום. אני עכשיו קורא מה האינפורמציה בהתייעצות המצומצמת של השרים ביום ששי בצהריים כשראש אמ"ן מוסר להם את הדבר הזה. ואני קורא את הדבר הזה:

"הלילה קרה דבר מוזר, כאשר בצורה מפתיעה שלחו תרומים

10 מטוסי תובלה ענקיים למזרח התיכון, 5 מטוסים לסוריה ו-6 למצרים, כאשר ההשערה שלנו היא שהמטוסים האלה נועדו לפנות משהו, וברור שלא ציוד, ואולי אנשים. איננו יודעים בדיוק מה וכמה. עד עתה שני מטוסים כבר המריאו חזרה, אחד מסוריה ואחד ממצרים. נוסף לכך כלי השיט הרוסיים באלכסנדריה כבר עזבו, דבר שלא קרה אלא פעם אחת".

הוא לא מוסר כאן, לפורום הזה, שחלק אמנם יודע, אבל

יש אנשים נוספים, כמו ברלב, למשל, הוא לא מוסר את הידיעה שהוא יודע כבר, ואתם יודעים, שהוציעו למשפחות בחפזון ושהגבילו את המטען ב-30 ק"ג, ושלקחו אותם בשביל בחזרה וכו' וכו'. והשאלה שלי היא זו: ~~אם~~ אלה שהיו בהתייעצות הזאת לפחות, לפי דעתי המידע הזה, לא רק שמענו שיש מטוסים שבאן מפה לשם ואנחנו לא יודעים מה, אלא שאנחנו יודעים שיש פיננסי - זוהי אינפורמציה חיונית מאד לשיקולם. אז נניח שהוא עדיין זהיר ~~אם~~ שבזהירים, אבל ראש הממשלה יושבת שם ושר הבטחון יושבים שם ויודעים, מדוע לא גמרה האינפורמציה החיונית הזאת לפורום הזה? שוב, אני לא יודע אם זה היה משנה לאנשים אלה, אבל השאלה מסרידה בכל זאת.

ג. מאיר: אני לא יכולה להסביר את זה. בכלל, יש בכל הדבר הזה

נסיגן אז אי נסיון להתאים את המידע שלנו עם הערכות

הער: ראש הממשלה גולדה מאיר

של האמריקאים. ודאגנו, לכל הפחות אחרי הישיבה הזאת, שכל המידע שיש בידינו יימסר גם לאמריקאים, ונשמע גם מהם. וכאן יש אתי מברק, שפה אנחנו מוסרים לאמריקאים את המידע הזה ואנחנו מודיעים להם על כך שמשפחות של היועצים ~~אמריקאים~~ הרוסיים רוכזו בנמל התעופה של דמשק, כנראה לשם פינוי מסוריה. ורצינו לשמוע מהם מדוע זה לא נמסר ישירות, בפרוטרוט.

לנדוי: כשמשווים את זה עם המידע שמסר ראש אמ"ן בישיבה שהתקיימה

לפני כן אצל שר הבטחון, הרי שם הוא מסר דברים מאד

מפורטים. , כאשר עוד לא ידעו

על עניין המסוסיים, . ויש דיון על זה והרמטכ"ל אומר "החפזון

הזה שבו מפנים אותם, , זה לא מתאים לקיים

כנראה אם יש קרע בין הסורים והרוסיים. אומרים

זה גותן לזה צביון אחר לגמרי של דחיפות. והשאלה שנשאלת היא

- וראש אמ"ן הוא שצריך להשיב לנו על כך - האם הוא שבישל את הידיעה הזאת?

נבנצל: האם עקרונית ראש אמ"ן צריך למסור לממשלה את כל הידיעות

שיש לו, בעניין חשוב מאד?

ג. מאיר: אני חושבת שבעניין הזה ובזמן הזה צריך היה למסור.

ירין: אם כן, השאלה שאני שאלתי את שר הבטחון, ולא

היתה לו על כך תשובה, ואני שואל אותך - אתם הרי הייתם

בסופו של דבר בישיבה הזאת - למה לא הוספתם את הרוך הזה?

ג. מאיר: אין תשובה על זה.

לנדוי: את אומרת שבעניין הזה הוא היה צריך למסור את האינפורמציה

המלאה?

ג. מאיר: לפי דעתי כן.

לנדוי: האם בכלל היה איזה סדר מה מוסרים לממשלה ומה לא

מוסרים? אני בכלל שואל את זה כי אני רואה סימנים

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

בפרוטוקולים של החיפצויוח שנקראת פה "החיפצויוח צבאית-מדינית", יש דיון
מה למסור לממשלה ומה לא למסור, האם כדאי למסור לממשלה. זה כמובן נושא
יותר כללי.

ג. מאיר: יש מכה מדינה שמקלקלת הרבה דברים, לפי דעתי, ובראש

וראשונה זה מקלקל את הנוהלים הטובים הדמוקרטיים. אם
אתם רוצים דוגמה אני יכולה לתת לכם את ענין השבויים הסוריים, אתם יודעים
שכבר יומיים העתונות מוסרת כל מיני דברים בנושא ויש הכחשות ויש דברים נכד'.
ענין ההדלפות זה דבר המאיים על כל מיני דברים.

לסקוב: הדלפות ומרזבים, המדליף יכול להדליף למרזב.

ג. מאיר: אני אומרת לחב י ממשלה ולחברים אחרים שאני כבר לא

יודעת פורום במדינה שפטור מזה. אתם הצלחתם לעמוד
בזה, וכל הכבוד לכם (דופקת בידה על השולחן).

היו"ר אגרנט: טוב מאד שאת דופקת בשולחן.

ג. מאיר: זו מכה איומה. לפעמים אני חושבת שזו איזו אידיאה

פיקס אצלי, אני לא לגמרי רציונלית בנקודה הזאת. יש
פחד, יש אימה, אם מה שמוסרים לממשלה ולכל פורום אחר, לא יודלף. ארן פעם
אמר לי - וּמאז אנחנו כבר החקדמנו הרבה בשטח זה - כשאני יושב עם עצמי בבית
לבד וְחושב אני פתאם נבהל "אולי זה יודלף". והגענו לכך שכמעט אין פורום,
המצומצם ביותר, שבאמת אפשר להגיד שם הכל. וזה אחד מהדברים העוצריים. אבל
בדרך כלל כאשר בא ראש אמ"ן לממשלה הוא מוסר את המידע, אולי לא בפרטי פרטים,
אבל הוא מוסר.

לי אין ספק שזה היה צריך להמסר, ענין יציאת הרוסים.

שריפת מקורות זה אמנם דבר חשוב ממדרגה ראשונה, אבל וזה היה פועל כל הזמן
בזמן המלחמה, ואני מבינה את הרגישות לכך, אבל בכל זאת הדבר היה צריך להמסר.
אבל כאשר אתם נחקלים בדיונים כאלה מה למסור ומה לא למסור אין כל סיבה אחרת

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

לכך פרט לחשש מהדלפות.

למשל, בישיבת הממשלה ביום שבת בבוקר, יש חבר ממשלה שטוען "מדוע אנחנו לא יודעים? אני רוצה להיות בטוח שאם אנחנו הולכים למלחמה, שאם חפרוץ מלחמה, שמישהו לא שם לנו כאן ~~מאבט~~ מארב ע"י כך שהוא מנסה ליצור רושם שהנה מלחמה, ואנחנו ע"י זה מסתכנים במלחמה". וזה בשבת בבוקר, לא הצעה על גיוס, אלא חקירה אולי זה איזה טריק שמישהו עושה.

אני משתדלת מאד, ואינני יודעת אם בהצלחה רבה, לחיות את השבת ואת יום הששי ואת יום הרביעי אז, ולא לאור מה שאנחנו יודעים. וזה חמור, וזה קשה, ומפני זה - הדבר קשה לי. כי אינני יכולה להגיד "לן מסרו לי ידיעה כזאת הייתי עושה כך", אינני יכולה לומר זאת במאה אחוז.

ידין: ברבע שאת אומרת שלפי דעתך הוא היה חייב למסור, אין לי מה לומר יותר. אני רק רוצה להגיד משהו בקשר למה שברלב אמר לך, שאם גנרלים אינם מציעים - מה לך שאת תציעי. אני לא רוצה להגן כאן על רמטכלים וגנרלים בעבר, אין לי אינטרס כזה פה היום. אבל אני לא יודע, אחרי כל מה שמוסר זעירא אומר דדו בישיבה הזאת "בקשר עם גיוס מילואים אנחנו שומרים את זה לאינדוקציות נוספות". ושואל ברלב את זעירא ואת הרמטכל "אמרת שהיתה ידיעה, ויש ידיעה, על כוונה באוקטובר לערוך מיתקפה מצרית, ממתי הידיעה? האם בנוסף לתופעות בשטח והסימנים המעידים ישנן ידיעות טריות על כוונה לצאת עכשיו למהלך?" ותשובתו של זעירא היא "הידיעה על אוקטובר היא מלפני כמה חודשים, יש ידיעה מהזמן הרקוב (כאן הכוונה כנראה אבל לפי ההערכה המקור אינו מוסמן". והשר הלל שואל "הידיעה הישנה היא ממקור מוסמך? והוא עונה "כן, אבל קשה להיות נביא בעולם הערבי".

אני לא יודע ואינני יכול לקבוע בודאות, אבל אם ברלב

היה שומע שהאנשים הרוסיים ברחו כל עוד נפשם בקרבם יכול להיות שהיה מציע משהו אחר, יכול להיות שלא.

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

אני שומע שהרמטכ"ל אומר שיש כוונות ג'. אני מבין

מה זה כוונות ג'. אני שואל אותו כמה סנקים יש לך בדרום וכמה יש בצפון, ואני

יודע מה זה. בקיצורו של דבר - אני הלכתי הביתה באותו יום, יום ששי, ערב יום

כיפור, שקט לגמרי. היו לי אורחים לסעודה המפסקת ואחד מהם מי שהיה ראש אמ"ן קודם,

ואפילו לא סיפרתי לאריק. ואני אומרת לו, שההבדל ביני ובינך שאני ~~א~~ הלכתי
לא-

הביתה/שקטה. היות ולי אין המידע מה זה בדיוק כוונות ג' וכמה סנקים, ואני שאלתי

כמה סנקים, אבל זה לא אומר לי הרבה. אבל אתה היית שקט, אני הלכתי הביתה לגמרי

לא שקטה. ואני עדיין לא חזרתי לשקט. אני אינני יכולה, מאז המלחמה, ולא יכולתי,

- אם כי יש לי הערכות - לומר "זה אשם, ~~א~~ ואני - לא", קשה לי ללכת בדרך הטובה

הזאת.

על סימנים מעידים - ידעת [REDACTED] להאזנה,לנדוי:מה היתה ידיעתך באותו זמן על [REDACTED]

משך כל הזמן, ופה יש עוד דבר שצריך לקחתו בחשבון, וזה

גולדה:לא היה כפי שצריך היה להיות. הרי מאז 1967 הושקעו

סכומים ענקיים להבטיח שתהיה התראה. לצערי אני צריכה להכריע לפעמים בדברים מסוכנים

מאד. [REDACTED]

הקימונו דברים פנטסטיים, וכל זה מתוך, עד כמה

שאפשר, להבטיח לעצמנו שתהיה לנו התראה. [REDACTED]

הזמן

וכל ~~א~~ כאשר דיברנו [REDACTED]

במשך השנים האלה, תמיד נאמר לנו "תהיה לנו התראה". וזה לא היה, חוץ מעניין

יציאת הרוסים.

הער: ראש הממשלה גולדה מאיר

ידין: פה השאלה הייתה - האם את יודעת לפחות היום, היום את

ודאי יודעת, אבל האם ידעת אז [REDACTED]

לא היה פתוח בימים האלה? [REDACTED]

ג. מאיר: היום אני כמובן יודעת.

ידין: אבל אז לא ידעת, אז היית בטוחה שזה פתוח?

ג. מאיר: כמובן, [REDACTED]

אבל היה ברור לגמרי שיש [REDACTED] פתוח, שיש דרך לדעת. עכשיו אני יודעת שזה לא פעל.

ידין: אני לא רוצה לזעזע אותך יותר, יכול להיות שאת יודעת

גם את זה - האם את יודעת שגם הרמטכל ושר הכטחון

חשבו [REDACTED] פתוחים בזמן שהם לא היו פתוחים.

ג. מאיר: כן, את כל זה אני יודעת, אבל אחרי שזה קרה. עדיין

אני לא חקרתי ואין לי תשובה סבירה על כך, אני לא

דיברתי עם ראש אמ"ן, אבל מה שאומר שר הכטחון ומה שאומר הרמטכל, הוא מסביר

בכל עניין המודיעין יש אנשים יותר מומחים

ממני, ואני רציונלית מבינה את, אבל לפעמים מגיבה גם רגשית. סוף סוף צריך לשמור על מקור, אבל צריך לנצל את המידע שאנחנו מקבלים. אני יודעת את הפרובלמטיקה הזאת, אני יכולה להביך שיש מקורות שאם שורפים אותם נשאר באמת חלל ריק. אבל לפעמים אולי יש שמירה מוגזמת, כמו למשל בעניין הזה. כבר עומדים בשבת.

לנדוי: כליל שבת בחצות פתחו את [REDACTED].

תאריך

ג. מאיר:

כן.

למשל, ב-3 באוקטובר אומר הרמטכ"ל: "אני מעריך

שנקבל עוד ידיעות שהם מתכוונים לעשות איזה התקפה כהפתעה גמורה. הפתעה - אם הדע 12 שעות קודם או 24 שעות קודם, גם זו הפתעה גדולה". במשך השנים הייתה איזה קונספציה שאנחנו אולי נדע 48 שעות קודם.

אני מאושרה לפחות מדבר אחד, שבשבת בבוקר

החלטתי על גיוס. גם אז היו שאלות, היו ספקות.

באפריל, כאשר חשבו שיהיה מלחמה במאי, על

פי המודיעין, הייתי ב"בור", הציגו לפני את הבעיות, האפשרויות, מה שנעשה.

איו"ר אגרנט: אז הציגו את תכנית המלחמה?

ידין: כחול-לבן.

כן. כאשר דיברו על גיוסים, רמטכ"ל דיבר מה

ג. מאיר:

אפשר יהיה לעשות עם צבא סדיר, עם גיוסים וכו',

חמיד הייתה בעיה שעצם הגיוס יכול אולי לזרז מלחמה. אם אתם זוכרים, ב-1967, איש יותר ממומחה בעניינים בטחוניים ממני, דוד בן גוריון ז"ל, התרעם מאד על הרמטכ"ל דאז שהכריז על גיוס. קרא ליצחק רבין ואמר לו דברים חמורים מאד: מדוע הכרזת על גיוס. וזה היה כאשר הצבא המצרי ישב לנו מסיני שבועות.

היו"ר אגרנט: את קראת לרבין?

ג. מאיר: לא. בן גוריון קרא. בן-גוריון כבר לא היה

בתפקיד, אבל האוטוריטה הכתונית שלו יותר

גדולה ממני כאשר אני בתפקיד.

הפחד הוא, שאם אנחנו נגייס הם יחשבו שאנחנו הולכים להתקיף, ואז הם יתקיפו. גם זה דבר פסיכולוגי, בטחוני, שחמיד נלקח בחשבון. הדבר הופיע גם בשבת בבוקר: אולי בכל זאת... ואני אולי בכח אי-ידיעה ואי-מומחיות אמרתי: נגייס.

השאלה היתה באיזה היקף יהיה הגיוס. את נבנצל:

תמכת בהיקף הרחב יותר והחלטת.

כן. ג. מאיר:

האם היתה לך הרגשה אז בשבת בבוקר שבכלל יש ספקאט לגייס או לא לגייס? היתה הרגשה כזאת?

ידין:

היתה עדיין הרגשה שאולי עוד ניתן לחכות, ג. מאיר:

ואם יהיה צורך - נגייס ביום ראשון. הטיעון

של הרמטכל היה: שאם נגייס היום הכוחות האלה יכנסו למלחמה רק ביום ראשון, ואם

נגייס ביום ראשון יכנסו למלחמה רק ביום שני, ונפסיד עוד יום, אם אני עכשיו

מכריז על גיוס וינועו בלילה, זה יותר טוב לי מאשר אם ינועו ביום.

וכוחה של אי ידיעה אמרתי: או נגייס.

הויכוח היה בעיקר אם לגייס ארבע אוגדות או ידין:

שתי אוגדות. השאלה שלי היא אם היתה

לך שבין שר הבטחון וראש הסה הכללי יש גם ויכוח אם בכלל בשלב זה לגייס אפילו

שתי אוגדות.

לא, מפני שחלק למעשה היה כבר מתוגבר. ג. מאיר:

כן, חיל אויר וכו'.

ידין:

אחד הארגומנטים של הרמטכל, ולפי דעתי בצדק, ג. מאיר:

שאם כבר מגייסים ואם כבר יגידו עלינו, ומה

יגידו עלינו, הרי אין כבר הבדל בין 70 אלף, 120 או 200 אלף. אם תהיה

עלינו עלילה שאנחנו התחלנו במלחמה, והראיה - גייסנו, הרי אין כבר הבדל בין

70 אלף ובין מספר גדול יותר.

היו"ר אגרנט:

וזה השפיע עליך. קיבלת נימוק זה?

ג. מאיר:

השפיע עלי, כי אב כבר הייתי המצב רוח כזה

ובהרגשה כזאת, שחוץ ממכת מנע, צריכים

לעשות כל מה שאפשר לעשות. הדבר ההגיוני הזה, שנשמע לי מאד הגיוני, כי הרי איש

לא אמר שבכלל לא נביים, אבל 70 אלף - כן, ~~ממילא~~ יגידו. מישהו ילך לספור?

אם יאשימו אותנו ונגיד אנחנו שבייסנו רק 70 אלף, אז מה, ימחאו לנו כף?

ידין:

אגיד לך מדוע אני שואל שאלה זאת. יש לנו

עוד שאלה פה שלא קיבלנו תשובה עד עכשיו,

או תשובה מניחה את הדעת. היתה התייעצות בין שר הבטחון וראש המטה הכללי באותו

בוקר בשעה שש. שם יש כבר ויכוח ביניהם אם לביים שתי אוגדות או ארבע אוגדות.

ואחר כך סוכם, ושר הבטחון אמר לרמטכל: היות ויש חילוקי דעות בינינו, אני

אביא גם את דעתך. אבל שניהם הסכימו בבוקר, רושם כזה היה לנו מהפרוטוקול,

ששתי אוגדות כן צריך לביים.

ג. מאיר:

כן.

ידין: שאלנו את שר הבטחון ואת ראש המטה הכללי, מכיוון

שבשש בבוקר שניכם כבר הסכמתם לביים שתי

אוגדות, מדוע לא התחלתם לביים את שתי האוגדות האלה בבוקר? נכון, צריך אישור

מראש הממשלה. אז מרימים טלפון ואומרים: על שתי אוגדות כבר הסכמנו. לא קיבלנו

תשובה בעניין זה. פה התעורר אצלנו חשד, חשד סתם, לא חשד אמיתי, אם בכלל

באותו בוקר היתה לך הרגשה שיש בכלל איזה שהוא ספק למישהו אם בכלל לביים או לא.

ג. מאיר: לא. הרמטכל דרש ארבע ~~אוגדות~~ ^{אוגדות}, ודרש את זה

בחוקף. ובמידה שהיה ספק, היה זה ספק של שר

הבטחון אם לא מספיקות שתי אוגדות.

היו"ר אגרנט:

מה הנימוק שלו, כפי שאת הבנת? שמענו ממנו

מה היה הנימוק שלו.

הנימוק שלו היה, כפי שאמרתי עכשיו, שיגידו

ג. מאיר:

האמריקנים, שנספיק - אם באמת יתחיל איזה דבר -

נספיק לעשות מחר. אבל אני לא יכולה להגיד שהוא - אנחנו מכירים את שר הבטחון,

הוא יכול גם לעמוד בתוקף על איזה דבר - - -

הוא לא יתפטר. ידין:

הוא התחיל ואמר: יש בינינו חילוקי דעות, ג. מאיר:

אם את תכריעי לטובת דעת הרמטכל אני לא אתפטר.

אני לא אומרת שהוא מאיים בהתפטרות על כל חילוקי דעות, אבל זה היה איזה דיבור.

הוא חשב בכל זאת, ואני אמרתי לו: מה אתם רוצים מחיי, אני צריכה להכריע ביניכם על שתי

אוגדות או ארבע אוגדות... אבל היתה לי הרגשה שהוא נשאר בדעתו עד הסוף.

אמרתי - אמרתי, ונגמר העניין, הוא קיבל את זה ברוח טובה. אבל הרגשתי שבלבו הוא

לא משוכנע.

האם אחרי המלחמה, או בזמן המלחמה, הרי לכל ידין:

אחד היו יסורי מצפון וכל מיני דברים כאלה,

את שאלת או חשבת על הבעיה מדוע לא התחילו את הגיוס כבר בשש בבוקר, לפחות

לפי מה שהוסכם כבר.

לא. ג. מאיר:

יש פה שלושה נימוקים שניתנו נגד גיוס יותר לנדוי:

מדי גדול. אחד הוא הנימוק הפסיכולוגי, שאם

אנחנו נגייס את הכל נדרדר את המצב לגבי האויב. שני, הנימוק האמריקני, קצת

קשור גם בנימוק הראשון. שלישי, הנימוק המשקי - לא צריך להסיל את ~~השקל~~ ~~השקל~~

המדינה לתוך כל המהומה הזאת. אני צריך לומר על הנימוק הראשון, נראה לי שהוא

לא תופס במצב כזה, כאשר שני צבאות אדירים של האויב עומדים על הגבולות ואנחנו

עדיין מהססים להעמיד מולם את כל הכח שלנו, ופה עוד מדבר על פסיכולוגיה - זה מסכן

את הבטחון יותר מדי. אני מניח שאת מסכימה לכך?

בהחלט. והראייה, שברגע שאיש בר-סמכא אמר גיוס, ג. מאיר:

אצלי לא היה ספק.

את התגברת גם על הנימוק האמריקני? לנדוי:

כן. הסתייגתי רק מעניין אחד, ועל כך אינני ג. מאיר:

מתחרטת עד היום, הסתייגתי רק ממכת מנע. נדמה לי שאמרתי: הלב / מאד נמשך לזה, אבל אני מפחדת. אני לא יכולה להוכיח, אף פעם אי אפשר להוכיח מה היה לו, אבל נדמה לי שאני יכולה להגיד כמעט בבטחון מלא, שלו הלכנו למכת מנע כאשר לא היתה דעה שהנה הם הולכים להתקין, יש לי כמעט בטחון שה"אייר ליפט"

לא היה קיים. אינני יודעת אם החומר הזה כבר נמסר לכם, ה"אייר ליפט" לא הלך כל כך חלק.

זה לא נמסר לנו עדיין. היו"ר אגרנט:

הגעתי לרגע כזה, זה היה כיום שני של המלחמה, ג. מאיר:

שאמרתי לשמחה השגריר שלנו, כאשר ראיתי

שהציוד לא זז, אמרתי: לך ותגיד שאני מוכנה מיד לצאת מהארץ ולבוא

לארצות הברית ולראות את ניכסון אינקוגניטו. תשאלו אותי עכשיו איך הייתי עושה

את הדבר הזה, אינני יודעת. אבל מתוך יאוש, שמוכרחים לעשות איזה דבר דרמטי כדי

להזיז אותם. אבל ידעתי שלפחות הנימוק של "אתם התחלתם", זה לא היה.

לפני מספר חודשים היה פה סגן שר החוץ הבריטי

והוא בא עם מנהל משרד של שר החוץ הבריטי, בשיחה על ערבויות בינלאומית, אמרתי

מה היה ב-1967, ומי זז לאיזה דבר, ומדוע בכלל הערבים התחילו ב-1967, לא היו

אז שטחים בידינו. אמר מנהל משרד החוץ - וזה עכשיו, לפני כששה חודשים. כן, אבל

אתם התחלתם. הוא אמר שאנחנו התחלנו ב-1967.

גם בשבת בממשלה וגם בשיחה מוקדמת עם הרמטכ"ל ועם

שר הבטחון, כאשר הרמטכ"ל העלה את העניין של מכת מנע, אמרתי: 1973 זה לא 1967, והפעם

הדבר לא יסולח לנו, ולא נקבל עזרה כשיהיה לנו צורך בה.

אני ידעתי ויודעת גם עכשיו שיכול להיות, אולי

אפשר להגיד בודאות, שבחורים שאינם אולי היו נשארים בחיים. אבל אינני יודעת כמה

בחורים אחרים היו נופלים בגלל חוסר ציוד. אינני יכולה להגיד במאה אחוז, כי אינני

יכולה להוכיח, אבל חוץ מהסתייגות זאת, אני יכול להגיד במאה אחוז שהפנטגון,

כפי שאני מכירה אותו, ולפי הצרות שהיו לנו עד שהגענו ל"אייר ליפט" - לא היינו מגיע

לנדוי:

אותה ארגומנטציה שמענו גם בענין הגירוס המלא,

שיכול לקרות אז שהם יתחילו לירות ויטענו

שאנחנו התחלנו, ואיש לא יוכל לברר, כמו שהיה במשך תקופה מסוימת עם קידום
הטילים באוגוסט 197, ושוב נהיה במצב קשה מאד ביחס להצטיידות בנשק. אבל אנחנו
רואים שאת בודאי שקלת את זה, אבל את התגברות.

ג. מאיר:

אני משוכנעת שזו הייתה הכרעה נכונה.

למשל, אם בכל, עם כל הצרות, קיבלנו 736 טיסות

ב"איר ליפט", ו"איר ליפט" בתנאים כאלה, הרי אלה היו אוירונים אמריקניים,

והמקום היחד בעולם שהם קיבלו רשות לתידלוק היה

בתוך 736 טיסות היו 170 טיסות שאנחנו התחלנו בהם עם הג'מבו של אל-על,

ו-566 טיסות אמריקניות, והם לא קיבלו מקום לתידלוק. כאשר נפגשתי בדצמבר עם

הקולגים הסוציאליסטים שלי מאירופה

ואמרתי להם: היתכן, קניכסון שולח לנו עזרה ואגם לא נותנים מקום

לתידלוק? אז הם התביישו קצת. אז התביישו. אבל זה לא היה מתחיל מהפנסגון,

ואינני יודעת אם ניכסון היה מרשה.

קיבלנו 26 אלף טון של ציוד. בתוך הזמן הזה

קיבלנו 40 פנטומים ו-53 סקי-הוקים. פנטומים הם כוללים להטיס, את הסקי-הוקים

צריכים היו שלוש פעמים לחדלק באויר, כי אנחנו לא רצינו לחכות. סקי-הוקים מקבלים

בדרך כלל באניות בים. ביקשנו להטיס. שלוש פעמים תידלקו אותם באויר, כדי

שהסקי-הוקים יגיעו אלינו. כשאנחנו עכשיו יודעים באיזה תנאים זה נעשה, הרי

אצלי אין הרגשה שההכרעה נגד מכת מנע לא הייתה נכונה. ובשבת בבוקר, אמנם כבר אחרי

שהכרעתי, בעצם לא היה ויכוח, עם שר הכסתחון לגמרי לא, אבל גם הרמטכל לא היה ויכוח,

הוא רק אמר מה יכול להיות אם יורשה לעשות את זה.

בשבת בישיבת הממשלה, כאשר סיפרתי את זה, איש

לא ערער. בישיבת ועדת החוץ והבסתחון באותו ערב איש לא ערער. אחרי שבוע,

כבר אחרי המלחמה, אמר בנין בישיבת ועדת החוץ והבסתחון מדוע פירסמו שהוחלט. בוועדת

החוץ והבסתחון באמת לא מחליטים. הוא אמר: אנחנו שתקנו. נכון. אבל איש לא ערער.

הם לא כל כך מתביישים להגיד כשהם מתנגדים, איש לא אמר שום דבר. זה התקבל.

ידין: אינני יודע אם אנחנו נכנסים לענין מכת מנע, אבל

יש פה כנראה קונסנסוס. אבל אני רוצה לחזור

כרגע לבעית גיוס המילואים. לנדוי אמר שהיו שלוש סיבות, ועמד בעיקר על סיבה אחת.

אני רוצה לחזור ליום ששי, ואני רוצה שאת תגידי לנו בשביל הרקורד בדיוק מה היה.

יש הרגשה, כשקוראים את הדיונים של יום ששי, בדברים של כמה אנשים לפי הפרוטוקול,

יש חשש מליצור פאניקה בפנים. זה לא מחובתי כרגע לתת קומפלימנטים או לא, אני

התרשמתי דווקא מיום ששי, לא משבת, ראש הממשלה פתאום אומרת: זה מזכיר לי את

יולי 1967. ראש הממשלה פתאום מקריאה איזה מאמר מ"אל אהרם" וכו' וכו'. אני

התרשמתי שביום ששי בצהרים אצלך יש דאגה למצב, נאמר - אני לא מחלק פה כרגע

הערכות - לפחות כמו לאחרים, ואולי קצת יותר, לפי הפרוטוקול. האם אצלך ביום

ששי נכנס איזה שהוא שיקול אם לגייס מילואים ביום ששי או לא, בגלל פאניקה שזה

יצור במדינה.

ג. מאיר: לא. אני לא זוכרת בדיוק באיזה מקום אמרתי:

אם אנחנו נהיה מוכנים כהוגן ולא תהיה מלחמה -

עם אכזבה כזת אפשר לחיות.

הי"ר אגרנט: זאת אמרת.

ג. מאיר: אם אני הייתי מודאגת, ^{אני לא חושבת} ~~אם אני הייתי מודאגת~~, מודאגת יותר,

אבל אם ביטאתי את זה יותר, אולי זה מתוך חוסר ידיעה.

כמו שאמר לי בר-לב: אני יודע מה זה כוננות ג', את לא יודעת מה זה כוננות ג'.

וזה נכון. ואם אומרים כל אלה, והם אומרים מתוך ידיעה, הם יודעים מה זה סנקים

פה ומה זה סנקים פה, ואלה אנשים שזו לא מלחמה ראשונה בשבילם. אני לא יכולה

להגיד שב-1967, כשהייתי מחוץ מלחמה, שלא הייתי מודאגת. אבל בשבילי זו הפעם

הראשונה שאני בתפקיד שבו אני צריכה להביע דעה, לפעמים להכריע.

הענין המשקי - לגמרי לא. אם יש לכם הפרוטוקול

של הישיבה בחצות במוצאי שבת, תראו שגם השרים, שר האוצר מבחינת דלק, ושר המסחר

והתעשייה, ושר התחבורה, ושר הבריאות, הם אמרי שמבחינת המשק והשרותים דווקא אין

לדאוג. לא חשבתי לא על בהלה ולא על שבוסים שיכולים להיות במשק.

נבנצל:

בענין מכת מנע צריך לומר עוד משפט אחד, ואם
אני צודק במחשבתי, אני רוצה לגרום לך לומר
אותו. השם מכת מנע הוא קצת מטעה. כי פרושה המילולי הוא שבעצם הוא מונע את המלחמה.
ג. מאיר:

נבנצל:

אילו הייתה מכת המנע עושה את זה, אז כל השאלה
של ה"אייר ליפט" לא הייתה כל כך רלוונטית.
אבל כנראה שאף אחד לא חשב והיום לא חושב שזה היה מונע את המלחמה.

ג. מאיר:

לא, לא. זו מכת פתע ולא מכת מנע. זה נכון.

לסקוב:

האם מושג או מונח כמו מתקפת נגד במקביל
הובא לידיעתך?

ג. מאיר:

כן. אם קוראים את הפרוטוקול של שבת בבוקר, היה
אפילו כעין ויכוח. אנחנו אמרנו: מכת מנע לא,
אבל אם המצרים יתחילו - אנחנו נכה גם בסורים, כי אז אנחנו רואים בזה חזית אחת.
היה אדלדאפילו משהו שהטיל ספק אם כך צריך לעשות. עד כדי כך, כן; אם יתחילו
המצרים, נכה בסורים.

היו"ר אגרנט:

זה מה שרציתם להחליט, אבל בעצם לא החלטתם.
המלחמה פרצה. היו כאלה שרצו עוד להשהות את

ההחלטה עוד כמה שעות, ספיר בעיקר.

ג. מאיר:

כן, אבל -

היו"ר אגרנט:

ובינתיים פרצה המלחמה.

ידין:

אני רוצה לחזור לשיקולים בקשר לגיוס המילואים.

שיקול אחד הוא שהמצב יתדרדר ואז לא יהיה לנו

אליבי שלא התחלנו. דבר שני, הפאניקה הפנימית, שאתה אומרת שזה לא עמד כשיקול.

עכשיו אני רוצה להציג לך שיקול שלישי. אני שואל שאלה פרובוקטיבית, אני שואל אותה

מפני שנשמעו דיבורים כאלה, אני לא יודע איפה, אולי בעתונות. פאדלד+ האם יכול

להיות שאצל ראש הממשלה, לא אדבר כרגע על שר הבטחון ואחרים, היה גם שיקול שאנחנו

עומדים ערב בחירות. נאמרו דברים כאלה בעתונות. אני מציג שאלה. אנחנו - המערך - מציגים למדינה שהנה שקט כל הזמן, הכל יפה, הכל טוב, פתאום עכשיו אנחנו צריכים כאילו לגפץ אח האימאג'. האם בעיה זו איך שהוא עמדה אי פעם לשיקולי?

ידיעת העברית שלי לא מספקת כדי למצוא את

ג. מאיר

המילים הנכונות הפרלמנטיות כדי להכחיש את זה.

לא רק שזה לא נאמר, אבל לא רמז שברמז. ואני מוכנה להשבע בשם כולם. זה שזה לא היה אצלי אני יכולה להשבע, אבל אני מקבלת על עצמי להשבע בשם כולם: זה לא עלה על הדעת. אפשר להגיד: טעינו, לא שקלנו נכון. הכל. אבל רק זה. בשום פנים לא. אף אחד.

אחרי כן תכ

ת.כ.

עדות רה"מ ג.מאיר

היו"ר אגרנט:

האם אני מבין שב-5 לחודש בכל זאת לא החלטתם לגייס מלואים, מתוך התחשבות כגורם האמריקאי?

רה"מ ג.מאיר:

ב-5 בחודשי

היו"ר אגרנט:

אני מדבר על ה-5 בחודש, כי בשבת הרי החלטת על גיוס מלואים.

רה"מ הגב' ג.מאיר:

3

עד שבת בבוקר, לא העלה איש, לא אנשי צבא ולא ציוסיליסטים, אף אחד. אומרים עכשיו שני שרים, אחד שלא היה ביום שישי

בבוקר. חברו מהסיעה היה. חזני היה, והשר ורהפטיג אמר לי אחר-כך: לו אני הייתי, הייתי כן מציע. או כן, או לא, זה קשה לדעת. אבל עובדה היא שעד הדיון הזה אצלי בלשכה בשבת מוקדם בבוקר, איש לא העלה את שאלת הגיוס על שפתיו. בכל אופן לא בנוכחותי. אם אני מייסרת את עצמי, זה מדוע אני לא עשיתי זאת. אבל אף אחד לא העלה את זה. אף אחד לא העלה את זה, וברגע שזה הועלה - לא היה לי שום ספק. זה הועלה לא כפי שנאמר כאן, לא כדבר עקרוני, מפני שהיתה כבר החלטה על גיוס חלקי קודם.

היו"ר אגרנט:

לא יכלה להיות מחשבה ב-5 לחודש, שמה שנחשב לתרגיל

אצל המצרים, זו אולי הסוואה? ~~אולי~~ כמובן, הקונצפציה

היחה שהסורים לא יילכו למלחמה ללא המצרים, אבל אם קיימת אפשרות שהמערך המצרי שיכול היה להתפך למערך התקפי - זה איננו תרגיל. תרגיל הוא הסוואה למערך התקפי, הסוואה לכוננה של מלחמה, ונזכר רציניות המערך הסורי - שזה איננו סימן שגם המצרים יילכו למלחמה, ושלקראת המפתח הזה, אולי צריך לגייס מלואים?

ועוד דבר: דובר אז שצריך לפנות לאמריקאים כדי שהם

יבררו אצל הרוסים, מה פשר האוירונים האלה ופנוי המשפחות ב-5 לחודש, ובדרך זו

בעצם להתרות בערבים - להתרות במצרים ובסורים. האם לא יכול היה להיות שקול, אם

כאמת הם חושבים לעשות מלחמה, אז הם שפתיעו אותנו, או שירצו להקדים אותנו, דווקא

102.
ת.כ.

ועדת החקירה-6.2.74
ישיבה פ' - בוקר
היו"ר אגרנט

עדות רה"מ ג.מאיר

מפני שהם יודעים שאנו מתרים בהם? כמו שקרה ב-1967, שהודענו בשלב אחד שאיננו הולכים להחקיף אותם, והם הופתעו. הסראומה הזו עדיין פעלה אצלם. יכול להיות שקול שהטראומה הזו פעלה אצלם. לכן שאלתי קודם האם בכל זאת גם זה לא היה שקול, במסגרת השקול האמריקאי, שאנו רוצים להבטיח בכל צורה משכנעת שהיא, שהאמריקאים יבינו שאנו לא הולכים למלחמה, מתוך מחשבה שנהיה זקוקים לאמריקאים במקרה של מלחמה? האם זה לא היה גם ביום שישי?

בענין גירוס?

רה"מ הגב' ג.מאיר:

כן, האם כל זה השפיע?

היו"ר אגרנט:

מה שרצינו, עוד ניסינו ברגע האחרון, לפעול

רה"מ הגב' ג.מאיר:

על-פי קצת הקונצפציה של אמ"ן, שהם כל

מה שקורה בחזית הצפונית והדרומית, כל זה מפני שהם חוששים שאנו נתקיף,

לנסות עוד ברגע האחרון דרך האמריקאים להגיד לרוסים, שהרוסים יגידו למצרים, -

אז לאמריקאים לא היה כל קשר עם הסורים, אבל לרוסים היה - שאין לנו כל כוונה

כזו. במחשבה שאם אמ"ן לא טועה, אז אולי אם האמריקאים יגידו להם שהם אומרים

שהישראלים לא יתקיפו, שלישראלים אין כוונה כזו, - חשבו שאולי ברגע האחרון

אנו יכולים עוד להציל. ככאשר קראתי לקיטינג בשבת בבוקר, גם אז עוד בקשנו

מהם לעשות זאת. כי משום מה על-פי שאמר לנו שזה יהיה ב-6000 לפנות-ערב, -

אנו מהפשים כל הזמן איפה כתוב שזה יהיה ב-6.00 מחברך שלא כתוב בשום מקום.

באחד הדיונים האלה אומר הרמטכ"ל: אולי ב-5000. כאשר זה היה ב-6.00 אז

גם אני באיזה מקום אמרתי - גם כן לא מתוך חכמה - מה זה ב-6000? אולי זו

טעות דפוס, אולי זה בשעה 16:00, אולי זה יהיה ב-4.00? ולא היו מסתמכים

.103.

ת.כ

ועדת החקירה 6.2.74
ישיבה פ' - בוקר
היו"ר אגרנט

עדות רה"מ ג.מאיר

על זה אז , על 5.00 או על 6.00. אך גם אז בבוקר; בהנחה שזה יהיה לפנות-ערב,
יש מבדלי שעות בינינו לבין אמריקה, אולי הם יספיקו להעביר לרוסים, ודרך
הרוסים למצרים ולסוריה, שאין לנו כוונות כאלה.

לנדוי: היתה עצה אחרת, אם את זוכרת. * * *

כן.

רה"מ הגב' ג.מאיר:

לנדוי: שמה שיכול אולי למנוע, זה פרסום הידיעה

שישראל יודעת, באמצעי התקשורת - בעתונות וברדיו.

אם זה נשקל, מדוע זה לא נעשה?

זה כבר שבת.

היו"ר אגרנט:

לנדוי: אבל זה יכול היה לחסוך זמן.

אצלנו אין עתונים, אז יש עתונאים זרים, עושים

" to call the bluff "

מסיבת עתונאים כדי "

לא חשבו כנראה, שזה יכול להשפיע, וחשכנו שבדרך

רה"מ הגב' ג.מאיר:

דפלומטיה, אולי...

לנדוי: אני אינני רואה דיון על האפשרות הזו.

לא.

רה"מ הגב' ג.מאיר:

לנדוי: האם בכלל הידיעה של במלואה היתה לפניך ביננו

שבת בבוקר?

עדות - רה"מ ג. מאיר

כן.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

בשבת בבוקר הא"ל ליאור צלצל אליה בערך ב-4.00

לפנות-בוקר, ואמר שיש כבר ידיעה מצביקה שזהו.

יש שם שלושה עמודים.

לנדוי:

כאתי ללשכה וקראתי מהמסלה הראשונה ועד האחרונה.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

יש עוד שאלה בענין הפרסום.

לנדוי:

שבמשך כל התקופה הזו, משכועיים האחרונים, ישראל

המעיטה כאילו במתכוון בסכנה שנשקפת מן ההערכות בגבולותיה. האם ניתנה איזו

הוראה או איזה רמז, "to play it down" . אני זוכר בתור אזרח קורא עתונות

שבאמת זה כמעט לא הופיע בעתונות בימים האלה, חוץ מבקורו של שר הבטחון ברמת-

הגולן.

אני לא יודעת. לא אני, ואיני יודעת שמישהו נתן

רה"מ הגב' ג. מאיר:

הוראה כזו, או בשיחה עם עורכי העתונים,

"to play it down" . אני רוצה להגיד דבר כללי, אשר נובע אלי:

מאז הפסקת האש ב-1970, עשרות פעמים בכל מיני פורומים ובאסיפות פומביות, ועד

יום חמישי בערב, ה-4 באוקטובר, הלא אז עוד חשבנו שהולכים לבחירות,

והייתה לי אסיפת בחירות באצטדיון של גבעתיים, - חזרתי על התזה שלי שאני לא

מקבלת את הדבור שאנו במצב של לא שלום ולא מלחמה.

כאיזה יום זה?

לנדוי:

ב-4 באוקטובר. אבל זה אמרתי עשרות פעמים. אמרתי:

רה"מ הגב' ג. מאיר:

כל עוד אין שלום, אנו במלחמה. אנו במלחמה משני

טעמים: א. אנו צריכים להתכונן למלחמה, ו-ב. היות וזה לא תלוי בנו, המלחמה

ועדת החקירה-6.2.74
שיבה פ - בוקר

105.
מ.כ.ז

עדות רה"מ ג. מאיר

יכולה לפרוץ בכל שעה. ביום חמישי בערב אמרתי: אני אינני יכולה לערוב שזה לא יהיה הלילה. היית וזה אינו תלוי בנו, זה תלוי בסאדאט, והוא יכול עכשיו לתת הוראה שיתחילו לירות. זאת אומרת, אני תמיד כל השנים בהרגשה שזה עלול לקרות.

יש לך הנוסח הזה בכחב באיזה מקום - את נוסח
הנאום הזה באצטדיון?

ידין:

היית ואני אינני כותבת, אז אין לי נאום.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אני שואל אותך ליאור: הנוסח של דברי ראש הממשלה
באצטדיון ביום ה', האם הוא ישנו באיזה מקום?

ידין:

בדקנו זאת בעתונות. זה לא מופיע בעתונות. בשני
עתונים מופיעה ידיעה שראש הממשלה הופיעה, אך

מר א. מזרחי:

אין התייחסות לכך.

לא הייתה סטנוגרמה של הנאום הזה?

ידין:

זו הייתה אסיפת-עם.

מר א. מזרחי:

אני לא שואל למה? אני שואל אם.

ידין:

דרך-אגב, אפשר לשאול אולי הייתה להם סטנוגרמה.
אך אני זוכרת היטב, א. משום שלא הייתה זו הפעם

רה"מ הגב' ג. מאיר:

הראשונה; ב. כאשר אמרתי את זאת ביום חמישי בערב, אז כבר אמרתי את זה גם

קצת מתוך...

ידיעות?

ידין:

106.
ת.כ.

ועדת החקירה-6.2.74
ישיבה פ' - בוקר

עדות רה"מ ג. מאיר

דאגה?

היו"ר אגרנט:

רה"מ הגב' ג. מאיר: כן. אמרתי להם, אני זוכרת בדיוק מה שאמרתי.
אמרתי: מה שאני אומרת עכשיו, אני לא אומרת
על סמך ידיעות, אך אני אומרת לכם שהינן וזה לא תלוי בנו, זה יכול לקרות
הלילה. זה היה ביום חמישי בערב.

חשבת שזה יכול לקרות ביום חמישי בלילה?

היו"ר אגרנט:

רה"מ הגב' ג. מאיר: זה מה שאני אמרתי לקהל, באסיפה פומבית - אסיפת
עם. אך אמרתי זאת גם במפלגתי, אינני יודעת בכמה
פורמטים. מפני שאני שללתי את הדבר הזה, שאנו במצב של "לא שלום ולא מלחמה"
ובדו"דאי לא אמרתי בשום מקום, ולא העזתי אף פעם להגיד, שאני בטוחה מה תהיה
התקופה שלא תהיה מלחמה.

אני רק משתדל להבין את הלך המחשבות שלכם ביום

היו"ר אגרנט:

חמישי לחודש. אני מבין ששקול אחד היה, אולי
השקול העיקרי, שהם חוששים מפנינו, שאנו הולכים לתקוף. לכן אנו רוצים להעביר
ידיעה אליהם: דעו לכם שלנו אין כל כוונה כזו. אך השקול השני יכול היה
להיות זה: הלא אי אפשר להיות בטוח במאה אחוז מראש, מה כוונת האויב. אז צריך
לשקול מה כוונותיו האפשריות. האם השקול השני לא צריך היה להיות, לא שהם
חוששים מפנינו, אלא שהם רוצים להתקיף אותנו, והם רוצים לעשות את זה בדרך
של הפתעה. האם השקול אז היה: טוב, אז בשביל זה מספיק מצב כוונות ג', של
צבא סדיר וחיל-אוויר בניוס מלא? האם זה מספיק כדי לבלוט? כלומר, האם זה
מבטיח מפני האפשרות של הפתעה? או שהערכה היתה אז, מה שאמ"ן קורא "סבירות
נמוכה", כלומר שזה כאילו לא יהיה?

ועדת החקירה-6.2.74
ישיבה פ' - בוקר107.
ת.כ.

עדות רה"מ ג.מאיר

רה"מ הגב' ג.מאיר:

לא, מפני שאמנם הערכת אמ"ן היתה כפי שהיתה, אבל עם הצבא הסדיר, הרמטכ"ל הרי לא פעל לפי זה. הקונצפציה - אני מפחדת לדבר לפני שני רמטכ"לים שבעבר - אך נדמה לי שהקונצפציה היתה שאם הצבא הסדיר בכוננות מלאה, זאת אומרת חיל-האוויר, ויש גיוס ויחידות עזר שצרכות להיות, - שזה כח שיכול לבלום. נדמה לי שלא היתה קונצפציה שחיל מלואים הוא צבא של בלימה. בלימה, זה על צבא סדיר, כאשר הוא מוכן לכך. בדיון הגדול שהיה ~~ב-9 למאי~~ בנוכחותי ב-9 למאי, שם מסביר את זה הרמטכ"ל בפרוטורוס. זהו קטע מדברי הרמטכ"ל בענין כושר הבלימה. אני קוראת רק קטע קטן. זהו דיון ב"כור" ב-9 למאי.

אם אומרת פה משפט אחד: "בנושא הבלימה, תכניות זה"ל התבססו על ההנחה שהמלחמה תהיה בו-זמנית בשתי החזיתות". זה היה ב-9 במאי, זאת אומרת שכבר אז דברו על אפשרות של מלחמה בו-זמנית בשתי תזיתות. הרמטכ"ל הבהיר בדיון בכור, וכאן אני מצטטת: "אנחנו בפנינו בחזית הסורית והמצרית על בלימה מוחלטת, אנחנו די בוטחים בעצמנו מכחינת היכולת לבלום את המכה הראשונה".

היו ר אגרנט:

כלומר בצבא הסדיר

רה"מ הגב' ג.מאיר: בהחיעצות בוועדת השרים, ביום ה-5 לאוקטובר בבוקר, מסך הרמטכ"ל (ואני מצטטת): "נקטנו ככל אמצעי הכוננות. כלומר, בצה"ל בחג זה מוכרז מצב כוננות גבוהה, של בטול חופשות בכל היחידות בקוים, בעיקר בחיל-האוויר ובשריון, ונמצא בכוננות גבוהה. אינני מגייס מלואים, והכוננות תבוצע כולה באמצעות הצבא הסדיר". זה ביום שישי בבוקר, זאת אומרת שכל הקונצפציה היתה: בלימה - זה צבא/כאשר הוא בכוננות, ומובן בתנאי שהכל נמצא במקום ששם הוא צריך להיות.

מך א.מזרחי:

הצוטט הקודם נמצא בעמ' 9 של ההתייעצות ב"כור",

108.-110.
ח.כ.

ועדת החקירה-6.2.74
ישיבה פ' - בוקר

עדות רה"מ ג.מאיר

כסוף העמוד.

אנחנו אמנם הזמננו אותך לכל היום, אך איננו רוצים
להכביד עליך. אם קשה לך לבוא אחר-הצהריים אז

היו"ר אגרנט:

נוותר.

אני לרשותכם.

רה"מ הגב' ג.מאיר:

אנחנו מוכנים לשמוע אותך גם אחר-הצהריים, אבל
איננו רוצים להכביד עליך.

היו"ר אגרנט:

לא, לא, אדרבא.

רה"מ הגב' ג.מאיר:

באיזו שעה?

ב-3.30 אחר-הצהריים.

היו"ר אגרנט:

(הישיבה נועלת בשעה 12.40)

2.
ת.כ.

עדות רה"מ הגב' ג. מאיר

היו"ר אגרנט:

כבקשה.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

ברשותכם, לא זכרתי הכוקר. נשאלתי האם לא שקלנו את העצה לפרסם. אני מוצאת פה בין הרשימות

שבשבת לפני ישיבת הממשלה, נמסר לי כי לפי הנחיית שר הבטחון, דובר צה"ל ענה לשאלות כתבים, כי בעקבות רכוזי כוחות הסוריים והמצויים, צה"ל נקט באמצעי הגנה, כולל גיוס מסוים של מלואים.

היו"ר אגרנט:

בעקבות מה?

ידין:

בעקבות ידיעות.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

"כי בעקבות רכוזי הכוחות הסוריים והמצויים, צה"ל נקט באמצעי הגנה, כולל גיוס מסוים של מלואים."

לנדוי:

זה היה באיזו שעה?

רה"מ הגב' ג. מאיר:

בשעה 10.30. בשבת בבוקר.

ידין:

אז הוא מסר את ההודעה?

רה"מ הגב' ג. מאיר:

כן, זה נוסח כחשובה לשאלות עתונאים.

היו"ר אגרנט:

עתונאים מקומיים?

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אני לא יודעת אפילו אם היו שאלות, אך זה נוסח כן כאילו כחשובה לשאלות.

ידין:

כלומר, זוהי הודעה רשמית בכל מקרה?

רה"מ הגב' ג. מאיר:

כן.

היו"ר אגרנט:

זה נמסר גם לעתוני חוץ-לארץ?

רה"מ הגב' ג. מאיר:

כן. עתונות הארץ לא היתה, גם קול-ישראל אז לא היה.

היו"ר אגרנט:

לכן שאלתי את השאלה הזו.

לנדוי:

בשבת לפני הצהריים היתה פגישה ציבורית לבין שגריר

2. ת.כ.

ועדת החקירה-6.2.74

ישיבה פ"א-אחה"מ

עדות רה"מ הגב' ג. מאיר

ארה"ב. האם נוכל לשמוע פרטים על הפגישה הזו .

רה"מ הגב' ג. מאיר: הפגישה היתה ביוזמתי, כפי שאמרתי, על מנת להודיע הבוקר,

לו מה שקורה. הוא ידע בעצם, מפני שכבר לפני זה, כאשר

אמ"ן בקשר עם [] דרך הנציג שלו בווישינגטון, היה קשר בין אמ"ן לבין

נציג [] פה בארץ. אך הבקשה היתה שדרך ארה"ב יודיעו גם לרוסים וגם

למצרים שאנחנו איננו עומדים לחקוף, בשיחה עם קיטינג, שהיחה ב-10.00 בבוקר,

הוא מסר לי: בעשרת הימים האחרונים היו חלופי מברקים בין שגרירות ארה"ב

בתל-אביב עם ווישינגטון, על הרכוזים בשני הגבולות. המברק הראשון מווישינגטון

היה מבוהל. נספחם בארץ - נספח השגרירות - נספח בצה"ל וקיבל תדרוך מרגיע. כעבור

כמה ימים שוב ניתן להם תדרוך, והפעם מדאיג יותר. קיטינג אף סיפר כי ב-5

באוקטובר, זאת אומרת יום לפני זה, לפי בקשתנו, הכריקה שגרירות ארה"ב לווישינגטון

כמה שאלות. היא נהנתה כי ההערכויות הן בעלות מגמה הגנתית. השאלות שהוצגו:

תנועה מטוסי התובלה הסובייטיים, ההערכות המצרית ומגמתה וכנ"ל לגבי הסורים

(אלה השאלות שאנחנו הצגנו). מטוסי תובלה סובייטיים גם במצרים וגם בסוריה.

שובם של מטוסי סוחוי לסוריה. אני מניחה שהשדר שהלך מאתנו ביום שישי לווישינגטון

ישנו בידיכם. אני מתכוונת לשדר לתשובתו של שלו.

ידין: שר החוץ מסר לנו מן תמצית כזו.

היו ר אגרנט: אפשר לקבל את זה עכשיו?

רה"מ הגב' ג. מאיר: זה היה ב-6.00 לפנות-ערב ביום שישי.

לנדוי: מי השולח?

רה"מ הגב' ג. מאיר: זה גזימ.

ידין: לשלו.

רה"מ הגב' ג. מאיר: אל שלום מפני שדיגיץ היה בארץ.

3.
ת.כ.

ועדת החקדה-6.2.74
ישיבה פ"א - אחה"צ

עדות רה"מ הגב' ג. מאיר

לסקוב:

שלו זה הציר.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

"Information that has been accumulating..."

(רה"מ מצטטת את המסמך המסומן ע"י היו"ר
כמוצג מס' 267)
אני רוצה להוסיף כאן כי אמנם חתום על-כך גזית,

אך זה חובר עם אמ"ן.

את זה בקשו למסור לקיסינג'ר.

כאן כותבים לשלו: "בנפרד תקבל מאפרים תדרוך

בהערכה מודיעינית שתימסר [] מסרנו תדרוך זה בכתב גם []

תמשיך להכריק בנושא זה []

אם יסתבר כי שרירה ההערכה לאפשרות של פתיחה באש, אזי []

מבקשים לקבל מיידית מספר פריטים אותם נפרט מאוחר יותר למוטה גור. קבל את

הרשימה ממנו, והעבר לקיסינג'ר."

אפשר לקבל את המסמך הזה?

היו"ר אגרנט:

כן.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

(תא"ל מוסר את המסמך ליו"ר הועדה את המסמך)

זהו מוצג מס' 267.

היו"ר אגרנט:

שלו לא יכול היה למסור את זה ל []

רה"מ הגב' ג. מאיר:

[] קיסינג'ר). נדמה לי היה בנין-יורק

באותו ערב. גם אבן היה בנין-יורק. הוא מסר את זה לעוזרו של קיסינג'ר בבית-

הלבן, הגנרל סקורופט. "מסרתי לסקורופט הודעת ראש הממשלה לקיסינג'ר

וכן ההערכה המודיעינית שקיבלתי מאפרים. הבטיח להעביר שניהם מיד לקיסינג'ר

מיו-יורק. הוספתי את הנאמר בסעיף א' שלכם. סקורופט אמר שפעמיים היום ביקר

עדות רה"מ הגב' ג. מאיר

וקיבל הערכה מודיעינית אמפיריקאית, דעתם היה שהמדובר הוא באמצעים הגנתיים, ועם זאת המסוסים הסובייטיים שהגיעו לקהיר ולדמשק מעוררים תמיהה. היום נודע להם על טופולוב 22 שנמצא בדרכו לדמשק. קבעתי איתו דרכי קשר גם ביום הכפורים.

לנדוי: יש גם העתק מהתדרוך המודיעיני?

רה"מ הגב' ג. מאיר: כן, הנה זה.

(תא"ל ליאור מגיש ליו"ר הועדה - מוצג 268)

היו"ר אגרנט: ממי קיבלתם את זה?

רה"מ הגב' ג. מאיר: משלן, בתשובה למכתב שקראתי קודם.

האם אין לכם התדרוך המודיעיני?

לנדוי: אינני בטוח, יש לנו טיוטא אני חושב.

רה"מ הגב' ג. מאיר: זהו מברק לאפרים, נציג המוסד בשגרירות.

תא"ל ליאור: זהו אפרים הלוי. אפרים הלוי הוא נציג המוסד בארה"ב.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

כתוב כאן:

"In the last 10 days..."

(רה"מ מצטטת את המסמך המסומן א"כ כמוצג 269)

היו"ר אגרנט: זהו התדרוך שמסר אפרים הלוי לאמריקאים, אני מבין.

רה"מ הגב' ג. מאיר: כן.

.5. 10.

ועדת החקירה-6.2.74
ישיבה פ"א - אחה"צ

ת.כ.

עדות רה"מ הגב' ג. מאיר

לפי הבקשה כאן?

היו"ר אגרנט:

לא, זה כבר בוויניטון.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אתם ביקשתם את זה.

היו"ר אגרנט:

זה אמ"ן.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

מתי זה בא?

ידין:

באותו זמן שנשלח המברק לשלום.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אני רוצה לשאול משהו.

ידין:רק רגע. הוא אומר כך: מסור שהערכהרה"מ הגב' ג. מאיר:

זו נמסרת גם לקיסינג'ר במסגרת שיחה מדינית שמתקיימת

, איתו בנושא. תוכל כמובן לומר, שהתגובות והתשובות למשמך הנ"ל,

אשר מודע לשקור ההערכה המודיעינית דרככם.

במקביל, העבר את ההערכה הנ"ל לשלום, על מנת שהוא יעביר אותה לקיסינג'ר.

(תא"ל ליאור מגיש את המסמך לפי"ר הועדה)

זהו מוצג 269.

היו"ר אגרנט:

(המשך רשם ב.צ.מ.)

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

ידין:

תאריך החיבור של הדבר הזה - זה ניחן כתדריך של
המודיעין שלנו לאפרים הלוי, מישהו ראה את התדריך
הזה בדרג מעל המודיעין? כלומר, אתם ראיתם את זה? אחת, תת-אלוף ליאור, ראית
את זה?

תת-אלוף ליאור:

ראה את זה הרמטכל, ראה את זה שר הבטחון, ראתה את
זה ראש הממשלה.

ידין:

וגם ראש הממשלה?

תת-אלוף ליאור:

כן.

ידין:

זה נשלח ב-6.10, מתי אתם ראיתם את זה?

ג. מאיר:

ראינו את זה סמוך למשלוח. זה היה ביום ששי, אני
הלכתי מהלשכה אחרי ישיבת הממשלה, אינני זוכרת באיזה
שעה בדיוק זה היה. נשארתי גזית ותת-אלוף ליאור על מנת, יחד עם אמ"ן, לשלוח...
זה היה בשעה 4.00, אולי ב-3.00. והיינו די מתוחים מדוע זה לוקח כל כך הרבה זמן.

ידין:

באותה שעה שנשלח המברק הזה מכם, האם המודיעין או
מישהו אחר הטריד אתכם באיזה דבר בהול, איזו ידיעה

נוספת? פה הרי הבעיה שלא רק שהם מרגיעים שזה תרגיל וכו', אלא שרוסים עוזבים
זה ייתכן בגלל הרעת יחסים וכו'. אני רוצה להקריא לך מה הגיע לאמ"ן באותו יום

בשעה 5.30

הגיע לאמ"ן היתה השעה 5.30. אני אקרא את זה מילה במילה בתרגום עברי.

"נודע לנו שסוריה הרחיקה את

המומחים הסובייטיים, והמטוסים התחילו להעביר אותם מדמשק למוסקבה. אותם מקורות
מסרו שאפילו משפחות הדיפלומטים הסובייטיים התחילו להגיע

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

מדמשק (למוסקבה). המקורות הוסיפו, כי הסורים נימקו את ההרחקה בכך שבכוונת מצרים וסוריה לערוך מלחמה נגד ישראל ולכך הורחקו. לידיעה."

ג. מאיר: אני לא יודעת.

ידין: מברק כזה, מסר לנו גם הרמטכ"ל וגם שר הבטחון, שביום

ששי בערב לא קיבלו. את בודאי לא קיבלת?

ג. מאיר: לא.

היו"ר אגרנט: את ודאי לא זוכרת מברק כזה? לא ראינו בכלל מברק כזה?

ג. מאיר: לא, לא אז ולא מאז.

ידין: ביום שבת, בתדרוך של זעירא, הוא רומז, מבלי להזכיר

את המקור, שיש ידיעה - בישיבה שלכם - שמפרשים כך

זכך. אבל אותי מעניין יום ששי בערב כרגע.

תת-אלוף ליאור: אני עזבתי ב-6.00 בערב את המשרד ולא הגיע דבר כזה.

ידין: למה אני שואל על כך? - כי אם אמ"ן הוא שתידרך את

המברק הזה, ב-6.30 אמנם המברק רק יצא, ב-5.30 היה

המברק הזה אצל ראש אמ"ן או בלשכת ראש אמ"ן.

ג. מאיר: לא, הם עבדו על המברק הזה הרבה זמן, ואני זוכרת

שכעסתי מדוע מדוע זה לוקח כל כך הרבה זמן.

היו"ר אגרנט: אני רוצה להבין. פה יש שני מסג'ים, אחד זה תדרוך

אני מבין. ושאלתי היא מדוע יש שניים, אחד כתוב בגפרון

"לקבל מאפרים תדרוך". אז מה שיש פה כתוב בתדרוך שנזכר כאן.

ג. מאיר: מה קרה כאן? אנתנו רצינו במהירות שאז אכן יתקשר

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

עם קיסנינג'ר בניו-יורק או בושנינגטון, להביא לידי קיסנינג'ר בדחיפות מהו המצב.
ואמרנו שהתדרוך המקצועי, המודיעיני, יישלח לאפרים...

אפרים זה בושנינגטון?

היו"ר אגרנט:

בושנינגטון.

ג. מאיר:

ושלו גם כן בושנינגטון?

היו"ר אגרנט:

כן. דיניץ היה בארץ ושלו היה צריך להשיג את

ג. מאיר:

קיסנינג'ר או את אבן, שהם ייפגשו בניו-יורק.

קיסנינג'ר, אני מביין.

היו"ר אגרנט:

אבל הפגישה הזאת לא נתקיימה.

ג. מאיר:

כן, זאת שמענו משר החוץ.

לנדוי:

אבל הוא מסר את זה לעוזרו של קיסנינג'ר, שהוא הבטיח

ג. מאיר:

להעביר את זה לקיסנינג'ר לניו-יורק.

התדרוך המודיעיני הזה אינו מכיל כל מה שאנחנו ידענו

לנדוי:

וזה בגלל השיקולים, החשש, משריפת מקור שלנו,

כך אני קורא את זה.

זה היה ביום ששי בשעה 6.00. זה היה בטרום שראש המוסד

ג. מאיר:

ראה את

כן, אני התכוונתי לבהילות של יציאת המשפחות. פה

לנדוי:

התמונה היתה שהם נשלחו קודם לנמל לטקיה ואח"כ

הגיעו המטוסים. הדבר הזה היה חשוב, הוא היה עלול להשפיע גם על הערכת האמריקאים.

אנחנו בחרנו לא למסור להם.

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

ידין:

רק לרמוז.

לנדוי:

גם זה קשה לומר, כי פה מדובר רק על מטוסים, לא על השינוי הבהול הזה ברגע האחרון, שקראו להם בחזרה.

היתה לנו הרבה אינפורמציה בענין זה.

ג. מאיר:

אינני יכולה להגיד את זה בבטחון אם הם לא שלחו את זה לפני כן, בכל אופן כאן זה איננו.

לנדוי:

אנחנו רואים מדיון ארוך בין שר הבטחון לראש אמ"ן, שזה נשקל מאד בזהירות מה לומר, איך לומר, ביום

ששי בבוקר.

ג. מאיר:

אני רואה פה גם מתגובתו של סקורקופט, שהוא מופתע מזה, ואין לו הסבר.

לנדוי:

הוא הופתע אפילו ממה שאמרו לו, אבל הוא יכול היה להיות הרבה יותר מופתע אילו אמרו לו את הכל.

ג. מאיר:

בזה אני רוצה לחזק את מה שאתה אומר שע"פ תגובתו של סקורקופט הוא כנראה לא ידע.

לנדוי:

מה שאני בשום אופן אינני יכול להבין זה החשש מפני גילוי העובדה שע"י ~~האזנה~~ האזנה זה איך שהוא הגיע לידיעתנו, וזה אמין, הלא זה היה מיועד ברגע זה רק לקסינג'ר, שאנחנו חשבנו אותו לאדם בטוח.

ידין:

מחשבה שקיבלנו אתמול, אמנם בדרך כלל, לא במקרה זה,

אבל אני מסכים אתך שאם מוסרים את הדברים, מבלי

לציין את המקור המדוייק, מה פה יכול להיות כבר.

הער: ראש הממשלה גולדה מאיר

ג. מאיר. לי בכלל יש תאוריה, גם בשטחים אחרים, שאנחנו לפעמים

משלים את עצמנו, שמה שאנחנו לא מספרים לזרים הם

אינם יודעים. אני זוכתי, לא ע"פ ניחוש, זה הוכח לי במפורש, שכן יודעים.

הי"ר אגרנט: אני רוצה לשאול רק שאלה אחת - דוידמן זה

קיסנינג'ר? פה כתוב "לפי הצעת דוידמן".

ג. מאיר: דוידמן זה בכלל שם שאינו ידוע לי, או שזה איזה שיבוש.

ידין: דוטמן.

ג. מאיר: דוטמן זה המזכיר הפרטי של קיסנינג'ר וסקורקרופט הוא

גנרל בבית הלבן בצרג גבוה, העוזר הצבאי-מדיני של

קיסנינג'ר בבית הלבן. קיסנינג'ר עכשיו מאחד שני תפקידים, גם התפקיד שהיה לו קודם

בבית הלבן פלוס מזכיר המדינה. קודם זה היה נפרד. הוא היה יועץ של הנשיא בבית

הלבן, רוג'רס היה מזכיר המדינה. מאז שקיסנינג'ר נתמנה למזכיר המדינה הוא איחד

את שני התפקידים בידיד, אז יש לו בבית הלבן מזכיר סקורקרופט ורטמן זה המזכיר

הפרטי.

הי"ר אגרנט: של קיסנינג'ר.

ג. מאיר: כן, אבל הוא לא יודע את זה.

גבנצל: נאמר לנו שתומר על

לא מייחסים לו חשיבות כל כך גדולה, אלה לא

אנשים שהידיעות שלהם הם במיוחד שוה ושקיימת גישה לא כל כך רצינית ומחמירה

לתומר מסוג זה שיש כאן.

ג. מאיר: כל מה שאני יכולה להגיד הוא, שלו בבוקר אחד שום דבר

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

לא קורה בחזית ומתקבל מברק כזה ואנחנו לא ראינו ולא שמענו על מטוסים יכול להחזור ספק, אבל כאשר זה נכנס בדיוק במסגרת בתוך כל התמונה שהצטיירה בזמן הזה אי אפשר לא להתייחס לזה ברצינות.

ידין: סליחה, החומר שאתם מקבלים, כל הצבעונים למיניהם, נשמר אצלכם בתיק או אתם משמידים אותו, מה קורה עם

החומר הזה?

תת-אלוף ליאור: זה נשמר אצלנו עד שלב מסויים, זאח"כ, לפי הוראות אמ"ן זה מושמד או מוחזר. יש הוראות לגבי הדברים

האלה.

לסקוב: כמה זמן בערך נשמר החומר? חודש, שבועיים, שלושה שבועות?

תת-אלוף ליאור: לא, הרבה יותר.

ידין: אני יכול לקבל את ההודאה של ראש הממשלה ושלכם שביום ששי בשעה 6.00 לא היה המברק הזה אצלכם. יש אפשרות גם לבדוק אם הוא היה בתיקים שלכם באותו תאריך? אם כן, הייתי מבקש לבדוק.

תת-אלוף ליאור: כן.

לסקוב: אז הייתי מבקש לבדוק עוד מברק אחד מסוגו לבדוק.

וזה

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

תת-אלוף ליאור:

אני כבר יכול להגיד שהחומר הזה, זה וגם המברק השני, אנחנו אף פעם איננו מקבלים.

לסקוב:

אולי בלקסי?

תת-אלוף ליאור:

לא, אנחנו לא מקבלים. אבל אני יכול לבדוק את הדבר.

ידין:

המטרה שלנו היא לא רק העבר, אלא גם העתיד. מפני שראינו

שפה יש לנו "קלוס דד", "שופ דד", לא רק "קלוס דד".

לכאורה הם צריכים להעביר את החומר, אבל חומר צבאי הם שוקלים אם לא כדאי להעביר להעביר דרך אמ"ן, וזה לא מגיע. ואמ"ן עצמו, את המברקים הללו, שזה המקור הכי יקר שיש לנו, הם מחליטים אם להעביר את המקור או לא, כי זה סגול או איזה צבע אחר, אינני יודע מה. כך שזה מאמ"ן לא מגיע לראש הממשלה.

ג. מאיר:

בודאי לא.

ידין:

ואנחנו יודעים שזה גם לא מגיע למקורות אחרים בצבא,

לראש המטה הכללי ולשר הבטחון. אבל אני מדבר כרגע

על המקור הזה. אם יש אשליה, או היתה אשליה, שכאן מגיעה כל ישיעה בצורה גלמית,

אבל ממקורות בעלי חשיבות עליונה,

אפשר להעריך את זה כך או אחרת. אז ישפה אשליה שהחומר

הגלמי החשוב מאמ"ן מגיע אלינו.

תת-אלוף ליאור:

מאה אחוז.

לנדוי:

זה חלוי בהערכת אמ"ן. אם אמ"ן חושב שזה לא אמין,

והם חשבו כך, שזה לא די בטוח, אז זה נשאר אצלם.

ג. מאיר:

יכול להיות שאמ"ן אינו רואה את עצמו מחוייב להעביר

אלינו, אבל קשה לי להבין איך זה לא הועבר לרמטכל

ולשר הבטחון.

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

ידין:

הרמטכ"ל הודיע לנו שהוא עזב את המשרד בערב יום
כיפור ב-6.30. הוא היה כמעט האחרון במשרד. סגן
הרמטכ"ל כבר עזב ב-2.00 - 3.00. עד 6.30 לא הגיעה אליו למשרד ידיעה כזאת. ואח"כ
לא צלצלו אליו הביתה ולא אמרו לו שום דבר על הידיעה הזאת.

לסקוב:

שר הבטחון שמע על המברק השני, לפי העדות, ביום
המחרת, בשבת.

חת-אלוף ליאור:

החומר הזה לא הגיע אלינו.

לסקוב:

לקט לא מגיע?

חת-אלוף ליאור:

כשזה מופיע בלקט אז מוסרים את זה כידיעה בלי המקור,
בלי שום דבר, כחלק מהלקט היומי הרגיל, אבל כידיעה
זה בכלל לא מגיע אלינו. אמ"ן אינו שולח אלינו את החומר הגלמי אף פעם.

היו"ר אגרנט:

מ-848 אתם בכלל לא מקבלים.

חת-אלוף ליאור:

בכלל לא.

ידין:

עכשיו אני מבין את זה. בשבת בבוקר בהחיעצות ב-8.00
בבוקר - עכשיו אני מבין על סמך מה הוא אומר, ראש
אמ"ן - והוא אומר כך "כל המנגנון להליכ" למלחמה "כל המנגנון להליכה למלחמה - עובד,
אך הוא עוד לא נתן את הפקודה לפתיחה. אפילו אילו נתן - הוא היה יכול לבטל. יכול
להיות שפעילות שלנו תרתייע". ואח"כ הוא מוסיף "בענין הסורים - הם התחילו לצאת
בישמתם גם ממצרים וגם מסוריה, תחילה נשים וילדים ואח"כ גם גברים. כסוריה מצב
היחסים קורקטי, אין ידיעות על קונפליקטים. הרוסים פורקים כלי שיט וגשרים, מביאים
כלים. הסיבות לכך: 1) הם הגיעו למסקנה (הרוסים) שהסורים והמצרים הולכים למלחמה,
והם הגיעו למסקנה שאינם יכולים למנוע או להשפיע".

אלי מניח שכשהוא אומר בשבת בבוקר דבר כזה הוא מושפע

הער: ראש הממשלה גולדה מאיר

מהמברק הוא לא אומר פה מה המקור, על סמך מה הוא אומר זאת. על כל פנים שבת בבוקר זה לא יום ששי בשעה 5.30, כאשר זה הגיע אליו.

אני בהקשר לבעיה הזאת רוצה לשאול אותך שאלה די יסודית, היא נובעת מהשאלות שאנחנו שואלים. את בודאי שמעת על מה שאנחנו קוראים בז'רגון אצלנו על "דו"ח ועדת שרף-ידין - 1963". הדו"ח הזה כמו שהוא, ראית אותו?

ג. מאיר: לא. ידעתי שהוא קיים, ידעתי שננקטו באותה תקופה, ננקט איזה צעד שהומלץ עליו בדו"ח, אבל את הדו"ח לא ראיתי.

ידין: בכלל לא? אי פעם?

ג. מאיר: לא.

ידין: הועדה הזאת בשעתו מונחה ע"י ראש הממשלה דוד בן-גוריון. שהיה זה אי"כ, בדיעבד, החבר לנו, שבועות מספר לפני שהוא החליט לפרוש. והוא כנראה רצה להסדיר את הבעיות שהתעוררו, היה רקע לזה, לא כמו עכשיו. הדו"ח הזה הועבר אח"כ לראש הממשלה, ~~אז לא נשכחל=המסמך~~ וזה הועבר אח"כ לאשכול המנוח. הוא העביר לועדת החוץ והבטחון של אז - ויש לנו כאן פרוטוקול מאותה תקופה - שחברי ועדת חוץ ובטחון שמעו על כך גם ממקורות אחרים שהיתה ועדה כזו, ושאלו אותו, אף אשכול, על כך.

ועיקר הבעיות בדיון בוועדת החוץ והבטחון היה על אחת הנקודות, שאני חיכך אזכיר, היה למנות יועץ בכיר לענייני מודיעים לראש הממשלה, כדי שבאופן עצמאי ראש הממשלה יוכל לדעת מה קורה בזרועות המודיעין השונות. ושם אשכול מודיע לועדה שהוא - ויש שם גם כל מיני סעיפים אחרים - שהוא לא מתלהב ביותר מהרעיון הזה. יש לו סיבות לכך. ויש שם ויכוח מעניין מאד בין חברי ועדת חוץ ובטחון. ומעניין מאד היום מי חושב שכן צריך למנות את היועץ הזה ומי שחושב לו, מי תומך בו ומי מתנגד. אבל אני רוצה להקריא לך, וכדאי שתשיגו את זה, את

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

הסעיפים האופרטיביים שקשורים לנושא שאנחנו שואלים בקשר אליו:

"הנחות היסוד: 1) חייבת להיות בידי ראש הממשלה

תמונה מלאה על כלל פעולות השרותים החשאיים במדינה. דהיינו, תכניות עבודתם

השוטפת, תכנון לפעולות בעתיד, קשיים ומגבלות. - - - -

ד) חיוני שבידי ראש הממשלה תהיינה הערכות בנושאים

מדיניים, בטחוניים ואחרים המאוזנות והמתבססות על נקודות ראות שונות ושאינן באות

דוקא מצינור אחד". זה מה שנוגע להנחות.

אח"כ יש כל מיני המלצות וביניהן:

"הועדה ממליצה בפני ראש הממשלה לקבוע הסדרים קבועים

שיבטיחו הזרמת אינפורמציה בין השרותים עצמם ובין השרותים ומוסדות הממשלה הנזקקים

לכך..... - - - -

18) בהתבסס על הנחות היסוד והמלצותינו לארגון השרותים

רואה הועדה כחיוני ביותר מינויו של יועץ מיוחד לראש הממשלה בנושא המודיעין. יועץ

מיוחד זה חייב להיות בעל רמה גבוהה, אשר יקדיש את כל זמנו לתפקידו זה ויהיה כפוף

אך ורק לראש הממשלה. תפקידו של היועץ - לסייע בידי ראש הממשלה לעקוב אחרי הפעולות

המבוצעות והמתוכננות ע"י השרותים החשאיים השונים.

סמכויותיו - הוא ישתתף באופן קבוע בוועדת ראשי

השרותים; ישתתף באופן קבוע בכל פגישות ראש הממשלה עם אחד מראשי השרותים או

בכל דיון של ראש הממשלה בנושא ביון חשאי או ביון מדיני ובטחוני הקשור לפעולה.

ג) רשאי לדרוש אינפורמציה מכל שרות ושרות, בין

במישרין ע"י ראש השרות או ע"י מגע ישיר עם מחלקות יחידות של שרות כזה, כמובן,

באמצעות ראש השרות.

לפי יוזמת ראש הממשלה או באישור ראש הממשלה יהיה

רשאי לבדוק דרכי פעולה של שרות או יחידה ממנה ולבחון הערכות המוגשות לראש הממשלה,

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

הן ע"י שיחות עם מגישי ההערכות והן ע"י קבלת חומר גלמי במידת הצורך".

ג. מאיר: מדובר כל הזמן על ראש הממשלה. אבל בשני המקרים -

גם בן-גוריון וגם אשכול - מילאו תפקיד גם של ראש

ממשלה וגם של שר בסחון.

ידין: אני לא בטוח שאז, שרף ואני, ידענו שראש הממשלה מתכוון

לפרוש. אבל בתוך הנחות היסוד שלנו יש חומר גוסף,

כי ההנחה הזאת שרש הממשלה הוא גם שר בסחון, היא איננה הנחה פרמננטית ולכן אנחנו

מפרידים במינוח כאן ומשתמשים במינוח של ראש ממשלה ושר בסחון בקשר עם השרותים

השונים. כאן הכוונה במפורש - ולכן זה מודגש - לראש ממשלה. אם הוא גם שר בסחון -

אזי גם שר בסחון, אם אינו שר בסחון - אזי הכוונה לראש הממשלה במיוחד.

בין הנימוקים שראש הממשלה דאז, אשכול המנות, נתן

לועדת חוץ ובסחון, מדוע הוא מהסס הוא אומר, שהוא אינו מאמין שלאדם כזה תהיה

פרנסה ליום שלם. הוא יסתובב בין הרגלים בכל מיני מקומות - ויש נימוקים מסוג זה -

אבל אנחנו יודעים שאח"כ היו גם נימוקים גוספים, פרסונליים. כי למעשה בשלב

מסויים, אם כי בצורה אחרת, היה איסור הראל בתפקיד הזה. זה דבר אחד.

דבר שני. יש פה המלצה אחרת, רצינית מאד, שהיא אמנם

נוגעת לגב' מאיר, דאז אני חושב, שהיתה שרת החוץ. והשאלה באיזה מידה זה הגיע אז
למחלקת

לידין. כי פה ההמלצה היא בקשר ~~למטה~~ החקר של משרד החוץ. ופה כתוב:

"הדגשנו בהנחות היסוד כי רצוי שראש ממשלה יקבל

הערכות מדיניות לא רק מגורם אחד, לכן ממליצה הועדה לבדוק את האפשרות לחזק את

מחלקת התקר במשרד החוץ, שתהיה מסוגלת להגיש הערכות מדיניות בלתי תלויות, הן

בנושאים המזרח התיכון והן בנושאים אחרים, כפי שתידרש. לראש המחלקה יש לתת

מעמד חשוב מבחינת אישיותו ודרגתו ויש לתת חבר עובדים קבוע למחלקה.

העד: ראש הממשלה גולדה מאיר

מטחונניות ומדיניות המבוצעות כיום כמעט בלעדית ע"י מחלקת המחקר של אמ"ן. אף המשך קיומו של מוסד למודיעין שבידין מכשירי איסוף חשאים יאפשר במידה מסוימת קבלת הערכה, אם כי מוגבלת". כי אנחנו לא המלצנו להקים מחלקת חקר במוסד עצמו.

אחרי כל הדבר הזה שהבאתי השאלה שלי מתחלקת לשניים:

א. האם, במידה שהדבר נוגע למחלקת החקר, אז זה הובא לידיעת שר החוץ (ואז הגב' מאיר הייתה שרת החוץ) והאם העניין נשקל? ב. אם מאז שאת נתמנית לראש ממשלה, האם הבעיה הזאת של היועץ המודיעיני לראש הממשלה הועלתה ע"י מישהו, נשקלה ונדחתה או לא?

ג. מאיר טבעה אף פעם לא הועלתה. אני רק רוצה להגיד דבר אחד. כאשר נכנסתי לתפקיד

היה המנוח יעקב הרצוג מנהל משרד ראש הממשלה והיועץ

המדיני. הוא מטבעו, מי שהכיר אותו, הייתה לו נטייה למודיעין ולכל הפרק הזה. ~~הוא~~

הוא גם עבד אתי במשרד החוץ, כאשר הייתי במשרד החוץ. נדמה לי שהיה לו קשר הדוק עם

המוסדות המודיעיניים השונים. אינני יודע מה היה הקשר שלו באמ"ן, אבל הוא ישב

בועדת השרותים. ועדת השרותים קיימת עד היום, אינני יודע אם היא קיימת בצורה

הנכונה.

לנו נמסר, גם ע"י ראש המוסד וגם ע"י ראש אמ"ן, שבועדת

ידין:

השרותים הישיבות הן בעלות אופי מינהלתי ותיאומי, אבל

לא להערכות מודיעיני.

יכול להיות ששם יש גם גורמים - למשל המשטרה - שלצרכים

ג. מאיר:

שונים היא צריכה לשבת שם, אבל לא דוקא למטרה הזאת.

אשר למחלקת החקר של משרד החוץ - אולי בימים הראשונים היתה, אינני יודעת. אבל

זה שנים רבות, גם בימים שאני הייתי במשרד החוץ, נדמה לי שלא נמצאו כוחות או לא

הוקדשו כוחות ממדרגה ראשונה למחלקה הזאת, למרות זה ששם יש אנשים טובים, אבל

פרטיקולריים בשטחים שונים, אבל כמנהל מחלקת החקר, נדמה לי שכזה לא כל כך הצלחנו.

ידין:

שאלנו את שר החוץ, כשהיה פה, אם הוא היה

רגיש לעובדה שמחלקת החקר, עכשיו לפחות,

היא חלשה, אם להשתמש באנדרסטייטנט.

ג. מאיר:

אבל זה כבר הרבה שנים.

ידין:

כן, זה הרבה זמן. ~~אם+אם+אם+אם+אם~~ הסתבר לנו,

למשל, שעל כל נושא עירק וסוריה וכו' יש איש

אחד, לא חשוב כרגע אם איש או אשה, זה לא משנה, שגם לא יודע ערבית. אמר לנו,

שהוא רגיש מאד לענין זה והוא נלחם קשות עם נציב המנגנון בענין זה, ולא יכול

היה לקבל אישורים להשיג תקציבים לאנשים נוספים וכוחות. שאלנו אותו מה זאת

אומרת, בענין מחלקת חקר פונים למחלקת מנגנון? אבל זו היתה התשובה.

רציתי לדעת אם את כשרת החוץ ניסית יותר,

או לא. כמובן, זה כבר לא משנה לשנים האחרונות.

ג. מאיר:

אני חושבת שמהימים הראשונים, לא אוכל להגיד

מה היה בימי שרת, אי אפשר היה להשוות את מחלקת

החקר למוסד, בודאי לא לאמ"ן. בזמני, היות וחשתי שזה לא מוסד העומד על רמה

גבוהה מאד, היו זמנים שחשבת אפילו אם אין פה איזה דופליקציה ואם יש בכלל

ערך למחלקה הזאת. אבל חברי המשרד ואנשים אחרים לא נתנו לבטל אותו, ואני לא

חושבת שצריך לבטל אותו, אבל ברור שצריך להעמיד אותו על רמה אמרת.

ידין:

שאלה אחרונה היא רק חזרה לנושא הראשון.

האם בזמנו של יעקב הרצוג המנוח, האם אי פעם

מזמן שאת ראש הממשלה זכור לך או לא שמישהו עורר את ~~אם~~ השאלה שכדאי ורצוי שיהיה

יועץ מודיעין כזה.

ג. מאיר:

לא.

על סמך מה שקרה עכשיו הגעתי למסקנה, ואולי

הגיע הדבר אליכם, שמוכרחים להקים דבר דומה ל"נשידונל דיפנס קאונסיל",

שלכל פפחות חלק מהתפקידים של המוסד הזה יהיו פחות או יותר הדברים שעליהם מדובר

כאן.

היו"ר אגרנט:

מה יהיה ה"נשיונל סקיריטי קאונסיל" - מה

יהיה הגוף הזה? ממי יהיה מורכב?

זוהי שאלה גדולה.

ג. מאיר:

עד כמה שאני מבין, ואני לא בקי בזה,

היו"ר אגרנט:

"נשיונל סקיריטי קאונסיל" בארצות הברית

זה בעצם זרוע של הנשיא.

הוא יושב בראש.

ג. מאיר:

אני חושב ש"קאונסיל" מורכב

היו"ר אגרנט:

מה"קקריטריס" של ה"דיפנס" וה"סטייט" ואולי

עוד כמה משרדים בממשלה, יושב ראש של ה"ג'וינט צ'יפס אוף סטאף" +

והמנהל של הסי.אי.א. סומני שזה בערך ההרכב. מה יהיה ה"נשיונל סקיריטי קאונסיל"

אצלנו?

כפי שאמרת, אינני יודעת בדיוק. ביקשנו

ג. מאיר:

גם לקבל יותר מידע ממקומות אחרים, מארצות

הברית וגם ממקומות אחרים. מה שהוברר לי, מה שחסר לפני המלחמה זה עימות על

ההערכה. יש לנו מוסדות, גם המוסד וגם אמ"ן, אם יכולת מצוינת של איסוף חומר.

כדי שיהיה עימות על הערכה, צריך להיות

ידין:

כל החומר בידי שני המעמתיים.

בהחלט.

ג. מאיר

עימות בעין, ואימות באלף.

לנדוי:

מה קרה כאן? ההערכה נמסרה +

ג. מאיר:

+ ונתקבלה רק ממקור אחד.

רק מאמ"ן?

היו"ר אגרנט:

רק מאמ"ן. מה קורה? המוסד ראה את חפקידו -

ג. מאיר.

וזה נכון - כאיסוף, והוא מוסר. ההערכה באה

מאמ"ן - המקום היחיד. כמובן, יש יכולת שבין המקבלים של החומר הזה - אבל פה אנחנו

רואים שגם לשר הבטחון וגם לרמטכל לא הכל נמסר, אבל נניח לרגע שהכל נמסר,

כל אחד מכם יכול להגיד: יפה מאד, אתה מעריך כך, אבל אנחנו חושבים אחרת. אבל בכל שאת אפילו לא שר הבטחון ולא הרמטכל באמת שולטים על כל החומר הגלמי שמצטרף באמ"ן גם מהמוסד, גם מהאזנה, גם מסוכנים מיוחדים שיש לאמ"ן. אמ"ן לא מסתפק בצנורות האיסוף של המוסד בלבד, יש לו צנורות שלו. יש לו צנורות של איסוף, והערכת העיניים האלה הוא היחיד שמוסד הערכה. האנשים הממונים עליו כמובן יכולים להתווכח אתו ולקבל הערכה אחרת, אבל ההערכה המבוססת על כל הידע שיש באמ"ן, אין לאף אחד אחר מחוץ לאמ"ן.

למדנו בצורה די עצובה, בכל אופן אני מסיקה מזה

מסקנות, שמוכרחים לחפש ערך שיהיה עוד מישהו ויוכלו להתמודד. שהמידע יהיה גם בידינו או בידיהם, בודאי יותר מאיש אחד, שיוכלו להתמודד על הערכה מתוך אותה מידה של מידע.

זה לא שייך לנו פה לייעץ לממשלה ברגע זה מה ידין:

לעשות, יכול להיות שנכלול את זה במסקנות ויכול

להיות שלא, אבל פה השאלה היא כזאת, שהמושג האמריקני "נשיונל סקיוריטי קאונסיל" לא בדיוק חופף לדברים האלה. זה אולי כן חופף למשהו שמישהו פה רוצה לקרוא ועדת שרים לענייני בטחון. פה מדובר על "אססמנט" של המודיעין. לא שיושבים יחד פעם בשבוע, אלא לימוד ועיקוב אינדפנדנטי של כל המקורות.

נכון. אי אפשר לקבל את הדגם האמריקני ג. מאיר:

גם מסיבה נוספת. למעשה באמריקה אין ממשלה,

יש נשיא, ויש - כנראה לא במקרה הם נקראים כך - מזכירים. למעשה הנשיא לא מכנס את הממשלה. אינני יודעת מתי יושבת הממשלה, מה שנקרא הממשלה האמריקנית בכל הרכבה. אבל ה"נשיונל סקיוריטי קאונסיל" מקבל החלטות. למשל, בענין ה"אלרט" הזעיקו את ה"קאונסיל" באמצע הלילה, והם באו. אם הנשיא לא יושב שם בראש, יושב קיסנינג'ר.

כפי שאמרתי, חשבתי על זה הרבה, ואני עדיין

חושבת. לא ברור לי אם זה צריך להיות מורכב רק מבעלי תפקידים מודיעיניים,

או צריך לצרף לזה עוד מספר מצומצם מאד של אנשים, אבל אנשים שאלוהים יעזור

יהיה להפקיד בידיהם כל מה שיודעים אחרים.

ידין:

אני רוצה לבודד כרגע את הבעיה של המודיעין

מהבעיה הזאת של הגוף הזה, שיכול להיות

מורכב גם מאנשים אחרים, שגם ישקלו את ענין המודיעין, אבל גם יחליטו או ייעצו

לפעולות. השאלה היא, אם מתוך כל הדוגמאות שהבאנו אנחנו עכשיו, שאתם לא ידעתם

אפילו, בלי קשר עם גוף כולל, צריך לראש הממשלה - אם זה צריך גם לשרות הגוף

הזה או רק לראש הממשלה, זה כבר ענין סקונדרי - מישהו שהוא קומפיטנטי כמובן

ויכול להקדיש זמנו רק לבעיה הזאת, מישהו שרואה את כל החומר, יכול לגשת

לשרותים, לגשת לענפים, לגשת למחקרים, לגשת לכל המקורות, כדי שיוכל לבוא לראש

הממשלה ולהגיד: אדוני, או גבירתי ראש הממשלה, יש עוד שני מבקשים שבלקט הזה לא

הזכנסו.

נבנצל:

כאן הושם הדגש על הצד הקוונטטיבי: עוד מישהו.

לא התכוונתי לאחד.

ידין:

לעניות/דעתי, יש גם ענין קוולטטיבי: לא רק מה שהוא

נבנצל:

מוציא מהחומר, אלא מה שהוא מכניס לתוך החומר,

איזה נקודת ראות. כאן משחק-פנימי של הערכה גדולה מאד, איך רואים שליטי מצרים

את מצבם מצד אחד, והערכה של סימנים בשדה מצד שני. לא אותו "קומפיטנס" בשביל

הדבר האחד מספיק בשביל הדבר השני. דומני שזה אחד הלקחים.

אותם מוסדות של שרות הבטחון שכפופים למשרד

ג. מאיר:

ראש הממשלה - המוסד, שב"כ - היה איש בעבר ויש

עכשיו בתפקיד שנקרא מזכיר-צבאי. היות ושני המוסדות האלה כפופים למשרד ראש

הממשלה, מקבל חת-אלוף ליאור את החומר משני המוסדות, יש לו גישה, הוא יכול

לבקש בלי כל קושי ובלי כל מעצורים, והוא ~~+~~ מקבל חומר גלמי גם מראש המוסד וגם

משב"כ.

ידין:

הבנו שזה מותחם בעיקר בפעילות שמוטלת על

אותם שרותים, למבצעים, פח"ע וכל מיני דברים כאלה.

ג. מאיר:

לא כמה ששייך למוסד. למשל, הנקודה שדיבר עליה

עכשיו ד"ר נבנצל. למוסד יש איסוף וצנורות

איסוף לא רק על פח"ע. יש לו מקורות והוא מקבל לא מעט חומר הערכה על

, מה נעשה בעירק, מה נעשה בסוריה. יש לו חומר שקשור לא רק בחומר שעלל פיו

צריך להגיע להחלטות אופרטיביות. שב"כ כמובן שזה רק חומר על בטחון בארץ ובחו"ל, אבל

המוסד הוא הרבה יותר רחב מזה.

ידין:

פה יש אי הכנה. אני הכנתי, ואולי אני טועה,

כשתח-אלוף ליאור היה כאן כעד, שהתפקיד שחוטל

עליו נוסף להיותו מזכיר צבאי, שלמעשה קודם לזמן מסוים היה תפקידו של אלוף יריב,

התפקיד הנוסף הזה היה מוגבל לפעילויות נגד הטרור וכו'.

זה נכון. אבל כל חומר של המוסד בא אלינו.

ג. מאיר:

אני לא יכולה להגיד ~~שזה~~ שכל פתק על כך דבר

שמקבל זמיר הוא מוסר, אבל אין בעיות לקבל חומר.

יש בעיות רק מבחינה זו, כפי שראינו, שהם

ידין:

מחליטים מה להעביר.

יש שאלה אם איש אחד, בלי אפרט נוסף, בכלל

ג. מאיר:

מסוגל - אני לא יודעת כמה אנשים עובדים באמ"ן.

מאות אנשים. רק בנושא מחקר 400 + 100.

תח-אלוף ליאור:

גם במוסד עובדים לא מעט אנשים. בכלל לא מתקבל

ג. מאיר:

על הדעת שאיש אחדיוכל להשתלט על כל החומר

הגלמי של המוסדות האלה.

לא זאת היתה כוונתי.

ידין:

אני מביין את הבעיה הארגונית, אבל אני חושב

לסקוב:

שהיא קצת מוקדמת מבחינת הטיפול, כי הנושא הראשון

זה היקף, הנושא השני זה לוודא ניטרליות של זרימה של אינפורמציה, וזו לא שאלה

של כפיפות. לא משנה מיזה גוף כפוף למי, הזרימה הניטרלית של האינפורמציה זה כלל

מודיעין לפי עקרון של "ניד טו נאו". בסופו של דבר כל זה בשביל להגן לפי ~~ה~~ נקרא

ישיבה פא, אחהצ
 עדות ראש הממשלה ג. מאיר

"אינדפנדט ג' אג' מנט". גם אני קראתי בעתון שאת מדברת על "נשיונל סקיריטי קאונסיל", ואני רק רוצה להפנות את תשומת לבך, שהמועצה הזאת הכניסה את אמריקה לתסביך של ברלין ב-1948, אחר כך הכניסה אותם לקוריאה, אחר כך להודו-סין, אחר כך ללוב, אחר כך לקובה, אחר כך להונגריה וסואץ 1956, אחר כך לצ'כיה וסואץ 1967, ועכשיו 1973, ובנגלה-דש.

פאקיסטן.

חת-אלוף י. ליאורי.

לסקוב: אולי הם יכולים להרשות זאת לעצמם. לפני שניגש

למיבנה ולשם, הייתי עומד על כך שיש לאתר את

הקונספט. ואני רוצה בכמה שאלות לנסות להבהיר לעצמי את הנקודה.

נקודה ראשון. ראינו כאן דברים שהם לא בכוונה,

אבל תקלות בזרימה של מידה. כפי שאת אמרת לו: אני אחליט אם לקרוא או לא לקרוא,

אתה תשלח לי את החומר. וזה נכון לכל אחדולכל דרג.

שאלה שניה היא, אם באיזה שהוא שלב הביאו אליך *גלו

חילוקי דעות בענין של הערכה, או אם באיזה שהוא שלב התעורר אצלך ספק שאיזו שהיא

הערכה או חוות דעת שהובאה אליך היתה יחידה שאושרה, והתברר שהיה ליקוי. למשל,

שב-30 בספטמבר איזה קצין במטה הכללי דיבר על גיוס מילואים. קשה עכשיו לדעת

אם הוא שם את מלוא משקלו האישי *ההדבר כדי שהדבר יגיע, אבל הדבר הופיע,

וזה מתברר. למשל, יש כאלה שהתנגדו לענין המטוס הלבנוני שג'ורג' חבש היה

"מסופס" להיות בתוכו.

אתה יודעת מה זה "מסופס"?

ידין:

זה ברור: "ספוסד".

לסקוב:

גם לי ברור. זה בודאי מהתנ"ך...

ג. מאיר:

המקרה של לוד. היה מידע, ומישהו כפי הנראה

לסקוב:

אמר: לא יקרה כלום. או המקרה של מינכן, היה

מידה ומישהו כנראה אמר שלא יהיה כלום. איזה שהן נקודות שהיו צריכות לעורר שאלה

האם תהליך *ההערכה וקבלת ההכרעה יש בו מספיק "וורנינג סיסטמס" אם אנחנו

לא עולים על איזה נקודה.

אם ניקח את הנקודה הזאת ותנאי של זרימה

חופשית או זרימה ניטרלית של מידע, אני לא אומר שההחלטה הייתה אחרת, אבל יתכן שעל ה"סקריין" היו כמה תמונות שהיו אולי מחדדות את ההחלטה. האם דבר כזה התעורר אצלך? האם עוזריך עוררו בפניך את השאלה?

ג. מאיר: ברשותך, אני רוצה להכדיל בין המקרים.

בעניין המטוס הלבנוני, הייתה ידיעה

שחשב עומד לעלות על המטוס הזה. והוכח שזה היה נכון, הוא באמת עמד לעלות

על המטוס. מדוע ברגע האחרון לא עלה, איש עדיין לא פתר את החידה הזאת. אבל עובדה שעמד לעלות, האינפורמציה הייתה מדויקת. כאשר נתקבלה הידיעה הזאת, היה הכרח להחליט מיד, כי זו הייתה שאלה של אולי חצי שעה, או שמחליטים ומביאים אותו הנה, או שנותנים לו לטוס ^{כנחה}/לאן שהוא רוצה. באו אלי שר הבטחון והרמטכל לבקש אישור. שקלתי, שקלנו ביחד. אמרתי. אוי ואבוי, גם אנחנו נכנס ל"היי ג' קינג", זה מקצוע לא סימפטי בשבילנו, אבל להשיג את חכש? וההכרעה נפלה שהולכים לזה. לפי דעתי, זה לא דומה לא למינכן ולא ללוד. מדוע?

אולי אפשר להגיד, ואין ספק שגם היה כך, לא

היה ספק שנשקפת סכנה לאנשים שלנו במינכן. אם בודקים את הדבר בדייקנות, הייתה

חקלה בביצוע - חוץ מזה שהגרמנים לא שיתפו פעולה -

כתוצאה מהאסון הזה, ומהחקירה של ועדת קופל נעשו סידורים אחרים. ובכלל עניין פח"ע בחו"ל, לצערנו, החפתח לדבר גדול שדורש אמצעים גדולים וכו', וכמובן גם זה אף לא בטוח לנו שלא עלול לקרות אסון כאיזה מקום בעולם.

נדמה לי שעניין לוד הוא שונה לגמרי. זה עניין

מקומי, והשאלה איך שרות הבטחון בארץ, כל מי שמעורב בזה, העמידו כלים מספיקים למקרה אסון כזה שעלול לקרות, ושאיש בודאי לא חשב עליו.

נדמה לי שהדברים הם שונים. זה לא עניין שחסרה

אינפורמציה באחד המקרים האלה. כל אחד זה דבר לגופו. למשל, קרה עניין האוירון הלובי, שלו ידעו מה נעשה בפנים, זה לא היה קורה. אבל נדמה לי, יתכן שאני טועה,

4518

יודעת מה יכולנו לעשות בענין זה. בענין אפריקה, נדמה לי שגם זה ענין אחר לגמרי. מדוע אפריקה הלכה כפי שהלכה, יש הסברים שונים - ביניהם לא כל כך סימפטיים, אם להגיד את זה ב"אנדרסטטימנט" כלפי האפריקנים והנשיאים האפריקנים. אינני יודעת אם זה קשור בענין המודיעין. וגם אם אנחנו נסא את הקהיליה המודיעינית בצורה אחרת, אינני יודעת אם זה יהיה אפקטיבי דווקא במקרים אלה. יכול להיות, יכול להיות שזה יעזור. עובדה היא בקשר למה שנעשה באירופה עכשיו, שהלחץ לא היה לחץ מפני שהסואץ חסר להם, נפט חסר להם. הערכים הצליחו להתארגן לא רק בצורה צבאית, כי אם גם להשתמש באותו נכס שיש להם במקרה, לא מתוך חבונה שלהם או יכולת שלהם, אבל זה יש להם והם התארגנו לנצל את הנכס הזה, והמערב והעולם החופשי הסניחו את הענין, מכל מיני סיבות. מדוע אמריקה לא פיתחה יכולת שלה? יש לה אפשרויות. פה יש ענין חברות הנפט, לא היה כדאי להם כי הנפט היה זול, יש ענין אקולוגיה בשנים האחרונות, יש כל מיני סיבות. אינני יודעת אם יכולים היינו למנוע את זה גם אילו היינו מאורגנים הרבה יותר, ואני רחוקה מלהגיד שאנחנו הגענו לשיא היעילות של התארגנות.

אחרי כן טק

(חידוש הישיבה)

היו"ר אגרנט.

אני רוצה לחזור לשאלת ככשיר הערכה שיהיה

ברשות ראש הממשלה של המודיעין. אני לא מדבר

על אדם זה או אחר, אלא על השיטה. האם לא צריך להיות לראש הממשלה מנגנון

של הערכה. כלומר, שבראשו יעמוד אדם שתפקידו יהיה לתת לראש הממשלה הערכה

בלתי-תלויה של המודיעין, ותהיה לו סמכות מלאה לקבל כל מה שנחוץ, כל מה שיש ברשות

המודיעין, שהוא חשוב, והוא יכול להכנס מתי שהוא רוצה למודיעין של אמ"ן, לאאמ"ן לפנות

לראש יחידת 848, אולי יש לו ידיעות שלא הגיעו לרשות, או לאנשי המחקר, או

לראש אמ"ן. כך שתהיה איזו הבטחה שכל הדברים החשובים, כל הידיעות החשובות, או

שהן נראות כאילו הן טובות, לפעמים שמעתי מפי אחד מאנשי המודיעין שקרא לזה

ידיעה שכאילו ינה חשובה לגמרי, אבל שלמעשה יש לה משמעות מודיעינית בעיני אדם

שהוא מומחה לדבר - והוא יכול אחר כך לעשות הערכה בלתי-תלויה של משמעות הידיעות

הבטחוניות | או שיש להם זיקה לבטחון המדינה ולהביא את ההערכה הזאת ועל מה היא

מסתמכת בפני ראש הממשלה, ואחר כך תוכל ראש הממשלה לעשות את העימות - במידת הצורך -

עם ראש אמ"ן ועם ראש המוסד ועם ש.ב.כ., ועל סמך זה היא תוכל, ראש הממשלה

יוכל להגיע להערכה משלו.

ידין:

אם מותר לפני התשובה, טטו פולו אפ" רק בנקודה

אחת. באותו באמ"ן הדו"ח של ועדת שרף יש סעיף

שהוא לכאורה מוזר שלאיש הזה מותר להכנס לתוך המחלקות של אמ"ן, כמובן הוא לא

יכול לתת שום הוראות שם, ולשוחח עם מי שהוא רוצה, כדי לראות מה קרה. פאפא

אני רוצה לומר לך עוד דבר אחד, צבא זה דבר שיש לו אאמ"ן היררכיה, כמובן.

וכמה שחקרנו ונכנסנו, הם אומרים שבמודיעין יש חופש ביטוי לכל ת-סרן ולכל סרן,

וזה נכון. יש חופש הביטוי בשלב מסויים. אבל סופו של דבר כשזה מגיע לרמטכ"ל ולראש

הממשלה, זו דעת אמן בין אם זו דעת אמ"ן או לא.

עדות רה"מ ג. מאיר:

י. ידין.

יש לנו עדות מקציין גבוה מאד במודיעין,
ממונה על יחידות האיסוף, שבשבוע מ-30 בספטמבר הוא כמעט פעמיים ביום פנה
אל ראש אמ"ן בבקשה לפתוח את [REDACTED] כל הזמן. כמעט כל היום. התשובה
שהוא קיבל כל הזמן היתה לא, לא ולא. והיו שיקולים לראש אמ"ן. אם זה אדם כזה
שמסתובב בקהיליה הזאת, הוא לא נותן הוראות, מותר לו לדבר עם אלופי משנה
וסגני אלופים ושם יודעים שיש עוד איזה שהוא מקום - יכול מאד להיות, אני
לא אומר שזה הכרחי, שהוא היה נתקל באותו אלוף משנה או להיפך, והאלוף משנה
היה אומר: תשמע, אולי ראש הממשלה לא יודעת, זו אינה חובבתי, [REDACTED] האלה אינם
פחחים, יש החלטה כזאת. כלומר, זה לא בהכרח צריך שלאיש הזה יהיה מנגנון
מבחינת ההיקף שלו מקביל לכל הדברים אלה. צריך שישיה לו משהו. אבל הסמכות
ה"טבו"ים האלה לכלל בן תמותה
והרשות והאוטוריטה שלו והאישיות המתאימה להיכנס לכלל המקומות האלה, /יכולה להבטיח
כי אינפורמציה נוספת אינדרפנדנטית עצמאית על מה קורה, תיוודע. אני כבר
לא רוצה לפרט יותר שיש לנו ידיעות על ראש ענף שבישיבות השבועיות שם הביעו
דעות אחרות על הסבירות הנמוכה. נתנו להם להביע את הדעות האלה, לא סגרו
את הפה לאף אחד. אבל הדעה הזאת לא מצאה ביטוי ברגע שזה הלך למעלה.

רה"מ ג. מאיר.
לא בניגוד לזה, אבל אני רוצה לטאול, מדוע
אם היו אנשים כאלה באמ"ן, ואם הם אמרו
זאת אני מקבלת זאת, בכל זאת יש אנשים, זה לא כך שאמ"ן זה דבר מבודד ומעל
ראש אמ"ן נגמר העניין. יש רמטכ"ל יש שר בשחוף, להם אין פחות סמכות להכנס
למחלקות ולדבר עם אנשים מאשר תהיה לאיש שיהיה על יד ראש הממשלה. אני שואלת,
מניין אנחנו צריכים להניח שאיש כזה באמ"ן שפעמיים ביום, זאת אומרת שהו
חי בזה והוא חשב זאת לדבר רציני, מדוע הוא לא אמר לראש אמ"ן למשל, שמע, יש
בינינו חילוק דעות, בוא נלך לרמטכ"ל ואם הוא לא אמר זאת, מדוע יש להניח שהוא
יגיד זאת לאיש שיבוא ממשרד ראש הממשלה? לא עלה על דעתי, מפני שיש [REDACTED]

ובדיוק כאשר נחוץ לא משתמשים - לא עלה על דעתי לשאול. אני בטוחה שזה
לא עלה על דעת הרמטכ"ל ולא על דעת שר הבטחון.

ידין:

שר הבטחון שאל, יש לנו פרוטוקולים, וקיבל
ידיעות
תשובה "שום אפא, תרגיל".

רה"מ ג. מאיר:

לא, לא.

ידין:

כן, כן. יש לנו פרוטוקול. על [REDACTED]
אבל אנחנו יודעים מדוע. מפני שבאותו

שבוע האישור שראש אמ"ן נתן היה, [REDACTED]

[REDACTED] , באמת לא [REDACTED]

שם ידיעות. [REDACTED]

רה"מ ג. מאיר:

אני רוצה לשאול, מדוע תשובת ראש אמ"ן

היתה אחרת לו היה בא לא שר הבטחון, בל זאת,

כי אם איש ממונה על הדברים האלה במשרד ראש הממשלה?

אני|אענה לך רק בנקודה זנ

ידין:

אני לא שוענת נגד זה, אני רק רוצה

רה"מ ג. מאיר

לראות כמה זה ישנה.

היו"ר אגרנט:

זה ישנה מפני שהאיש הזה הוא כאילו

"אוטר אגו" של ראש הממשלה, הוא הזרוע

של ראש הממשלה בעניינים אלה. עצם העובדה שכתודעת אנשי אמ"ן יהיה דבר כזה,

מבטיחה, במידה - אני לא אומר מוחלטת - במידה גדולה שהכל יועבר, אפילו אם

הם לא חושבים שזה כל כך חשוב. אנחנו יודעים שידיעות [REDACTED]

לא הובאו לידיעת ראש הממשלה. לא חשוב אם זה היה משפיע או לא היה משפיע. אבל

אלה היו ידיעות חשובות כשהן לעצמן.

ידין:

רצייתי לענות לראש הממשלה שאלנו אותך
השאלות את אנשי הצבא. אני לא רוצה כרגע להכנס

רה"מ ג. מאיר:

ברשותך. למשל לא פעם בא שר הבטחון
עם הרמטכ"ל, אלי או לממשלה להציג איזו

פעולה אופרטיבית, בעיקר לעבוד גבולות בקשר לפח"ע וכך הלאה. סדך כלל הנוהג הוא
בענין זה שלפני שמציגים זאת בפני הממשלה, הם באים אלי. ולא פעם בחילוק דעות.
ושר הבטחון אומר: יש לנו חילוקי דעות.

ידין:

כן. אבל, אני לא רוצה כרגע להכנס לבעיות

יותר יסודיות. קציני צבא, לטוב או לרע, מחונכים

לכך שהם מיוזמתם הם אינם הולכים מעל הממונים עליהם, וזה בנוי וזה תחוקתי.
ואם מישהו כמובן יקרא אותם באופן מיוחד ויגיד: שמע, אני רוצה לדעת - מה דבר אחר.
היו לנו כמה קצינים ששאלנו אותם את אותה השאלה, והם אומרים לנו היום המצפון
שלנו מיסר אותנו שלא הלכנו בניגוד לנוהל הצבאי הרגיל. רב-אלוף לסקוב שאל
שאלה שלא פירט אותה. הוא הזכיר את הענין של ג'ורג' חבש. יש לנו עדות מקצין
גבוה מאד במטה הכללי שחלק על דעת ראש המטה הכללי בזמן שזה עוד נידון אצל
המטה הכללי, והיה נגד באופן מוחלט לפעולה הזאת. הדעה הזאת לא הובאה אליך.
כשאלנו אותו למה לא רץ? הוא אומר. היום המצפון שלי מיסר אותי. אז אני חייתי
בתוך זה. אני אמרתי לרמטכ"ל. אני לא צריך ללכת אחר כך לראש הממשלה, הוא אומר.

אני רוצה לחזור לשאלה שלך. אם איקס הוא

יועץ המודיעין הזה שכל הצבא יודע ששיחה אתו או החיסוט שלו בפנים זה לא פעולה
בניגוד לנוהל, אלא זה חלק מהקונסטיטוציה של הפתחאאאאאאאאאא המכונה, מותר לשוחח
אין בזה "דיס-לויאלטי" לממונים, אני מתאר לעצמי שקצין כזה בשבוע לפני המלחמה
נכנס למודיעין, מוצא את ראש ענף האיסוף ואומר. מה קורה [REDACTED] אנחנו לא
שומעים שום דבר¹ כאשר האיש הזה עונה לו, הוא לא יכול לתת חשובה כמו שראש
אמ"ן ענה לשר הבטחון ביום רביעי כשהוא שואל אותו "מה נשמע בטרפיק [REDACTED]
הוא אומר: "שום דבר, ה תימרוץ". ראש מחלקף ואיזור הזה היה אומר תדע [REDACTED]

לא פתוח. וכמו שאמר היושב-ראש, אני חושב שעצם העובדה שהמנגנון המודיעני כולו, מלעלה עד למטה יודע שיש פה אדם שהוא יודע את הדברים באופן מקביל, זה גם מחייב אותם כשהם מוסרים כלפי מעלה, למסור את כל מה שיש להם ולא לנסות להסתיר. אבל זה ענין של דעה.

נבנצאל.
 אני לא כל כך הייתי רואה את התפקיד של איש כזה בפיקוח השוטף.

ידין
 זה לא פיקוח.

נבנצאל:
 לא חשובה המלה. לבדוק אם [REDACTED] נפתח או לא. אם ראש אמ"ן אמר למעשה, שהרוסים חושבים

[REDACTED], שהם יודעים את עבודתם יותר טוב, מה הם כבר מבינים, מה זה כבר שווה שהם ינבאו אם תהיה מלחמה או לא - זה מצביע על כך, שצוואר הבקבוק הזה של ההבנה ושל האופק של אדם אחד, קצין אחד, קצין גבוה מאוד, שזה צוואר בקבוק יותר מדי צר וצריך להיות לענינים האלה...

נכון שמה שמונח על שולחנה של ראש הממשלה, זה כבר לא כפוף להבנה של ראש אמ"ן, או אפילו שר הבטחון. אבל היות ובכל זאת הם לא יכולים לדאוג לזה שכל דבר יונח על שולחנם. אבל מישהו שכל תפקידו בזה, כל החומר יהיה על שולחנו, בזה אני רואה את החשיבות של הדבר.

ידין.
 על זה, לית מאן דפליג. אני רציתי רק להבהיר

מדוע אדם שיתרוצץ שם לא שיפקח, חס וחלילה, ולא מתוך רצונם לקבל ידיעה, פתאום יודע לו שהמקור שמסויים שהוא רצה לקבל את הידיעה ממנו, [REDACTED]

לנדוי

נדמה לי שענין ההערכה הפוליטית בתוך אמ"ן הוא לקוי. הוא נעשה בדרג נמוך מאד, נמוך יחסית הקציין הוא נאמר בדרגת סגן אלוף. בעל מלאכה מצויין. אבל בכל זאת אדם ששקוע גם בתוך הפרטים הטכניים הצבאיים. הוא איש צבא. וזה משפיע. זה מתחיל מן הדרגה הזאת של ראש ענף. זה נכנס כבר להערכה שניתנת אחר כך על ידי ראש אמ"ן. ופה יש צורך באיזה קורקטיב בדרגה הרבה יותר גבוהה. כמובן, האחריות בסופו של דבר בידי ראש הממשלה והממשלה עצמה. אבל גם היא צריכה עוד להינות דווקא מאיזו סינטזה שנעשית בין המודיעין הצבאי הטהור והתמונה האסטרטגית הגלובלית המדינית. נוצר פה מונופול של קצינים שממלאים את תפקידם בחריצות, אבל שבהחלט אינם מסוגלים לפי הערכתי למלא את התפקיד הגורלי הזה. כך שזה צריך להיות באמת אדם בעל שיעור קומה שיכול לעשות את התיקון הזה בדרגה הגבוהה ביותר.

רה"מ ג. מאיר

פה אני חושבת שאנחנו חוזרים לדבר שטיפלנו

בו לפני זמן קצר, וזה המחקר המדיני. אני חושבת שאחת המסקנות, אחד הלקחים זה לתזק את המחקר המדיני, את מחלקת המחקר במשרד החוץ.

זה לית מאן דפליג.

ורדין:

רה"מ ג. מאיר: ולהעמיד בראש המחלקה והעובדים שם, שוב למען עימות, כי גם שם יכולות להיות טעויות.

אני חושבת שהכותרת של האסון שקרה לנו בערב יום הכיפורים זה "טעויות". כל אחד בשטח שלו טעה קצת. אני לא חושבת שיש אדם אחד שיכול לקום ולהגיד אני לא טעיתי. אם הוא טעה מתוך מידע, זאת אומרת העריך את המידע לא נכון, או שטעה מתוך - לא העיז נאמר מול מומחים אפסא להגיד דבר שמומחים לא אמרו. אני לוקחת את עצמי לדוגמא, מה היה קורה לישי היו חושבים שהיא טפשה. טוב. במידה רבה זה גם נכון. אבל מה היה קורה לי לו הייתי אומרת כמו שהרגשתי

באותם הימים. זה לא טוב לי. אני לא יכולתי לעמוד בעימות עם ראש אמ"ן או הרמטכ"ל.

זו בדיוק הנקודה.

היו"ר אגרנט:

אבל זה לא היה לי טוב. על מה אני מייסרת

רה"מ ג. מאיר:

את עצמי, לא שהייתי יותר חכמה או שידעתי
 שלא

יותר טוב, אבל מדוע לא אמרתי רבותי, אולי בכל את גיוסי נניח/שהיו מקבלים

את זה. אינני יודעת אם היו מקבלים זאת או לא. אפוא יותר קל לי להעמיד את עצמי

לדוגמא מאשר להעמיד אנשים אחרים דוגמא, אבל שפה אין איש כמעט שיכול להגיד זאת.

ה יכול להגיד רק חבר ממשלה שלא היה ביום ששי בבוקר, אף טוב לו. אשרהו, הוא

לא היה, אז הוא עכשיו יודע מה הוא היה אומר. בשבת הוא לא אמר זאת, דרך אגב.

אותם כרי משלה שהיו בשבת בבוקר, כאשר הרמטכ"ל בכל זאת עוד מדבר, גם אחרי

ארבע אוגוסת, הוא מדבר על גיוס חלקי - כי אחר כך בכל זאת גייסו יותר, הוא אומר:

חכה רגע, מדוע גיוס חלקי, בוא נגייס את כולם בבת אחת.

לא היה איש שלא אמר דבר שאולי יכול היה

להציל, לו דעתו נתקבלה. זאת היא אמת. נדמה לי שזו הערכה אובייקטיבית, שקל לי

להגיד את זאת, מפני שאני משייכת את עצמי בתוך החבורה הזאת.

זה מפני שכל אלה אין להם מכשירי הערכה.

היו"ר אגרנט

יש רק אחד שמערך, זה אמ"ן, שיש לו מכשיר

הערכה, שכל הידיעות עומדות לרשותו. והוא צריך לעשות סלקציה של עובדות, לחשוב

עליהן ולהעריך אותן.

והוא לא מעביר את כל הידיעות האלה לאחרים.

ידין.

מה אחרים יכולים לעשות? הוא המומחה.

היו"ר אגרנט.

המומחה היחידי. הם יכולים להשתמש בשכל

הכריא שלהם, זה לכל היותר.

זה דווקא יש. בחבורה הזאת יש אנשים שיש להם שכל.

רה"מ ג. מאיר.

ואין עימות עם מומחה להערכה אחר, בלתי-

היו"ר אגרנט:

תלוי לגמרי, שיש לו זמן לעשות את החשבון

של סך הכל כל הידיעות לבוא לידי איזו מסקנת הערכה משלו. יכול להיות שהיה מגיע לאותה מסקנה גם אז. יכול מאד להיות. אבל לפחות ישנו הביטוח הזה במידת מה. ביטוח כפול. כך שבא לפני ראש הממשלה, היא יכולה לשאול את שתי ההערכות האלה ועל מה הן מתבססות.

על זה נדמה לי שאין ויכוח ביני וביניכם,

רה"מ ג. מאיר

שדבר מה נחוץ, נחוצה עוד חוליה. מה שמפחיד

אותי, ביודעי את גודל המנגנון באמ"ן, מי יכול להתמודד שיהיה לו משקל נגדי בהערכה. אבל אנחנו מוכרחים למצוא דרך. לי זה הוברר בצורה מוחלטת שאסור שנהיה במצב שאיש אחד מעריך. אז אפשר להתווכח אתו, כפי שאתה אמרת על פי הגיון.

או על חוש.

היו"ר אגרנט:

על חוש. אבל אין איש שיכול להגיד, האיש

רה"מ ג. מאיר:

הזה שהבריק, הוא בכל זאת אדם רציני, קבלנו

ידיעות מהאזנה, בכל זאת יש ידיעות כאלה וכאלה וכאלה. אמרתי הבוקר בעניין

היתה לי הסתייגות מזמן לזמן. לפעמים שכתתי, זה יותר מדי טוב. בכל זאת

לא כל מה שהוא סיפר וניבא התקיים. היו

הרבה דברים שלא היו. למשל, אפילו ביום ששי, בשבת, היה מישהו, אני לא זוכרת

מי, אז כבר לא עסקתי באנליזה מה מידת האמת שבו, שאמר. אולי גם בשעות שהוא

אמר או בזמן של היום הוא הטעה אותנו בכוונה. אני לא מאמינה בזה. במידה

שידעתי מקור ועקבתי אחריו, מזמן לזמן היה מתעורר חשד. זה אני אומרת רק כדוגמא,

שעל מנת להתווכח על סמך מידע, אתה מוכרח להיגות בן אדם נוסף שהחומר הזה גם

לפניו. שהוא קיבל זאת בדיוק כמו שקיבל זאת ראש אמ"ן. ואז הוא אומר. אתה

אומר שהוא מפספט והוא לא יודע, אז הנה מקרה זה או מקרה זה הוא מסר לנו דברים נכונים. זה לא דבר שסתם, יש עוד תנאים מסייעים, בכל זאת מגוייסיים במצרים, בכל זאת מגוייסיים ברמה, בכל זאת שפחות עוזבות. זה לא סתם כתאום מגיעה ידיעה שהולכים למלחמה. מי שהיה יודע את המקור, לא רק לפי המברק הזה, אלא בדרך כלל, היתה לו יכולת לעימות על סמך חומר, ולא רק על פי תחושה או על פי הגיון. וזה מוכרחים איכשהו לשבור את הראש ולתקן את זה. אם יש איזה הבדל, אני לא רואה את זה אולי ככל כך פשוט. אין פירוש הדבר שאיני מקבלת זאת. אני רוצה שיקום דבר כזה, אבל אינני יודעת איך. אינני יודעת אם זה יכול להיפתר על ידי איש אחד שיקבל זאת.

נבנצאל. מותר לי להוסיף עוד משפט אחד: במידה שאחזיק

חובות כן, אני לא חושב שזו כל התשובה, אבל גם בכיוון של חיזוק מחלקת החקר במשרד החוץ, צריך לחשוב עלמשרד החוץ כולו. המחלקה הזאת בסופו של דבר לא תהיה רק לפני מי אשא שיעמוד בראשה אלא גם לפי ה"אין פוט" שלה. ה"אונט פוט" יהיה לפי ה"אין פוט" שלה. ה"אין פוט" יבוא ממקורות של משרד החוץ בחלק גדול/ אצלה, בניגוד למוסד.

רה"מ ג. מאיר כן. יש בכל מקום לתקן.

לנדוי. אני רוצה לגעת בנושא אחר, אולי האחרון,

זה על פעולת הממשלה, הפוליטיקאים.

בעבר היתה ועדת שרים לענייני בטחון מצומצמת, אשר במשך הזמן נדלדלה, כפי שאני מבין, או יותר נכון, היא טפחה עד כדי כך שהיא נדלדלה, כי בגלל שיקולים קואליציוניים היה הכרח להוסיף נציגי סיעות עד כדי כך, שבסופו של דבר אני חושב שאת עצמך אמרת: אז כבר מוטב שהממשלה כולה מידי פעם בפעם תרוץ ב**ממשלה** בתור **א** ועדת שרים לענייני בטחון, והיתרון בדבר, שאז מוטלת חובת סודיות מיוחדת על המשתתפים בדיון.

לנדוי:

כך קרה שאנו עדים לגוף חדש, שאין לו מעמד משפטי -
קונסטיטוציוני, אשר נתכנס מדי פעם בפעם, כפי שאנו
רואים לפי ההתייעצויות המדיניות-צבאיות, כפי שזה נקרא, וההכרעות במידה מסוימת
נופלות בתוך הגוף הזה. זה מבחינה משפטית פורמלית לא נכון, ופה צריך לדעת,
בכל אופן לעניות דעתי, למצוא תקון, ועד כמה שאני חשבתי על-כך, זה צריך להעשות
על-ידי הקמה מחדש של ועדת השרים המצומצמת, שם יש גם תקווה שתהא מידת
סודיות יותר גדולה, מפני שקודם כל חוג האנשים יהיה יותר מצומצם. על כל פנים
לפי החוק, לפי חוק יסוד הממשלה, זו הדרך היחידה שאני רואה לתקן את המצב
ואז יהיה גם גוף נוסף ששם אפשר לרדת יותר לעומק בשאלות של הערכה גם. שם יישבו
אנשים שבקיאים בענייני ואנשים מנוסים. מה דעתך בכל הבעיה הזו.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אני שמחה קודם כל שהשאלה הזו עלתה. חשבתי לבקש
מכם לגעת בה, יש לי גם עניין אישי בזה - עניין
ביתי - לשחזר את המטבח שלי מדבר שאין בו. אין לי עמדה עקרונית, אבל ברשותכם,
אני רוצה להגיד מה היה.

לנדוי:

אני רוצה לומר שמזכיר הממשלה הביא לפנינו את
ההחפחות ההסטורית של ועדת השרים לענייני בטחון.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

כאשר מדברים על ועדה מצומצמת, אז לו היחה למשל
אפשרות - ולפי מיטב הכרחי אין אפשרות כזו, - אנחנו
עוסקים עם אנשים ועם סיעות. אז למשל: ב-1969 מצאתי ועדת שרים לענייני בטחון בת
15 חברים. אז עוד הייתה גם ועדת שרים לענייני שטחים מוחזקים, גם כן בת 15.
פחות או יותר, בכל אופן בחלק גדול איסדגסית. אם זה חסא, אז החטא היחיד היה
שהצעתי לממשלה, לכל הפחות כצעד ראשון, לאחד את שני המוסדות האלה - ועדת
השרים לענייני בטחון וועדת השרים לענייני השטחים - לוועדה אחת, מפני שיש גם גבול
כמה שעות בשבוע אפשר לשבת בשיבות, וגם לעשות עוד איזה דבר נוסף. אז זה קרה.

72.
ת.כ.

ועדת החקירה-6.2.74
ישיבה פ"א - אחה"צ
רה"מ הגב' ג.מאיר

עדות רה"מ הגב' ג.מאיר

אחר-כך, ב-13.12 עם הרכב הממשלה הנוכחית, אני

הצעתי: אם יש ועדת שרים לענייני בטחון בת 15 חברים ...

היו"ר אגרנט: באיזה שנה זה?

רה"מ הגב' ג.מאיר: ב-13.12.70, הצעתי שועדת השרים לענייני בטחון

לא בוטלה. לא בוטל המושג של ועדת שרים לענייני

בטחון, אלא שהממשלה ~~קפלה~~ חשב כועדת שרים לענייני בטחון.

לנדוי: זה ברור לנו.

רה"מ הגב' ג.מאיר: ואז זה נתקבל ב-11 קולות ללא התנגדות. אין לי

גם סמכות כזו, לא השתמשתי בסמכות שאין לי, וגם

כאשר יש לי - אני אינני נוהגת כך. / לא באתי ואמרתי שמהיום זה לאה אין ועדת שרים

לענייני בטחון. ראיתי בכך כפילות. זה הוציא מספר מצומצם מחברי הממשלה, וזה היה

מביא לדבר אחד: בדרך-כלל לדיון כפול, פעם בוועדת שרים לענייני בטחון, פעם

בתוספת של שניים-שלושה חברים, בממשלה. אין גוף, ולא קיים גוף קבוע שמתאסף,

עוסק בדברים ומקבל החלטות בענייני בטחון. זה לא קיים. תוגש לכם רשימה - אם

עוד לא הוגשה - של כל ההתיעצויות, ואתם תראו שם הרכבים שונים בהתאם לעניין.

אגיד רק מקרה אחד, בעניין חבאש, שבמקום ~~מישיבים~~ היו לקבל החלטה. בדרך-כלל

זה יותר ברור והכנת חומר לישיבת הממשלה. כאשר יש התיעצויות שלא על-פי החוק,

ואם תסתכלו ברשימה, תראו שהיו צרופים שונים בהתאם לעניין הנדון. כל השנים לא

היתה אף פעולה בעניין פח"ע מעבר לגבול, מחוץ לעניין חבאש, שלא הובאה לממשלה

ולא נתקבלה החלטה בקשר לזה. אף גוף אחר לא קיבל החלטה כזו. מ-1970 -

וזה מספר שרירותי, בקשתי להכין את הרשימה ואינני יודעת מדוע לקחו את ה-23.8.70, -

ועד 16.9.73, היו אני חושבת קרוב למאה ישיבות ממשלה, ובכך אני מוציאה את

ישיבות הממשלה שהיו בזמן המלחמה, אבל עד המלחמה, עד ספטמבר, עד הפלת מטוס

עדות רה"מ הגב' ג.מאיר

האזר הסוריים, היו קרוב למאה ישיבות ממשלה לעניני בטחון

4

(תא"ל ליאור מוסר את המסמך ליו"ר הועדה)

היו"ר אגרנט:

א. 270.

(ישימה של התיעצויות במשך השנתיים בהרכבים שונים)

זה יהיה ב. 270.

רה"מ הגב' ג.מאיר:

עכשיו אני רוצה להגיד: אין לי עמדה עקרונית

נגד זה, ואמרחי גם לאנשי המפלגות אשר מועמדות

להיות בקואליציה, שאין לי עמדה להיות נגד זה, אך זה לא יכול לפי דעתי להיות

יעיל, אף זה יהיה מורכב רק מבעלי תפקידים שאיש לא יוכל לערער על-כך.

למשל אם זה יהיה מורכב משר הבטחון, שר החוץ, ראש הממשלה, נציח סגן ראש

הממשלה ושר האוצר, אז במקרה או שלא במקרה - כל אלה ממפלגה אחת, אז זה

כוודאי לא יכול להיות. אבל לפי דעתי זה גם לא יהיה יעיל, אם תהיינה עוד שתי

סיעות, אחת מכל סיעה (הם לא יהיו בהמונים בממשלה), גם זה יעיל לא יהיה,

לפי דעתי. אחד-שניים שישנם בממשלה, ולא חשוב לקרוא אותם בשם, ויתוספף עוד

אחד או שניים שאינם בממשלה, שאם בדיון בטחוני לגופו של ענין, - הוא יכול

להיות שר סעד, אבל יש סיבה סבירה ומתקבלת על הדעת, מדוע דעתי בעניני בטחון

יכולה להיות חשובה. ואז אם אני אנסה להקים ועדת שרים לעניני בטחון מצומצמת,

אני חוששת שלמטה מ-12 איש זה לא יהיה.

לנדוי:

לא זאת השאלה.

רה"מ הגב' ג.מאיר:

אבל כבוד השופט, זוהי הבעיה, אין בעיה אחרת.

כמה יש לנו עכשיו? 5 או 16? 5.

עדות רה"מ הגב' ג.מאיר

כל אחד פלוס ~~מסיעה~~ מסיעה.

לסקוב:

זה שבעה.

רה"מ הגב' ג.מאיר:

עכשיו, נניח על-פי הרכב הממשלה הנוכחית, אז

אחד ממפד"ל ואחד מל"ע. אין פה איש מפ"ם. אמנם מערך אבל בכל זאת. אז זה

כבר 8, ואני רואה בממשלה הזו לכל הפחות עוד שניים, שלגופו של העניין -

וזה לא כבוד...

זה היה משאיר בחוץ דווקא רמטכ"ל לשעבר.

נבנצאל:

זה היה אחד האנשים. ואם למשל - אני לא מרכיבה

רה"מ הגב' ג.מאיר:

ממשלה עכשיו, אבל אומרים, אני קוראת בעתונות

שיצחק רבין יכול להיות בממשלה, אני שואלת, האם זה נכון שתייה ועדת שרים

לענייני בטחון, ושם יהיה - עם כל הכבוד לאישים בתור אישים - שר התירות,

שר הסעד או שר הנתות ושר הבריאות, ולא יורו שני אנשים שהיו רמטכ"לים, לא

לפני מאה שנה. אז אני אומרת לכם בצורה הכי אוניקטיבית, נגיע ל-10 אם

לא ל-12, ואין לי (אני מקודמת שאני לא צריכה להגיד לכם) ... יש לחזרה

שישב בממשלה, שהיה במשך שנים מנהל משרד הבטחון. אם אני אשאל את שמעון

פרס. יש ועדת שרים לענייני בטחון, האם אתה חושב שיש לך מקום בוועדה כזו?

גם אני לא אוכל להגיד: אם שר התירות, אז שמעון פרס לא? יש לו קצת נסיון,

עסק קצת במירז'ים ובדברים אחרים? אז זו היתה הסיבה הישירה שאני

ראיתי שאנו עוסקים באילוזיה, שיש לנו ועדת שרים לענייני בטחון, כל דיון

בוועדת שרים לענייני בטחון, הוא לא יותר קצר מדיון בממשלה כולה, ואני לא

יכולה גם לדרוש מארבעה-חמישה חברים מכסימום של הממשלה, שרק הם לא יהיו

בדיונים בענייני בטחון. אז אם למנוע את זאת, זאת אומרת שצריך לשבת פעם-אחת

עם 12 חברים, ואחר-כך לשבת עוד פעם עם עוד 5-6 חברים.

75.
ח.כ.

ועדת החקירה-6.2.74
ישיבה פ"א - אחה"צ
ההחלטות

עדות רה"מ הגב' ג.מאיר

נבוצאל:
כאשר הפעם השנייה היא בגלל אותם חמישה-שישה חברים
שנחשבים הפחות דרושים.

רה"מ הגב' ג.מאיר.
כן. אני לא משלה את עצמי. זה נהפך עכשיו לדגל,
כאשר חברי הממשלה שמדברים על זה, יודעים שלא
הייתה הכרעה בשום ענין בטחוני מחוץ לממשלה כולה.

לנדוי.
הרשי לי לחלק עוד פעם את השאלה לשניים:
אצ שנסכים כי המצב הנוכחי אינו מניח את הדעת.
מפני שאני איש של חוק, והוא לא בהחאם לחוק. קבלת המלצות נכונות דורש קודם
כל את כל האנפורמציה הקיימת.
בענין זה אני רוצה לקרוא מישיבה של אותו גוף
מצומצם הקיים.

רה"מ הגב' ג.מאיר: אין גוף כזה.

לנדוי.
שמדי פעם בפעם משנה את הרכבו. אני מקבל כמובן
את התקון הזה. ב-18.4.73 הייתה התייעצות צבאית-
מדינית. אינני מצטט מלוליה, אבל זה בערך נכון. את אומרת שם (דניס באיזה
נושא בטחוני): אם הממשלה לא תדע, למה בכלל ממשלה? על-זה מעמד שר הבטחון
בנימה החולית: זו באמת השאלה. האנפורמציה אני רוצה להיות הוגן
כלפי שר הבטחון. אחר-כך הוא אומר: צריך להביא אנפורמציה לממשלה. את אומרת.
זה לא משחק ילדים.

רה"מ הגב' ג.מאיר: על מה היה הדיון אז?

עדות רה"מ הגב' ג.מאיר

לנדוי. על "כחול-לבן".

ידין: המתיחות של אפריל.

לנדוי: ואז אומר השר גלילי. היתה הנחיה לאלי, מה לא

לומר בממשלה. הלא שמענו את זה ממך כבר בבוקר, שקיים

קושי אובייקטיבי. יש באמת דברים...

ידין: הדלפות.

לנדוי. הדלפות שמכבידות על גלוי מלא בממשלה.

רה"מ הגב' ג.מאיר: הסדור עכשיו הוא, שאני מכריזה. עכשיו יושבת

ועדת השרים לעניני בטחון, וזה צנזורה. מה עושים

העתונים? הם אומרים: "מחוגים בירושלים". אסור להם להגיד שבועדת השרים

לעניני בטחון, אז הם אומרים: "מחוגים בירושלים". מה פרוש הדבר? מישהו בכל

זאת סיפר.

לנדוי אני מבין את הקושי.

(המשך רשמה א.א.)

לנדוי:

זה לפי דעתי שוב לא בהתאם לחוקא. מפני שאם מביאים דבר לממשלה - - -

גם ראש הממשלה אמרה: צריך להגיד לממשלה.

היו'ר אגרנט:

אני ציטטתי את זה. אני הבאתי את זה. מכאן אני

לנדוי:

מביא אצאנא את זה.

ואגו

הממשלה מוכרחה לדעת. ייתכן/אצאנא מדברים על

רדין:

שבועות. כלומר, סאדאט מדבר על מלחמה.

כן. אבל אז אומר השר גלילי: גיחנז הוראות

לנדוי:

לאלי בגוף הזה אד-הוק מה לומר לממשלה, מה

לא לומר בממשלה. זה מצב לא בריא. מפני שבכל זאת יש לנו משטר פרלמנטרי עם ממשלה שהיא האכזרסטובה, והיא צריכה לקבל ב סופו של דבר את ההחלטות. אז הפתרון היחיד שאני רואה זה שוב גוף מצומצם, ששם סכנת ההדלפות תפתח בכל אופן בהרכה. ופה הייתי אומר: זה צריך להטיל באכזריות לפי נוסאי חפקידים. ולפי עניות דעתי זה לא יפריע אם כל החברים של הוועדה המצומצמת הזאת יהיו ממפלגה אחת. מפני שזה המשחק הפוליטי שלנו. אם באמת לפי יחסי הכוחות מגיעות המשרות האלה למפלגה אחת - אז זהו, האורת צריך להשלים עם זה. ויש הרבה אנשים טובים, גם מחוץ לממשלה, תוך מהשר פרס ותוך ממי שאולי יהיה שר, שאין להם חלק בדיונים האלה, וזאת המציאות המשפטית שלנו. כך שהייתי מאד רוצה לקבל את הסכמתך לדעתי בענין זה.

לצערי אני יכולה להסכים רק לדבר אחד: לבטל

רה'מ ג. מאיר:

דבר שאיננו לפי טעמי. ואני מוכרחה להגיד

שתמצאו בפרוטוקולים של ישיבות הממשלה לא פעם שאני אומר לחברי הממשלה: חדעו לכם, יש דברים שאני לא מספרת לכם. לא בענין בטחוני דווקא. אבל אם יש איזה דבר מדיני, חשוב מאד, ממדרגה ראשונה, וזה נמסר לאיש שלנו באיזו בירה בסודי-סודות, וזה ענין לטובתנו. אם זה דולף - אומר האיש: אי-אפשר לדבר אתכם, וגמרנו את הענין. או אם זה דולף - אז מיד באה ההכחשה אצא מהממשלה הצוגעת בדבר, או ענין מחבטל, ואנחנו נהפכים לאנשים לא אמינים, שאי-אפשר לדבר אתנו. אז כל מה שאני יכולה להחליט בלב שלם זה שלא תהיה כל התייעצות מוקדמת בשום דבר, שהכל הולך לממשלה.

יסלח לי, מה שלא ריאליסטי זה להרכיב ועדת שרים מחמישה חברים. זה לא לטובת העניין, הדיון לא יהיה מלא, ואי-אפשר. היות ואני בעל גכסים - אני יכולה להרשות לעצמי. אבל אינני יכולה להגיד למפלגות אחרות, למשל. השר ורהפטיג אומר, אילו הוא היה ביום ששי, הוא היה מציע דיון. ואני רוצה להגיד: השר ורהפטיג מאד מתרכז בעניינים בטחוניים דווקא, גוסף לרש. אינני יכולה להגיד למפלגה כמו מפד'ל: לכם לא יהיה חלק בזה. גם אם הם שלושה חברים. גם קשה לי להגיד לקול, (אמנם יש לו רק חבר אחד בממשלה): אתה לא. זה פשוט לא דבר שיכול להתקיים.

אז הברירה היא רק אחת: להביא הכל, כלומר חומר גלמי,

לממשלה כולה.

ידין:

אם מותר לומר בגדה זאת משהו. עכשיו כמובן הרי הבעיה שמעיקה על כל השרים, בצדק א לא בצדק, זה לא על החלטה כן לצאת למלחמה. כי זה אפשר לקבוע פחות או יותר בהרכב קואליציוני כזה או אחר, שיש ועדה או אין ועדה; החלטה לצאת למלחמה או דברים מסוג זה מוכרחים להביא אפילו לפורום הממשלה. פה מתעורר עכשיו מצב אחר: פה היתה בעיה שהצטברו ידיעות שיכלו להעיד על מלחמה, ואילו ידענו - אולי היינו משפיעים וכו'. ואז אני מביין. אני מביין בדיוק מה שפה נאמר. האם (זה כבר לא שייך באמת לוועדה; אני כרגע חושב בקול רם), זאת הבעיה שמעיקה לפי דעתי על כמה שרים, בצדק א לא בצדק, לא על פעולה אלא על שיקול של מה שיכול להתרחש. שאם יהיה באמת איזה יועץ מודיעיני כזה של הממשלה, או איך שייקרא, שבאמת יוחלט שיקום גוף של שרים קונסטטוציוניים שיוקם אקס-אופיציו, שיה'מ מקבלת סמכות בדומה לוועדת שמונה או ועדת שבע - בתנאי שלכל אחד מהשרים בממשלה יש רשות, או אפשר להסדיר את זה,

לשוחח א עם אותו יועץ לענייני מודיעין בכל זמן ובכל שעה כדי לקבל ממנו מידע על הערכת מצב. אינני יודע. אבל זה כבר לא שייך לוועדה.

לסקוב: אפשר עוד שאלה? הנסיון של הפורומים האלה

שאת מתייעצת אתם, ככל זאת נותן תקווה שאפשר לרפא את מכת המדינה הזאת של ההדלפות. ואם אין מדליף, אין מרזב - אז זה יכול ללכת. זה מתבקש.

רה'מ ג. מאיר: באי-רצון רב אני מדברת ככה על אנשים. ואני מיסרת את

חברי בממשלה. אני רואה את הישיבה בממשלה לא ככבוד

ולא כדבר שמגיע. אני רואה זאת כזכות גדולה: הנהגת העם. אני אומרת שזאת הנהגה אפילו יותר מאשר של מדינת ישראל. אני רואה את גורל עם ישראל והעם היהודי במידה מסויימת במה שאנחנו עושים בארץ. איך יכול חבר ממשלה לשבת עם עתונאי ולספר לו? תהרגו אותי, אני לא מבינה איך עושים את זה, פשוט.

לסקוב: הוא פשוט לא חבר ממשלה. הוא לא יכול להיות חבר ממשלה.

רה'מ ג. מאיר: אז אני רוצה להגיד לכם: אמרתי זאת בממשלה, אמרתי את זה

בפומבי. אני יכולה לחשוף. קודם כל, זה לא אחד. ואני

יכולה לחשוף. ואני אומרת לחברי ממשלה: חברים, הביטו למה אתם מביאים. לכל אחד מכם יש רשות לחשוף בי. אני יכול לחשוף בכל אחד מכם. כל אחד יכול לחשוף בכל חבריו.

אילו יכולתי להוכיח שזה עשה את זה - אפילו פירוק הממשלה. לא הייתי יושבת עם האיש

הזה 24 שעות. אז אני יכולה לחשוף. אני יודעת אם אני צודקת או לא? הוא יכול לחשוף

בי. הוא לא תפס אותי, אני לא תפסתי אותו. ולפי דעתי זה איום ונורא, זה אדם ונורא. אז מדוע זה בכל זאת יותר נשמר אם זה בפחדם מצומצם? שם זה יותר קשה, פשוט יותר קשה.

אם אתה אחד משלושה, ארבעה או חמישה, או אתה אחד מ-18 - 19. ותאמינו, אני שונאת

את הדבר הזה, מטבעי אני שונאת את הדבר הזה, להוציא חברים מהתייעצות. אבל הגעתי לכך

רק מחוך יאוש, מחוך יאוש, שאני יודעת איך גרמו לנו נזקם בעניינים מדיניים רק על-

ידי דלבורים. מה שיש עכשיו בעתונות בעניין שבויי סוריה - זה מזעזע. כמובן שמה שיש

בעתונות זה לא אמת. זה בנוי על איזה דבר שאין לו כל דמיון למה שכתוב בעתונות. אבל

זה לא יכול היה להגיע לעתונות. קודם כל, זה יכול להיות גזק לעניין, וזה הדבר הכי

חשוב. שנית, אני מתארת לי מה קורה למשפחות האלה, ואני לא מבינה איך עושים זאת.

אינני יודעת לשם מה עשים את זה. ולא עוזר אם אני כועסת על עתונאים. אבל אינני יכולה לכעוס על כל-כך על עתונאים. זה מקצוע שלהם, זאת פרנסתם. וזה השיקול היחיד, היחיד.

אבל אני מבינה שלא תהיה ברירה; צצטרך להקם ועדת שרים לענייני בטחון. אני חושבת שזה יהיה יותר לקיום מצווה מאשר לטובת העניין, אם ניקח חמישה-ששה שרים.

היו"ר אגרנט: את חושבת נניח שעניין הסודיות היה מובטח במקרה כזה,

נניח (מה שאת לא מאמינה בזה, אני מכין, אבל נניח

שעניין הסודיות היה מוטט) - את לא חושבת שוועדה של אנשי חמישה שרים היתה יעילה?

רה'מ ג. מאיר: לא. אני רוצה להגיד מדוע. זה היה מונע לפי דעתי מהדין

הזה דת אנשים שדעתם חשובה, שיקול דעתם חשוב. על מה

מדובר? לא מדובר על דברים של מה-בכך. אז יש חברים, שלא חשוב מה המשרד שלהם. כל

חבר ממשלה הוא מנהל משרד, אבל הוא גם חבר ממשלה. יש חברים שבמקרה א לא במקרה

מנהלים משרד כזה או כזה, אבל אני יודעת ששיקול דעתם שווה לי יותר מכל דבר אחר.

אז מה נשג בוועדה מצומצמת, והתועלת המירבית לא תהיה בזה?

וחוץ מזה שזה מבחינה קואליציונית בלתי אפשרי.

היו"ר אגרנט: את יכולה באמת לקבל חוות דעתם, של שר זה או אחר,

לפני ישיבת הממשלה.

רה'מ ג. מאיר: טוב, זה בכלל...

היו"ר אגרנט: אנחנו לא מציעים כאן שום דבר. אנחנו רק מעלים את השאלה

כרגע, זה הכל.

רה'מ ג. מאיר: מחבטיות ומהשאלות ומהכעס של חברי ממשלה - ללא הצדקה,

מפני שהחלטות נתקבלו אך ורק בממשלה. יש פרופסור מכובד

מאד שכונתי, והוא כותב בנוסח של שלום-עליכם: "מען זאגט". אז הוא כתב דבר, אני

עניתי לו, והוא אמר: לא אמרתי שאני חושב כך; זה בציבור אומרים כך - "מען זאגט".

ואחר-כך הוא אמר בכל זאת שהממשלה נחפכה לתותמת-גומי. ועם כל הכבוד לפרופסור הזה -

ועטת הקירה - 6.2.74
שיבה פ"א - אחה'צ
העד רה"מ ג. מאיר

הוא אמר ~~אשר~~ שפשוט לא מתאים לאמת. אין דבר כזה. אינני צריכה להגיד פה שכל הענין של "טרדיקה" זו עלילה ממש. אבל אצלנו בציבור עכשיו הכל נקלט, ולך תוכיח שאתה לא גמל.

אבל זה ענין שאני אצטרך להתמודד אתו. אמרתי: אינני רוצה שזה יהיה ~~אצל~~ סעיף של הסכם קואליציוני, כאילו זה דבר עוד מעט של "מיהו יהודי". אין לי עמדה עקרונית נגד זה. או שזאת תהיה הממשלה, או שזה יהיה גוף די גדול, ~~אשר~~ והדיונים יהיו כפולים. אבל למען השלום - שלום בית - מוכרחים לעשות ככה.

לנדוי: אני רוצה לתת דוגמה; כאשר נגיע בשעה טובה לחיבור הדו'ח שלנו - אנחנו מנסים את הדו'ח לממשלה, והוא חייב להפיל הרבה חומר רגיש ביותר. הנה, אותה בעיה.

ירין: לנו יש בעיה.

הינ'ר אגרנט: לזה מחייב אותנו החוק?

לנדוי: כן. זה החוק מחייב. זה ברור. זה, ולוועדת חוץ ובטחון של הכנסת.

רה"מ ג. מאיר: אני מוכרתה להגיד שאני הבטחתי גם לוועדת חוץ

ובטחון. פעם בן-גוריון זכרונו-לבדכה היה אומר:

יש מוסד אחד במדינה ששם אפשר לספר הכל. זה היה נכון. בזמנו זה היה ועדת חו'ב.

זה היה סגור הרמטית. זה כבר מזמן איננו כך. ובכל זאת דרשו חברי ועדת חוץ ובטחון

שהדין-וחשבון של הוועדה שלכם - גם זה יונח לפניה, שהם יוכלו לקרוא גם את הפרוטוקול,

לא רק את ~~המלצות~~ ההמלצות.

הינ'ר אגרנט: האם היו ~~אז~~ דליפות מדינוני ועדת חוץ ובטחון? היו?

ירין: האם נמסר לנו בכתב המינוי שגם הפרוטוקול יימסר?

רה"מ ג. מאיר: לממשלה אני חושבת ~~א~~ כן. אם לא לממשלה - אז גם לא

לוועדת חוץ ובטחון.

ידין: כי אז אני מזכיר לומר את האמת כרגע. יש בעיות

שלא קשורות לדו"ח של הוועדה שלנו, שזה באמת

דברים נוראים. אם פה נמסר לנו בתוקף תפקידנו; כדי להבין עניינים לדוגמה, למשל

על

רה'מ ג. מאיר: זה אסון אם זה יימסר.

ידין: אבל נניח שבתוך הדו"ח לא צריכים להכניס בדיוק.

אבל פרוטוקול יהיה רשום סטינוגרמית.

רה'מ ג. מאיר: אם מותר לי להציע לכם משהו, אני מבקשת סליחה,

יימחק מהפרוטוקול.

ידין: הוא ישנו.

רה'מ ג. מאיר: יימחק. מפני שזה באמת מסוין.

נבנצל: אני חושב שאת הפרוטוקולים אנחנו צריכים להחתיים

ולשים בגנזך המדינה חתומים.

ידין: אבל פה השאלה שלי: האם אנחנו חייבים לפי החוק

להראות את הפרוטוקולים לוועדת חוץ ובסחון או לממשלה?

לא. נבנצל:

ידין: אם לא כתוב על הפרוטוקולים - אז אני שמח על אלה...

לאחראי לסקוב: זה תלוי בוועדה.

לאחראי: תלוי בוועדה בענין פרסום. זה חומר נפץ. ידין:

רה'מ ג. מאיר: אני אשמח אם זה יהיה לא לממשלה ולא לוועדת חו'ב.

נבנצל: בענין ההתייעצויות זאת לא דעה של הוועדה.

מאד הייתי מבקשת יימחק מהפרוטוקול.

רה'מ ג. מאיר:

בגזק רב.

עד כמה שאני מביין - אין חובה למסור את הפרוטוקולים.

בבנצל:

כי זה לא רלבנטי באופן ישיר.

יריין:

פה כתוב רק שהיא חגיש את הדין-וחשבון לממשלה.

היו'ר אגרנט:

אני חושב ביחס לפרוטוקולים הממשלה זועדת חו'ב שיחררו
את הוועדה מתובת הסודיות של הפרוטוקול. אבל הוועדה

לנדוי:

עדיין יכולה להטיל מצידה סודיות.

יפה מאד, אז זה פתרון.

רה'מ ג. מאיר:

אז זה בסדר.

יריין:

סעיף (1) ו-(6) מסעיף 23: לזועדה לא תפרסט דו'ח...
אז את הפרוטוקול של דיוניה. אנחנו יכולים, אבל לא
חייבים.

היו'ר אגרנט:

אבל למה בזעקתי ברגע זה? השאלה היא האם בלי קשר עם
החוק, היתה התחייבות כאילו, שהבנתי או לא הבנתי,

יריין:

מראש וממשלה לוועדת חוץ ובטחון, בלי קשר עם מה שאנחנו נעשה, שזה יימסר או לא
יימסר לוועדת חוץ ובטחון. מסקנות אני מביין; דו'ח אני מביין. אבל פרוטוקולים -
היתה התחייבות או לא?

ההתחייבות ~~אנחנו~~ היתה: מה שתקבל הממשלה - תקבל גם ועדת

רה'מ ג. מאיר:

חוץ ובטחון.

זה בסדר.

יריין:

ואם הממשלה לא מקבלת פרוטוקול, וזה בסמכותכם להחליט
שאתם מוסרים ד'ח והמלצות - אם יהיו המלצות (ואני

רה'מ ג. מאיר:

מתארת לי שכן) - החומר הזה שהממשלה תקבל, ועדת חוץ ובטחון תקבל.

האם לא צריך להיות איזה הסדר חוקי עפ'י החלטת

היו'ר אגרנט:

הממשלה שלפניו יכזול ראש הממשלה - או לבד או

יחד עם שר הבטחון או עם עוד שר או עם עוד שני שרים - בזמן של משבר לקבל החלטות על דעת עצמו? למשל, לגייס מילואים. על זה החליט הגוף הזה, המצומצם, שלא היתה לו כל סמכות להחליט. איש לא בא בטענות...

על גיוס?

רה'מ ג, מאיר:

ראש הממשלה היתה מוסמכת להחליט.

לסקוב:

רה'מ קיבלה ביום ששי סמכות, בלי הממשלה.

זבנצל:

דווקא לזה, אני צריכה להגיד לזכותו של גילי, זה לא עלה על דעתי, שהוא דרש שתהיה החלטה בענין זה.

רה'מ ג, מאיר:

של הוועדה...

לנדוי:

לא, של הממשלה.

דנין:

של ראש הממשלה ושר הבטחון

אחא'מ ג, מאיר:

של אלה שהיו.

לנדוי:

אבל אני שואל: גם במקרה שלא הספיקו להתאסף, למשל.

היו'ר אגרנט:

יכול להיות מצב כזה שצריך לפעול במהירות גדולה מאד.

אני ביקשתי אז בממשלה (אני מקווה שזו הפעם האחרונה)

רה'מ ג, מאיר:

זאת היתה הפעם הראשונה שאני הייתי ראש ממשלה בזמן

מלחמה. עד עכשיו היה בתפקיד זה בזמן מלחמה, כפי שיצא, ראש הממשלה גם שר הבטחון.

ואני שאלתי איך נתקבלה החלטה ב-1967 (חוץ משרת).

אשכול כבר לא היה שר בטחון.

זבנצל:

כן, עד 1967.

רה'מ ג, מאיר:

מהי שאלת אגא את זה? עכשיו שאלת את זה, או באפרי'ל?

היו'ר אגרנט:

עכשיו שאלתי את זה. בענין גיוס גדמה לישאל הממשלה.

רה'מ ג, מאיר:

ת/א ליאור:

הביאו לידיעת הממשלה. אשכול המנוח היה ראש
 ממשלה ושר בטחון עד 1 ביוני 1967.

רה'מ ג. מאיר:

זה כבר היה אחרי הגיוס.

ת/א ליאור:

כל הצבא עמד, מגוייס, כבר הייתה המתנה.

זבנצל:

יכול להיות שהסמכויות של שר הבטחון גדולות
 יותר משל ראש הממשלה בעניינים אלה.

רה'מ ג. מאיר:

לא, נדמה לי שלגיוס זה בכל זאת צריך להיות עם
 ראש הממשלה.

לנדוי:

איך קונסטרוציה בעניינים אלה?

רה'מ ג. מאיר:

לא.

לנדוי:

זו להשאיר
 ואולי גם לא יכולה להיות? צריך/אמצעים גמיש.

רה'מ ג. מאיר:

אני חושבת שהממשלה קיבלה (היא קיבלה את זה
 כבר ביום ששי בבוקר, כשהיה כבר די מתוח) שאם

בכל זאת יהיה צורך בגיוס ואי-אפשר לכנס את הממשלה - ראש הממשלה ושר הבטחון יש
 להם סמכות. ועל סמך זה החלטנו בשבת בבוקר.

לנדוי:

אבל מחוץ למקרה הקונקרטי הזה, כמו שאמר
 היושב-ראש, יכולה להיות חס-וחלילה מחר מקרה

שנמוץ ללחוץ על הכפתור בו-ברגע, ואי-אפשר לכנס את הממשלה.

רה'מ ג. מאיר:

אני הייתי אומרת שבמקרה כזה, אם מצרפים לזה
 עוד מנג'אשרים - מי יודע, השר הזה באיזה מקום

באותו רגע, יותר סביר שזה יהיה ראש הממשלה ושר הבטחון. בהנחה שאף ראש ממשלה

ואף שר בטחון לא יקבל זאת על עצמו, אם רק אפשר לכנס את הממשלה. אם אי-אפשר

לכנס את הממשלה - זה לפעמים כמעט אותו קושי לחפש עוד שני חברים, שאחד יכול

ל

להיות באיילה ואחד במחולה.

היו'ר אגרנט:

אני חושב שזה צריך להיות כך.

בשני הנושאים האלה, או בזה גמרת את עדותך.

היו'ר אגרנט:

בזמן המלחמה...

רה'מ ג. מאיר:

זה לא...

ידין:

אנחנו לא נוגעים בזה? גם אז היו חברים אחדים-

רה'מ ג. מאיר:

אני ביניהם - שכמעט שלא יצאתי מהחדר, אולי מכסימוס

לשתי שעות לפעמים הביחה. אבל גם בתוך השבוע הזה היו... אמנם, ישיבות הממשלה (יש שם רשימה) היו לפעמים שתיים ביום. והכל הובא לממשלה.

יש לנו הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה.

היו'ר אגרנט:

הכל. אבל בכל זאת היא מגע הדוק כל הזמן עם שר

רה'מ ג. מאיר:

הבטחון ועם הרמטכל.

בענינים אלה אני רוצה רק להגיד שבענין ועדת

שרים לעניני בטחון - כנראה נצטרך להקים את זה. נבקש אצה מהממשלה איך עושים את זה, מי "יתנדב" ליותר להיות חבר בה (התנדבות לא פסה בימינו), ונראה.

זה צריך לקרוא "ועדת'חוץ ובטחון" - אלה שבחוץ

ידין:

ואלה שבבטחון.

נכון. ואני מאד אהיה אסירת תודה אם תהיה המלצה

רה'מ ג. מאיר:

על קונסטרוציה מי צריך - - -

- - - להיות בוועדה הזאת.

היו'ר אגרנט:

מי לא צריך להיות.

ידין:

לא. אני רוצה לשמור על כבודכם שלא תפיעו דבר

רה'מ ג. מאיר:

שיתבדר חיש-מהר שזה כמעט בלתי אפשרי.

לא הגענו לשום מסקנה בענין זה. אנחנו רק מעלים

היו'ר אגרנט:

מההורינו, לא יותר כרגע.

לדעתו

רה'מ ג. מאיר:

ואני הייתי חושבת זאת למועיל אילו יכולתם להמליץ
על קבלת חלטות בשעת חירום. מפני שהלואי ולא יהיה

צורך בזה, אבל איש מאתנו לא יכול להיות בטוח. אגיד יותר: אסור שמישהו יהיה בטוח
שגמרנו עם מלחמות, אפילו לזמן קצר. אני בכל אופן, בדרך כלל אינני באופי פסימיסטי,
אבל אני לא בורחת, משתדלת לא לברוח מהעבודות. איננו יודעים מה צעשה בסוריה, ומה עלול
לקרות חלילה.

- - - - -

ידין:

יש רק בקשה לאלי מזרחי: זה לא בשביל הוועדה
שלנו) אם אפשר שעל פרוטוקולים, סטנוגרמות, שתהיה

כתובה גם שעה, מתי מתחילה הישיבה ~~(אחרי שיתקבלו החלטות)~~
היו'ר אגרנט: זה בשביל ועדת החקירה הבאה.
א. מזרחי: ברישומים של המלחמה - - -

ידין:

לא על המלחמה. אנחנו עוסקים בעיקר לפני המלחמה,
~~אחרי~~ ישיבות, ~~אחרי~~ ישיבות, אף אחת מהן

לא עם תאריך, לא מתחיל ולא אצט מתי נגמר.

רה'מ ג. מאיר:

זה מחדל של שבדרך כלל איש מסודר. חודה רבה.

היו'ר אגרנט:

אני רוצה להודות לך שעשית מאמץ כדי לגמור זאת
במשך יום שלם.

רה'מ ג. מאיר:

חברי לעבודה עדיים לכך שאני מברכת אתכם שלוש
פעמים ביום שקיבלתם עליכם את זה. אני חושבת שזה

במידה רבה מאד הציל אותנו, עוד בטדס שתגישו את ההמלצות. עצם עבודתכם.

- - - - -